

PETAR TOMEV MITRIKESKI
**Znanost nije
 dorasla svim
 tajnama života**
 STR.16

PROF. ANTE ČOVIĆ
**Kulturocid
 ministrice
 znanosti**
 STR.4

PROF. STIPAN JANKOVIĆ
**Jučer, danas, sutra
 - novi početak** STR.12
zdravstvenih studija

god XII.
 broj 125.
 30. ožujka 2020.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

DANI KORONE I POTRESA SVEUČILIŠTEU SLUŽBI DRŽAVE

DJELOM PROTIV VIRUSA

**Studenti izrađuju vizire
 za zdravstvene djelatnike**

STR. 3

DANI IZOLACIJE

RIJEČ REKTORA

Drage i poštovane studentice i studenti, kolegice i kolege, Ušli smo u jedan novi, prilagođeni uvjet učenja i studiranja, rekao bih sasvim nov način života na sveučilištu.

U ovoj situaciji moramo biti odgovorni prema sebi a posebno prema našoj neposrednoj okolini te se strogo pridržavati uputa nadležnih kako bi sačuvali ranjivije skupine u društvu. Na taj način ćemo povećati mogućnost ranijeg izlaska iz socijalne izolacije i normaliziranju uvjeta života i rada.

Dok su na snazi upute mjerodavnih, a tu prvenstveno mislim na Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske, molim Vas da se pridržavate svih savjeta za opću dobrobit.

S obzirom na trenutnu epidemiološku situaciju i obustavu neposredne nastave, naš rad će se u idućem razdoblju odvijati putem dostupnih platformi za učenje na daljinu.

Ovom prilikom u svoje ime i ime Sveučilišta izražavam maksimalnu potporu u situaciji izazvanoj potresom u Zagrebu. Spremni smo pomoći u bilo kojem pogledu.

Prof. Dragan Ljutić
ANTE ČIZMIĆ/HANZA MEDIA

UČENJE NA DALJINU u vremenu globalne pandemije

PIŠE

PROF. GORAN KARDUM

Razvoj novih tehnologija i promjene na tržištu rada u posljednjih deset godina potiču transformacije visokog obrazovanja. Iako je mogućnost širenja virusa već neko vrijeme bila kao mogućnost, izglednost u znanstvenim radovima i stručnim krugovima, do trenutka pojave pandemije, nije bilo ozbiljnih pomaka. Sada je situacija stvarna, društvene promjene su tu, svakodnevni život pojedinca je promijenjen a tako i život studenata kao jednog iznimno vitalnog dijela opće populacije. Coronavirus zasigurno će ubrzati transformacije metoda poučavanja u visokom obrazovanju. U vremenu smo razmišljanja i donošenja odluka sada, upravo ili danas. Tako su sastavnice Sveučilišta u Splitu u prvom

tjednu nakon obustave neposredne nastave bile primorane prijeći na metode poučavanja na daljinu koristeći tehnologije koje su na raspolaganju.

Ekonomski fakultet u Splitu za učenje na daljinu koristi platformu Moodle koju sami podržavaju te su u prvom tjednu pripremljeni kolegiji prema nastavnom planu. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje za potrebe učenja na daljinu koristi MS Teams. Medicinski fakultet je među prvima dostavio izvješće o korištenju Moodle i Merlin alata te korištenje specifičnih aplikacijskih rješenja kao što je Anatomedia u nastavi iz kolegija Anatomije. Filozofski fakultet koristi vlastiti intranet sustav Quilt kojim je omogućeno postavljanje nastavnih materijala i uputa studentima. Osim toga, aktivno se počeo koristiti Google G Suite for Education alat za sa-

držaje u stvarnom vremenu a za što je posebno pogodan alat Google Hangouts Meet. Za nastavnike i studente kojima navedeni alati nisu dostupni, a što je jako mali broj, koriste poznati alat Skype. Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije koristi Moodle kojeg su u vlastitoj mreži prilagodili potrebama učenja na daljinu. Katolički bogoslovni fakultet u nastavi koristi Moodle (Loomen i Merlin sustavi) a za videokonferencije MS Teams i Skype. Uz navedeno za dijeljenje sadržaja po potrebi Dropbox, OneDrive i GSuite drive.

Kineziološki fakultet (<https://web.kifst.unist.hr/notifications/covid-19-vijesti-news/>) koristi aplikaciju 'gamersku' platformu Discord (<https://discordapp.com/>) te u prvom tjednu uporabe imaju dobre povratne informacije od studenata. Osim studena-

ta i nastavnici se dobro snalaze a nisu primarno obrazovani u informacijskim tehnologijama. Kemijsko tehnološki fakultet koristi Merlin i MS Teams. Ograničenost je 50 korisnika koji koriste video i audio materijale tj. virtualna učionica za 50 studenata koji koriste video materijal. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, nastavnici koriste vlastiti intranet sustav za dijeljenje nastavnog materijala, dokumenata i prezentacija. Prirodoslovno matematički fakultet koristi u vlastitom intranetu Moodle sustav i MS Teams. Pomorski fakultet također koristi vlastiti intranet sustav i specijalizirani sustav za pomorce MCRM CBT. Sveučilišni odjeli također koriste u svojim studijskim programima različite alate. Tako, Sveučilišni odjel za stručne studije koristi Moodle te MS Meet, Skype, CamStudio

i ZOOM Meeting. Sveučilišni studij Vojnog pomorstva koristi sustav Merlin. Slične tehnologije koriste se u studijima Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije, Sveučilišnog odjela za studije mora, studija Hotelijerstva i gastronomije, studija Forenzike i studija Mediteranske poljoprivrede. Cjelovitiji uvid s povratnim informacijama od nastavnika i studenata imati ćemo nakon 3 do 4 tjedna provedbe i uhodavanja sustava.

Globalna pandemija i nemogućnost održavanja nastave i provedbe provjera znanja, upravo sada potiču na promišljanja i iznalaženja načina kako zaključiti akademsku godinu, provesti kolokvije i ispite, što napraviti s državnim maturom i s dodatnim provjerama ili razredbenim postupkom za upise na pojedine studije poput dentalne medicine, predškolskog odgoja,

učiteljskog studija, kineziologije, arhitekture i drugih gdje je potrebno provesti postupke dodatne provjere ili usmenih, neposrednih razgovora. Poseban vid problema su oblici nastave koje nije moguće provesti na daljinu kao što je praktična nastava koja u različitim studijima ima svoje osobitosti rada u laboratoriju, klinici, sportskim terenima, arhivama, terenskoj nastavi i sl. Određene sastavnice Sveučilišta u Splitu su odlučile ovo vrijeme iskoristiti što je više moguće za dio nastave koji je moguće odraditi na daljinu a ostale vidove praktične nastave ostaviti za vrijeme u kojem će to biti omogućeno. Trebamo biti spremni i razmotriti mogućnosti te u ovoj situaciji uložiti dodatni napor na različitim razinama, od MZO, Rektorskog zbora, Senata i konačno fakultetskih vijeća pojedinih sastavnica sveučilišta.

AFP

PORUKA REKTORA DAMIRA BORASA STUDENTIMA I ZAPOSLENICIMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

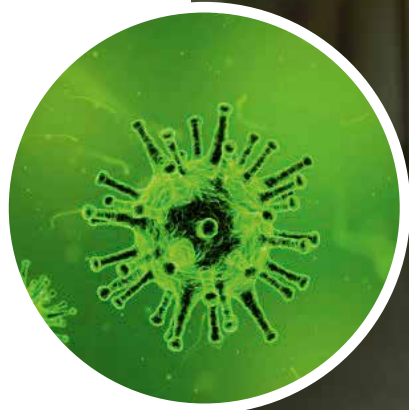
Zajedno ćemo prevladati sve teškoće

Poštovani i dragi kolegice i kolege studenti, profesori i drugi zaposlenici Sveučilišta u Zagrebu, u ovom povijesnom i teškom trenutku za naše Sveučilište, za naš glavni Grad Zagreb i našu domovinu Republiku Hrvatsku želim Vas informirati i ohrabriti te pozvati da budete na razini povijesnoga trenutka koji proživljavaju svi hrvatski građani.

Potres koji je pogodio Zagreb u nedjelju 22. ožujka 2020. prouzročio je znatne štete na infrastrukturi sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, ali i na zgradama u kojima su smješteni Pravni fakultet i Rektorat Sveučilišta. Vjerujem da ćemo u razdoblju koje je pred nama uspjeti sanirati nastalu štetu te pronaći rješenja za ponovno održavanje sveučilišne nastave u našim amfiteatrima i predavaonicama kad pobijemo u ovom ratu protiv epidemije virusa COVID 19.

Dopustite mi da svim dekanima i upravama naših fakulteta i akademija izrazim potporu i poticaj za rad na evidentiranju a poslije i sanaciji nastale štete na našoj znanstvenoj i nastavnoj infrastrukturi. Molim sve dekanice i dekane da pravodobno informiraju kolegice i kolege studente o stanju infrastrukture na sastavnicama Sveučilišta kako bi se smanjila njihova možebitna zabrinutost u vezi sa završetkom akademske godine 2019./2020.

Zahvaljujući informacijskoj infrastrukturi Sveučilišnog računskoga centra i svih sastavnica Sveučilišta, uspjeli smo organizirati nesmetanu sveučilišnu nastavu na daljinu, koja se odvija bez znatnijih prepreka na svim fakultetima i akademijama Sveučilišta u Zagrebu. Pozivam vas da pažljivo pratite i poštujujte sve upute svojih fakulteta i akademija i, naravno, mjere i upute

Rektor Damir Boras

COVID-19
Sveučilišna zdravstvena služba SMS-COVID

Novi koronavirus
Koronavirusi su virusi koji kruže među životinjama, no mogu se naći i kod ljudi. Novi koronavirus identificiran je 2019. godine u Kini i novi je soj koji prethodno nije bio prisutan u ljudskoj populaciji.

Prevenција
Izbjegavajte kontakt s bolesnim ljudima.
Perite ruke sapunom i vodom.
Ako pođete kašljati, koristite medicinsku masku za nos.

Simptomi
- VRUĆICA
- KAŠALJ
- POTEŠKOĆE PRI DISANJU
- BOLOVI U MIŠIČIMA
- UMOR

Prijenos
KAPLJICINIM PUTEVIMA
procijenjena inkubacija 2-14 dana

Nacionalnoga stožera civilne zaštite RH.

Cijelu akademsku zajednicu, sve studente i profesore naše Almae Matris očekuju veliki izazovi u danima i mjesecima koji su pred nama. Sveučilište u Zagrebu tijekom svoje 350-godišnje povijesti dijelilo je i dijeli sudbinu hrvatske države, hrvatskoga naroda i svih njezinih stanovnika. Pred nama je vrijeme „življenja povijesti“, vrijeme u kojem ćemo svi zajedno, bez iznimaka, morati pokazati snagu i izdržljivost, promišljenost i prilagodljivost, strpljivost i upornost, posebice obzirnost i brižnost.

U razdoblju koje je pred nama naša se borba treba

usmjeriti da budemo i ostanemo što zdraviji, i mi i naši bližnji i svi s kojima bismo mogli doći u doticaj, u čijoj bismo se blizini mogli naći. Odvojenost od drugih, samostalnost rad i maksimalna predanost higijeni te stalna poslaženost uma postaje poslanje za svakoga člana naše akademske zajednice, studente, profesore, istraživače i druge zaposlenike Sveučilišta.

Svima želim da budete i ostanete zdravi, kao i da uspješno prevladate sve teškoće s kojima se budete susretali, a na dobrobit vašega i našega Sveučilišta i cijele nam domovine Republike Hrvatske.

Sretno i držite se!

Slaven Damjanović inicijator akcije printanja 3D vizira

Piše: **DRAŽEN MALEŠ**

Kao i puno puta u povijesti kada su velike krize potresale društvo, oni za koje volimo reći da „na njima svijet ostaje“, još jednom nisu šutke stali sa strane, već na svim frontama daju aktivan doprinos našoj zajedničkoj borbi protiv virusa koji je privremeno paralizirao svijet. Jedan od primjera tomu je i studentska inicijativa koju je u Splitu započeo Slaven Damjanović, apsolutno splitskog Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB), a koja je rezultirala proizvodnjom zaštitnih vizira koji preveniraju kapljični kontakt do usana, očiju i nosa između zdravstvenih djelatnika i pacijenata. Viziri se dijelom proizvode preko 3D printera, a s obzirom na sve veći interes za njihovim korištenjem – koordinaciju realizacije proizvodnje na nacionalnoj razini preuzelo je krovno nacionalno studentsko predstavništvo – Hrvatski studentski zbor (HSZ).

O nastanku ideje, izazovima i daljnjim koracima kako bi zaštitni viziri došli do što većeg broja naših zdravstvenih djelatnika, za *Universitas* smo razgovarali sa Slavenom Damjanovićem, idejnim začetnikom projekta, te predsjednikom HSZ-a Mateom Marušićem.

Kako je uopće došlo do ove ideje te tko je sve uključen u njezinu realizaciju?

Damjanović: Na ideju sam došao kada sam vidio da i u drugim europskim državama zapravo rade na sličnoj inicijativi. Konkretno, u Češkoj je tvrtka koja se bavi proizvodnjom 3D printera svojem Ministarstvu zdravstva odlučila donirati deset tisuća ovakvih vizira, pa sam, inspiriran time, želio vidjeti kako bi taj vizir izgledao kada bih ga pokušao proizvesti. Izgledalo je kvalitetno i dobro te sam, svjestan potencijala proizvoda u borbi protiv virusa, kontaktirao Hrvatski studentski zbor, koji se uključio u ovu akciju, što je rezultiralo time da je to postala iskra koja je rasplamsala cijelu

STUDENTI SPLITSKOG FESB-a I HRVATSKOG STUDENTSKOG ZBORA U BORBI PROTIV KORONE

Izrada zaštitnih vizira za zdravstvene djelatnike

Viziri se dijelom proizvode preko 3D printera, a inicijativa je doživjela radikalnu ekspanziju zahvaljujući i interesu zdravstvenih djelatnika

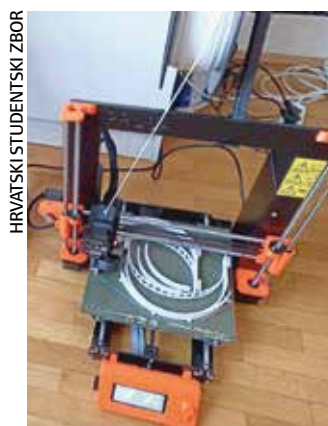
lu Hrvatsku što se tiče ove priče. Odazvali su se brojni fakulteti Sveučilišta u Splitu, koje nam je pomoglo financijski.

Na koji se način Hrvatski studentski zbor uključio u ovaj projekt i u čemu se očituje njegova pomoć?

Marušić: Obratili smo se splitskom KBC-u, gdje je ideja prihvaćena s oduševljenjem te su njihovi djelatnici iskazali potrebu za što većom količinom zaštitnih vizira. Pokrenuli smo inicijativu *Studenti pomažu*, s ciljem uključenja svih građana koji imaju 3D printere u proces proizvodnje nosača vizira. Pomoć HSZ-a u realizaciji ovoga projekta podrazumijeva organizaciju na nivou cijele Hrvatske.

Možete li nam objasniti proizvodni proces jednog zaštitnog vizira?

Damjanović: Sam proces proizvodnje podrazumijeva izradu nosača vizira tehnikom 3D *printanja*, što je ujedno dio proizvodnje koji najduže traje. Proizvedeni dijelovi se dostavljaju koordinatori-

stavljaju zajedno sa zaštitnim folijama i elastičnim trakama te se šalju medicinskom osoblju u zdravstvenim institucijama.

Koliko ste vizira do sada proizveli i tko iskazuje interes za njihovim korištenjem?

Damjanović: Do sada smo proizveli više od tisuću vizira, a surađujemo sa svim velikim KBC-ovima u Hrvatskoj. Javljaju nam se i brojne bolnice, ordinacije, domovi zdravlja, liječnici koji rade u privatnoj praksi, ljekarne, čak i policija. Nažalost, u ovom trenutku još ne možemo udovoljiti cjelokupnom interesu.

Kakve su povratne informacije onih za koje izrađujete vizire, odnosno zdravstvenih djelatnika?

Damjanović: Povratne informacije su zasad pozitivne. Ovaj vizir sprječava svaki fizički kontakt aerosola pri kihanju i kašljanju pacijenata s očima i licem samog liječnika. Maske koji oni imaju, nažalost, nisu kvalitetne i ne sprječavaju prolazak virusa.

Uspijevate li se nositi s ovom količinom posla, koliko studenata je uključeno i koji su vam ciljevi?

Marušić: Dvadeset studenata neumorno radi na ovom projektu, iza njih je više dana u kojima gotovo nisu ni spavali. U jednom smo danu primili više od pet stotina e-mailova, što je rezultiralo privremenom blokadom, no na sve smo poruke odgovorili te uputili dopis nacionalnom Kriznom stožeru, od kojeg smo tražili podršku kako bi zaštitni viziri došli do naših zdravstvenih djelatnika.

Damjanović: Htjeli smo pomoći liječničkom osoblju koliko god je to moguće, a trenutačno želimo ovo iznijeti do kraja. Sada je već uključeno tri stotine 3D printera na području cijele Hrvatske te nam je namjera sve ono što svi uključeni isprintaju dostaviti KBC-ovima i svugdje gdje je potrebno. Javile su se i neke tvrtke, koje su od ovoga tjedna najavile početak proizvodnje 50 tisuća zaštitnih vizira.

KLJUČNA ULOGA AKADEMSKE ZAJEDNICE U SUOČAVANJU S POSLJEDICAMA POTRESA

STRUČNJACI Građevinskog fakulteta u zaštiti građana i nacionalnog blaga

Prema izvješću Seizmološke službe Geofizičkoga odsjeka PMF-a, u Zagrebu 22. ožujka 2020. godine u 6 sati i 24 minute seizmografi Seizmološke službe Republike Hrvatske zabilježili su potres s epicentrom kod Markuševca kraj Zagreba. Magnituda potresa iznosila je 5,5 prema Richteru, a intenzitet u epicentru bio je VII. stupanj MCS ljestvice. U 7 sati i 1 minutu dogodio se i naknadni potres magnituda 5,0. U sljedeća dva dana tlo se zatreslo još osamdesetak puta. Prvi potres, iako zapravo umjerenog intenziteta, uzrokovao je gubitak jednog života i velike materijalne štete, posebice oko epicentralnog područja i u staroj gradskoj jezgri

Piše:

IVAN PERKOV

Osim velikoga broja stambenih zgrada, u potresu su oštećeni i mnogi spomenici kulture, kao što je Zagrebačka katedrala, crkve, fakultetske i kulturne ustanove, muzeji te građevine kritične infrastrukture od kojih u trenutnoj pandemiji koronavirusa treba posebno istaknuti zdravstvene ustanove. Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu intenzivno sudjeluje u radu kriznog stožera. Dekan fakulteta, **prof. Stjepan Lakušić** naglašava: „Iskustvo u procjeni oštećenih građevina nakon Domovinskog rata, uspješna dugogodišnja suradnja s uredom za upravljanje hitnim situacijama Grada Zagreba u području procjena i smanjenja rizika od potresa, nedavno iskustvo u procjene oštećenja građevina nakon razornog potresa u Albaniji – sve su to naši potencijali koje sada trebamo i možemo usmjeriti na što djelotvornije rješavanje posljedica potresa u Zagrebu.“

Brza reakcija nakon potresa

Neposredno nakon potresa nastavnici Građevinskog fakulteta **prof. Josip Atalić** i **doc. Mario Uroš** su se prema hitnom pozivu uputili u zagrebački Ured za upravljanje u hitnim situacijama te u Ravnateljstvo civilne zaštite

prof. Stjepan Lakušić

te MUP-a kako bi se formirao krizni stožer. Odlučeno je da sjedište stožera bude u Uredu te da jedan od glavnih koordinatora provedbe svih aktivnosti organizacije sustava nakon potresa bude prof. Atalić. U suradnji s Ravnateljstvom civilne zaštite MUP-a predloženo je da se pošalje nalog za mobilizaciju inženjera građevinarstva – tzv. *statičara* – preko Hrvatske komore inženjera građevinarstva što je i učinjeno. Samo prvi dan, odazvalo se više od 150 inženjera za volontiranje u provedbi brze procjene oštećenja građevina. Među njima je i velik broj djelatnika Građevinskog fakulteta – više od dvadeset – koji su danonoćno na terenu i izvršili su niz procjena oštećenosti stambenih zgrada, no također su odgovorni i za procjene građevina kritične infrastrukture, kao što su bolnice. Osim toga procjenjuju i sakralne građevine te građevine sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Oformljen je i tim koji pregledava zgradu vlastitog fakulteta kao bi svi djelatnici što skorije – kada uvjeti budu dopuštili – mogli prionuti poslu i raditi na obradama podataka i prijedlozima za saniranje posljedica ovoga potresa.

Profesor Josip Atalić koordinira mobilizaciju i rad svih timova za procjene oštećenja koji se raspodjeljuju na lokacije prema prioriteta i sudjeluje u prikupljanju i obradi svih ispunjenih obrazaca za procjenu oštećenja koji stižu u stožer. Prema podacima s terena, daju se upute vatrogascima za poduzimanje hitnih mjera kao što su uklanjanje ruševina, srušenih dimnjaka i ostalih hazarda koji mogu ugroziti ljudske živote. Fakultet je u stalnom kontaktu s nadležnim tijelima – Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvom kulture, itd. i velikim brojem zainteresiranih stranaka – primjerice, odgovornim osobama iz građevina

Oštećenja
– Pravni fakultet

Stanje u Petrovoj bolnici nakon
snažnih potresa koji su pogodili Zagreb

POSTUPAK pri pregledu, procjeni šteta i sanaciji građevina oštećenih u potresu

Trenutačno se provodi obilazak, brzi pregled i procjena uporabljivosti oštećenih građevina. Donose se odluke o uporabljivosti s i bez ograničenja, privremenoj neuporabljivosti i neuporabljivosti. Pri tome krizni stožer u Uredu za upravljanje hitnim situacijama još uvijek pokušava ujednačiti i poboljšavati kriterije i to radi "u hodu".

Nakon toga slijedi detaljan pregled oštećenih građevina. Podaci koji se dobiju koriste se za procjenu štete. U okviru toga često puta bit će potrebno izmjeriti (snimiti) građevine i nacrtati osnovne nacрте jer nema snimaka postojećeg stanja.

Za detaljne preglede bit će potrebno pripremiti jedinstvenu metodologiju.

Podaci s evidentiranim oštećenjima pri detaljnom pregledu građevina koristit će se i za izradu projekta sanacije.

Ministarstvo graditeljstva će u suradnji s Uredima Grada Zagreba, konzervatorima, Komorom i drugim institucijama morati donijeti Upute ili neki drugi zakonski "jači akt" za izradu tih projekata. Npr. tko će moći raditi te projekte (ovlašteni inženjeri,...), za koje projekte će se tražiti građevinska dozvola, propisati koji projekti idu na reviziju, posebno za građevine pod zaštitom itd. Zbog hitnosti, vjerojatno će se donijeti Zakonski akt o mogućim određenim odstupanjima od postojećih Zakona, Tehničkih propisa i Pravilnika.

Potrebno je definirati tko će naručivati, odnosno financirati, troškove detaljnih pregleda i izrada projekata sanacije: Grad Zagreb, Ministarstva RH, posebni fondovi, same fizičke osobe i poduzeća uz dobivena sredstva odštete.

Slijede raspisi natječaja i odabiri izvođača pri čemu treba propisati jedinstvene i realne cijene izvođenja i nadzora radova na sanaciji i obnovi jedinstvenih zgrada našeg lijepog Zagreba.

na kritične infrastrukture, važnim tvrtkama u državnom vlasništvu itd.

Iskustvo i ekspertna znanja

Fakultet već sedam godina uspješno suraduje s Uredom za upravljanje u hitnim situacijama na *Studiji za saniranje posljedica potresa*. Studija je dio realizacije istoimenog projekta kojim se nastoje stvoriti realne pretpostavke za ublažavanje i saniranje posljedica potresa kao jedne od potencijalno najvećih katastrofa koje mogu zadesiti Zagreb. Uz to je u suradnji Ureda i Fakulteta više puta organizirana edukacija članova interventnih postrojbi u području rizika od potresa. Osim na lokalnoj razini, Fakultet niz godina sudjeluje na ublažavanju posljedica katastrofa na nacionalnoj razini u suradnji s Ravnateljstvom civilne zaštite i resornim Ministarstvom. Primjerice, autori su

U tijeku je izvid oštećene zgrade na zagrebackom Kaptolu na kojoj su zbog potresa 22. ožujka 2020. popadali dimnjaci

nacionalnih procjena rizika od katastrofa – potres te aktivno sudjeluju u Hrvatskoj platformi za smanjenje rizika od katastrofa. Na temelju uspješne suradnje, djelatnici fakulteta imenovani su u hrvatski tim stručnjaka za procjenu oštećenja građevina nastalih u razornom potresu u Albaniji (Tim za tehničku taktičku podršku) i mobilizirani preko Ravnateljstva civilne zaštite MUP-a RH. Njihova je misija je trajala od 7. do 13. prosinca 2019. godine, a inicirana je na zahtjev za međunarodnom pomoći albanske Vlade putem Mehanizma unije za civilnu zaštitu Europske komisije.

Tijekom misije, inženjeri su izvršili procjene oštećenja više od 70 građevina, čime su značajno pomogli u bržem oporavku albanske zajednice.

Iz navedenog se može zaključiti da Fakultet svoja znanstvena istraživanja

“

Veliki broj djelatnika Građevinskog fakulteta dananoćno su bili na terenu i izvršili su čitav niz procjena oštećenih zgrada a odgovorni su i za procjene objekata kritične infrastrukture

usmjerava na dobrobit zajednice, što je prepoznato na svim razinama.

U prvoj fazi brze procjene uporabljivosti zgrada, pregledanim zgradama dodjeljuju se oznake: zeleno (uporabljiva građevina), žuto (privremeno neuporabljiva građevina koja može postati uporabljiva uz mjere hitne intervencije (Varijanta A) ili treba biti detaljno pregledana (Varijanta B) i crveno (neuporabljiva građevina), kako bi se što prije odredile i provele hitne mjere ublažavanja rizika od rušenja dijelova zgrada na druge zgrade ili prilaze, potrebe privremenog zbrinjavanja ljudi te dobio preliminarni uvid u razmjer štete.

Građevinama kritične infrastrukture pristupa se individualno, a odluke o uporabljivosti se, ako je riječ o zgradama, donose u dogovoru s odgovornim osobama u instituciji i stožerom.

Uloga građevinskih inženjera u životu zajednice

Piše: prof. Stjepan Lakušić

Posljednjih dana svjedoci smo razornih prirodnih procesa, koji zajedno sa svjetskom pandemijom, stvaraju značajne promjene u društvu. Povijest je pokazala da potresi mogu biti nevjerojatno razorni, bilo je bezbroj primjera da čitavi gradovi nestaju, a štetu su često uzrokovali požari i poplave koji bi uslijedi nakon potresa. Zahvaljujući napretku građevinarstva, danas se građevinski inženjeri koriste kompleksnim analitičkim i numeričkim modelima za predviđanje potresne oštećivosti građevina, što rezultira većom sigurnosti građana. Međutim, svjesni činjenice da velik broj građevina u Zagrebu datira iz vremena kada takvi proračuni, ali i materijali za gradnju, nisu bili dostupni, postoji određena bojazan za sigurnost korisnika. Posebno u slučaju novih podrhtavanja tla.

Tradicionalno, najveći doprinos građevinarstva vezan je upravo uz fazu neposredno nakon nemilih događaja i to kroz aktivnosti ocjene stanja i popravka oštećenih građevina, uglavnom na volonterskoj osnovi. Tko su zapravo inženjeri? Stručni naziv dolazi od latinske riječi *ingeniator*, što u prijevodu znači dovitljiv, okretan, oštroman čovjek. Istovremeno, građevinarstvo kao disciplina spada među najstarije inženjerske discipline, a svoje početke vuče iz razdoblja kad su ljudi prvi puta izgradili sklonište ili premostili rijeku. Danas građevinarstvo oblikuje moderne civilizacije čiji je napredak usko vezan uz razvoj ove discipline. Teško da postoji i jedna aktivnost u svakodnevnom životu, a da njezinom razvoju nije doprinio građevinski inženjer. Doslovno, građevinski inženjeri oblikuju svijet u kojem živimo. Školovani da danas grade i održavaju građevine za budućnost.

U izvanrednim okolnostima, poput potresa, građevinski su inženjeri "štit" koji treba ocijeniti sigurnost i uporabivost oštećenih građevina. Tu je važno istaknuti da sigurnost stanovnika ne jamče samo njihovi domovi. Da bi nastavili sigurno živjeti nakon potresa, građevinski inženjeri moraju provjeriti sve građevine u okruženju. Od bolnica, škola, javnih ustanova, brana, mostova, sustava odvodnje i drugih; sve su te građevine važne da bi se osigurala sigurnost stanovnika u potresom pogođenom području. U gradu poput Zagreba, takvih je građevina mnogo. Trenutačno, građevinski inženjeri ulažu značajne napore provodeći procjenu sigurnosti gotovo 15000 građevina, ne uključujući infrastrukturne građevine poput mostova, s ciljem klasifikacije rizika koji nastala šteta može predstavljati stanarima i ostalim stanovnicima grada.

Posljednjih dana, često se čuje riječ "statičar". Ipak, treba istaknuti da građevinski inženjeri pokrivaju širok raspon poslova. Prvi studenti građevinarstva u Hrvatskoj diplomirali su 1923. godine na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; a do danas je taj studij završilo oko 12500 studenata. Građevinski inženjeri na Građevinskom fakultetu specijaliziraju se u sedam područja (geotehnika, hidrotehnika, konstrukcije, materijali, organizacija i ekonomika gradnje, prometnice, tehnička mehanika) i svi danas ravnopravno sudjeluju u preliminarnoj ocjeni stanja potresom oštećenih građevina. Detaljna ocjena, uslijedit će za građevine koje su tijekom ovog procesa označene kao potencijalno opasne ili neupotrebljive za korisnike.

Bojazan stanovnika Zagreba za sigurnost njihovih domova jest razumljiva, ali istovremeno je broj raspoloživih građevinskih

inženjera ograničen. Prema podacima Hrvatske komore građevinskih inženjera, u Zagrebu djeluje oko 2000 ovlaštenih građevinskih inženjera. Međutim, treba uzeti u obzir da je riječ o ljudima različitih dobnih skupina, gotovo jednake zastupljenosti žena i muškaraca, pa i brojnih obitelji u kojima su oba supružnika građevinski inženjeri. Sve to, u trenutku kada su zbog svjetske pandemije zatvoreni vrtići i škole, dovodi do ograničene dostupnosti građevinskih inženjera, jer su primorani brinuti o vlastitim obiteljima. Trenutačno je raspoloživo 120 timova sastavljenih od 2 do 3 građevinska inženjera, a vrijeme potrebno za pregled, ovisi o veličini građevine, nekada do 45 minuta, a kod jače oštećenih to može trajati i nekoliko sati. Unatoč iznimnim naporima, bit će potrebno najmanje 15ak dana kako bi se pregledale sve potresom oštećene građevine. Vlasnicima oštećenih domova ovo se može činiti kao dugi vremenski period, ali važno je istaknuti da svi građevinski inženjeri i njihove tvrtke, u ovoj fazi pregleda građevina, sudjeluju na volonterskoj osnovi.

Pregledu procjena šteta i sanacija oštećenih građevina

Na Građevinskim fakultetima studente se od samih početaka potiče na razmišljanje o ponašanju konstrukcija i uči analizama pripadajućih statičkih sistema. Jasno se kroz brojne predmete upoznaju s načinima prijenosa sila, principima nosivosti građevina, posebice zgrada, ali i suvremenim propisima i programskim paketima za proračun konstrukcija. Kroz predmete poput Dinamike konstrukcija i Potresnog inženjerstva izravno su upućeni u ovo što se trenutačno događa u Zagrebu. Nijedna struka nije toliko prožeta znanjem potrebnim za sigurno svladavanje današnje situacije od građevinar - konstruktora. Samo se konstruktorima tijekom studija razvija osjećaj za brzu procjenu na sigurnu stranu, bez ugroze života građana, što je trenutačno najvažnije. Logika konstrukcija i pripadajućih statičkih sistema stalno im je na umu jer su tako odgajani tijekom studija. Svi predmeti su usmjereni na poticanje i razvijanje smisla za tijek sila od krova prema temeljima, bez obzira je li riječ o vertikalnim ili horizontalnim silama, statičke ili dinamičke prirode. Trenutačno razmišljanje o nosivim i nenosivim elementima odmah stupa na scenu, čim dođu na građevinu - jer su tako tijekom čitavog studija usmjeravani. Ako je o Građevinskom fakultetu u Zagrebu riječ, postoji stoljetna zagrebačka konstruktorska škola koja je iznjedrila brojne vrhunske konstruktore iza kojih su ostale značajne građevine u Hrvatskoj i u svijetu. Na toj tradiciji konstruktori se odgajaju i danas, samo na suvremeni način. Nitko nema nastavni plan i program potreban za svladavanje ove situacije i kasnijih aktivnosti kao građevinari konstruktori. Konačno, samo konstruktori svojim žigom jamče sigurnost života i solidnost kasnije sanacije. Nitko drugi - samo oni preuzimaju cjelovitu odgovornost za mehaničku otpornost i stabilnost prema široj zajednici. Ako ništa, zbog te odgovornosti, imaju pravo na glavnu riječ. U timovima svakako mogu biti i inženjeri građevinarstva iz drugih područja, ali među njima mora biti barem jedan konstruktor. Za bitne građevine s izrazitim rizičnim oštećenjima, preporuka je da budu inženjeri koji su vezani za proračune konstrukcija.

Preliminarna izvješća o šteti na važnim objektima

Slijede preliminarna zapažanja o oštećenjima i fotografije oštećenja nekih važnih građevina u procjenama kojih su sudjelovali timovi s Građevinskog fakulteta u Zagrebu. Treba napomenuti da su u trenutku pisanja članka pregledi još u punom jeku te da zbog iznimnog opsega posla još nisu obrađeni ni svi podaci o pregledanim zgradama, tako da opisi nisu sustavni, ali ipak mogu pružiti sliku o razmjeru šteta. U prikazu donosimo pregled samo manjeg dijela objekata koje su posjetili timovi s Građevine. U sljedećem broju donosimo još detaljniji izvještaj o stanju na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu.

Stambene zgrade

Najčešća uočena oštećenja su rušenja dimnjaka, krovšta i nepridržanih zabatnih zidova. Na nekim zgradama došlo je i do rušenja fasadnih zidova. U mnogim zgradama su nastale karakteristične kose pukotine u nosivim zidovima i nadvojima.

Stara gradska vijećnica, Ćirilometodska 5

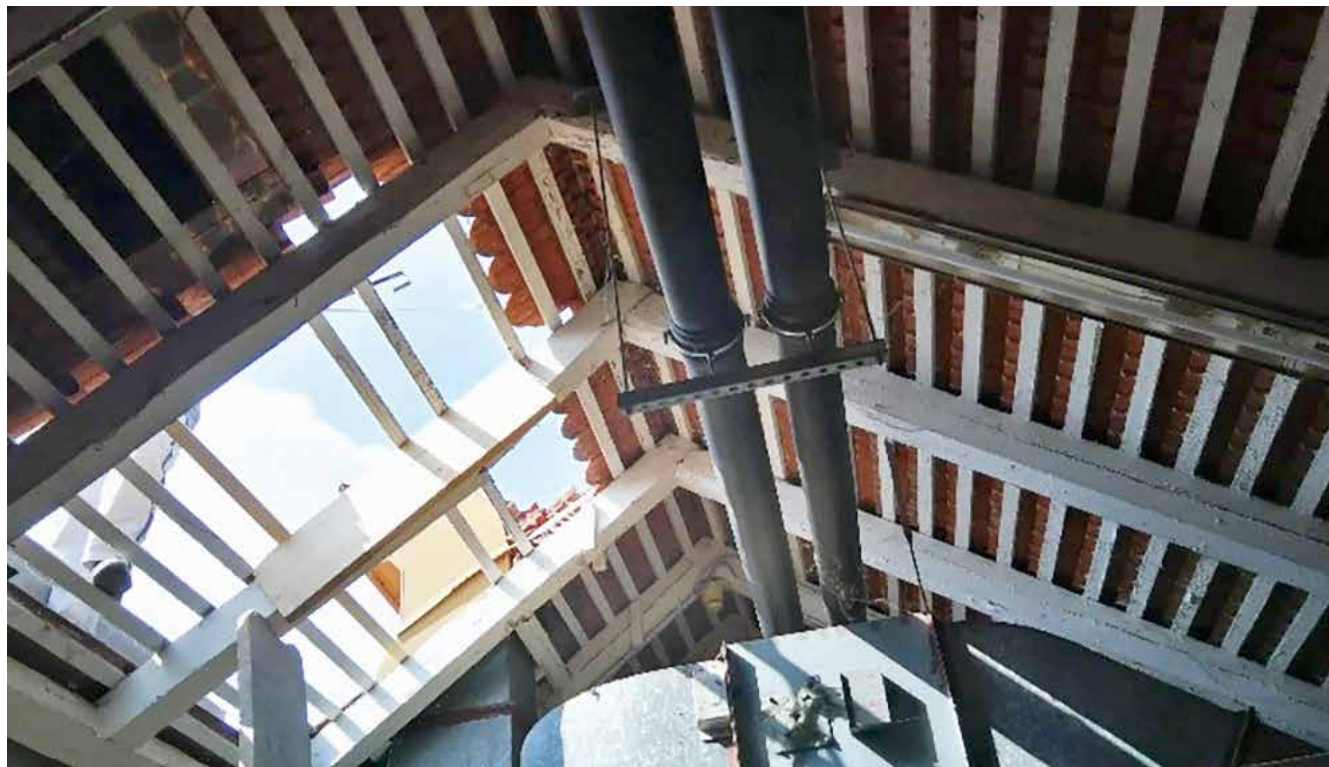
Kompleks koji se sastoji od više spojenih zgrada izgrađen prije 1900. godine. Popucali su skoro svi nosivi i pregradni zidovi, nadvoji iznad vrata, u podrumu postoje pukotine po sredini svodova, a neka stubišta su u jako lošem stanju. Na krovu je srušen dimnjak i dio krova.

Klinika za traumatologiju, Draškovičeva

Zgrada se sastoji od dvije dilatacije. Prva je dilatacija izgrađena 1908., a druga oko 1963. godine. Riječ o zidanoj zgradi, a međukatne su konstrukcije svodovi i AB ploče. Uočeno je da su popucali skoro svi nosivi i pregradni zidovi te nadvoji iznad vrata. Srušen je dimnjak na krovu. Preporučeno je da zgrada ostane u funkciji, uz neka ograničenja.

Petrova bolnica

Pregledane su tri zgrade. Prva je stara glavna zgrada zidana od pune opeke. Uočena su oštećenja poprečnih nosivih zidova s kosim pukotinama, zbog čega je moguće da se i fasadni zid naginje, a posebno je oštećen zapadni dio zgrade. Središnje stubište je u dobrom stanju, dok su rubna stubišta na istoku i zapadu dijelom oštećena. Čak su i lukovi dosta stradali na tim istaknutim dijelovima građevine. Vijenac je dosta problematičan, kao i krovni prozori; neki su se nagnuli, te postoji mogućnost njihova pada. Dio zgrade je evakuiran i nije u funkciji. Novi dio ima oštećenja, no ona ne ugrožavaju nosivost konstrukcije. Stubišta su u dobrom stanju. Treća pregledana zgrada je poliklinika, koja će dalje normalno biti u funkciji.

Gradska vijećnica

Klinika za plućne bolesti Jordanovac

Zgrada je zidana od pune opeke, izgrađena tridesetih godina 20. stoljeća. Uočeno je da je dosta oštećena, pogotovo središnji dio, uz velike pukotine u stupovima i zidovima, te je dosta pregradnih zidova i nekonstrukcijskih elemenata popadalo. Poprečni zidovi su uglavnom svi raspucali, a popadali su i neki fasadni elementi. S ravnateljem će se dogovoriti oko daljnjeg korištenja, uzimajući u obzir i rizik od nefunkcioniranja zgrade za pacijente, jer je riječ o vodećoj ustanovi za dijagnostiku i terapiju plućnih bolesnika. Sjeverni dio bolnice, nešto novije izgrađeno, u razmjerno je dobrom stanju, no nema dovoljno prostornih kapaciteta za bolesnike. Ima pukotina no one ne ugrožavaju nosivost konstrukcije.

KBC Rebro – Žuta zgrada

Riječ je o okvirnoj konstrukciji raspona oko 6 m, uz montažne ploče na drvenim gredicama. Uočena su oštećenja zidova između okvira na dijelu zgrade udaljenom od stubišta. Preporučeno je u dogovoru s ravnateljem da privremeno ne bude u funkciji.

KBC Rebro – glavna zgrada, novi dio, dio hitnog prijemja

To je novi dio, izveden 2007. godine, a zauzima otprilike trećinu kompleksa. U dobrom je stanju osim što se ispunsko zide okvirne konstrukcije pomaknulo izvan ravnine što predstavlja određenu opasnost te bi trebalo izvesti podupore da se ono ne uruši prema unutrašnjosti zgrade. Zgrada može i dalje biti u funkciji, a svega nekoliko prostorija treba osigurati.

Učinak potresa na stambene objekte u centru

KBC Rebro – glavna zgrada, stari dio

Riječ je o zidanim zgradama od pune opeke, radenima kao „češljevi“ (L dilatacije) koje su međusobno spojene. Ima dosta oštećenja, posebno u hodnicima s liječničkim kabinetima koji povezuju češljeve. Radi se o velikim dijagonalnim pukotinama nosivih zidova (X pukotine) koji su relativno kratki. Poprečni zidovi, većinom pregradni, u svim češljevima imaju dosta značajnih pukotina. Budući da nije postojala mogućnost iseljavanja jer se tamo nalazi ogroman broj smještajnih kapaciteta, dogovoreno je da zgrada bude u funkciji, no uz neka ograničenja uporabe.

Farmaceutsko – Biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Važno je spomenuti da je brzi pregled ovih zgrada bio od velike važnosti jer se u njima skladišti puno opasnih kemikalija.

Zgrada na lokaciji Domagojeva ulica 2

Uočena su lakša oštećenja u obliku pojave manjih pukotina na nekim nosivim zidovima, na oblogama zidova i stropovima, na spojevima zidova i stropova te lokalno otpadanje žbuke. Utvrđeno je da hitno treba sanirati oštećeni dimnjak jer postoji opasnost od njegovog opadanja u dvorište zgrade. Odlučeno je da je zgrada uporabljiva uz

ugrožena nosiva konstrukcija.

Zgrada na lokaciji Ulica Ante Kovačića 1

Uočena su oštećenja u obliku pojave pukotina i odvajanja žbuke u podrumu, prizemlju i na 1. katu. Na 2. katu istočnoga krila uočena su značajna oštećenja u obliku pojave pukotina na novim zidovima i preporuča se podupiranje nosivoga zida. U potkrovlju su uočena značajna oštećenja u obliku pojave pukotina na nosivim i pregradnim zidovima, pa se potkrovlje ne preporuča za korištenje. Odlučeno je da je zgrada privremeno neuporabljiva i preporuča se detaljan pregled.

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Uočena su oštećenja u obliku pojave pukotina na oblogama zidova, lukovima svodovima i stropovima, na spojevima pregradnih zidova i stropova te odvajanja i lokalno opadanje žbuke. Vidljiva su i manja lokalna oštećenja konstrukcijskih elemenata (zidovi, stupovi, lukovi) te kose pukotine na nekim nosivim zidovima. Preporuka je da se stubište ne koristi dok se ne provede detaljan pregled, a preporuka se odnosi i na dizalo. Odlučeno je da je zgrada uporabljiva uz neka ograničenja.

Zgrada Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Sveučilišta na lokaciji Zvonimirova 8

Uočena su oštećenja u obliku pojave pukotina na oblogama zidova i stropovima te odvajanja i lokalno opadanje žbuke. Zbog vrlo lošeg stanja krovšta i opasnosti od urušavanja antena treba zabraniti korištenje prostora uz Bauerovu ulicu. Postoji opasnost od urušavanja dimnjaka zbog čega treba zabraniti korištenje prostorija u prizemlju i međukatu. Odlučeno je da je zgrada privremeno neuporabljiva, a potrebne su mjere hitne intervencije.

Zgrada Sveučilišta i Pravnog fakulteta, Trg Republike Hrvatske 14

Uočena su oštećenja dimnjaka, krovšta, pukotine na oblogama zidova i stropova, svodovima i stropovima te lokalna oštećenja konstrukcijskih elemenata. Zgrada je privremeno neuporabljiva, no pojedine zone mogu se ograničeno koristiti.

Pravni fakultet, Trg Republike Hrvatske 3

Uočene su pukotine na oblogama zidova i stropovima, odvajanja i lokalno otpadanje žbuke te su na nekim mjestima popucali spojevi zidova i stropova (uglavnom pregradnih). Na temelju navedenih opažanja odlučeno je da je zgrada privremeno neuporabljiva dok se ne provede detaljni pregled, no pojedine zone mogu se ograničeno koristiti.

Oštećenja - Rektorat

određena ograničenja namjestima gdje može doći do otpadanja žbuke, no preporuča se detaljan pregled. S obzirom da u građevini postoji opasnost od doticaja s opasnim kemikalijama preporuča se njihovo čišćenje i uklanjanje.

Zgrada na lokaciji Schrottova ulica 39

Uočena su oštećenja u obliku pojave pukotina na nekim nosivim zidovima i stropovima prizemlja i kata, odvajanja i lokalno otpadanje žbuke. Odlučeno je da je zgrada uporabljiva uz određena ograničenja, no preporuča se detaljan pregled uz kontrolu krovšta i dimnjaka te obavezno skidanje žbuke na nosivim elementima kako bi se utvrdilo je li

POZNATI PSIHIJATAR O DRUŠTVU U OGLEDALU KORONAVIRUSA

Zrelost je u davanju sebe za opće dobro

PIŠE PROF. ZORAN ZORIČIĆ

Globalni i lokalni katastrofični scenarij suočava svjetsko i hrvatsko društvo zadnjih dana s odrazom samog sebe u ogledalu, skidajući koprene samoobmane i omogućujući čišću sliku samouvida i samoprocjene. Do unazad dva do tri mjeseca samo su studenti medicinskih fakulteta u teoriji učili o potencijalnim reakcijama epidemiologa i poluga javnoga zdravstva u trenucima potencijalnih katastrofičnih događanja. Bilo je epidemija koje su provocirale na ograničenim geografskim područjima slične epidemiološke mjere, bilo je i ratnih strahota, potresa s naknadnim zdravstvenim i socijalno društvenim komplikacijama. Ipak, ovo je prvi put da se različite generacije na globalnom planu susreću sa strahom od zarazne bolesti i mjerama sprječavanja širenja, te liječenja velikog broja oboljelih.

Globalni strah

Cjelokupna svjetska zajednica, sukladno stupnju društvenog razvoja, odnosno socijalno-kulturnom modelu, prolazi kroz etape suočavanja s prijetnjom s kojom se do sada nije suočavala. Potencijal broja umrlih prijete gubicima većim i od svjetskih ratova. Stručnjaci različitih profila daju doprinos osvjetljavanju situacije nošenja s potencijalom oboljenja i smrtnosti velikog broja članova populacije. Jedno od najvažnijih pitanja je koliko je čovjek u razdoblju postmoderne pripremljen i spreman na sadašnja odricanja, odnosno koliko je u stanju žrtvovati od slobode da bi spasio egzistenciju sebe, drugoga i čitave zajednice. Suvremena društva u zadnjih stotinjak godina prošla su iskustva razvoja ideje i organizacije društva temeljena na načelima Hegelove dijalektike, u okviru koje sukob kvantiteta rađa kvalitetu, a inačica čega je bila i ideja Marxova dijalektičkog materijalizma, prisutna na našim prostorima kroz izvitoperenu inačicu totalitarnog sistema. Ideje Plancka, Bohra, Heidelberga, Einsteina i drugih sistematizirane kroz kvantnu teoriju govore o razvoju društva ne kroz sukob kvantiteta, već kroz nasumično gibanje čestica, rezultanta čega uvijek može biti napredak, ili barem nada. Moderna kroz svoj racionalizam sve nas je zaljuljala u uvjerenju kako um i razvoj znanosti kroz znanstvenu metodologiju (hipoteza, pokus, rezultat i zaključak) progresivno vode u društvo možda ne toliko jednakosti, koliko obilja, koje će nejednakost učiniti podnošljivijom. Društveni razvoj prekidan je ratovima, odnosno destrukcijama koje su suočavale

Prof. Zoran Zoričić

ANTE ČIZMIĆ/HANZA MEDIA

zajednicu i pojedinca s traumatskim situacijama. Uz ratove, društvo i pojedinac suočavali su se i s ekonomskim krizama koje kapitalizam ciklički sobom nosi svakih desetak godina, uz niz socijalnih i psiholoških komplikacija. Polet društvenog i ekonomskog razvoja zapadnociwilizacijskog kruga i socijalno blagostanje počinje sustavom keynesijanske socijalne države obilja, prisutan je od sredine dvadesetog stoljeća, da bi u zadnjoj četvrtini dvadesetog stoljeća dobio kontrapod kroz ideje Čikaške škole, odnosno Friedmanovo neoliberalno slobodno tržište, i proces globalizacije koji ga je proširio diljem svijeta. Rezultanta svega jest zajednica bogatih, odnosno relativno bogatih zemalja zapada, te zemlje u bržem ili sporijem razvoju istoka ili juga. Pojedinac je već u razdoblju moderne stavljen u centar samopromišljanja i centar zbivanja, a postmoderna kroz pokušaj ukidanja autoriteta i opravdavajući hedonizam stavila ga je u lažnu poziciju onipotencije. I pojedinca, i društvo. Zaboravljen je Frommov poučak da je važnije biti, negoli imati. Zaboravljen je i poučak, tako vidljiv u doba postmoderne, da pojedinac nije sam sebi svrha, i da ne može bez grupe, odnosno kolektiva. Premda se pojam javnog

zdravstva pojavljuje sredinom 19. stoljeća u SAD-u, vidimo danas iz suočavanja raznih društva s pandemijom kako je SAD kroz tržište i ideju da se svatko brine za sebe, a da država s tim nema veze, bez javnog zdravstva nespeman dočeka krizu, i plaća je velikim brojem žrtava i ogromnim financijskim naknadnim ulaganjima. S druge strane zemlje s iskustvom društva blagostanja i više ili manje razvijenim javnim zdravstvom uspijevaju znatno uspješnije odgovoriti na zahtjeve koje pandemija postavlja pred pojedinca i zajednicu.

Javno zdravstvo kao odgovor

Ipak, razlike u reagiranju na bolest i krizu vide se i kod države i društva, i kod pojedinca. Čovjek današnjice, s vjetrovom u moć razuma i civilizacijskih dostignuća koje nam je podarila moderna, te postmoderan imperativ postavljanja pitanja (manje i davanja odgovora) teško se odriče bilo kakvog konzumerističkog "prava", a pogotovo slobode, interpretirane onako kako mu odgovara. Većina vidi slobodu u činjenju što hoće, premda mudri kažu, učeći na iskustvu ovisnosti, da je to zapravo ropstvo, a najveći broj definira slobodu pravom da te se ne mo-

že prisiliti da radiš ono što ne želiš. Sloboda svakoga prestaje u točki u kojoj svojom slobodom ugrožavamo slobodu drugoga. Možemo navoditi i citirati mnoge filozofe ili političare na ovu temu, ali pokušajmo se sada fokusirati na suočavanje "omnipotentnog" pojedinca sa strahom od smrtnosti. Uživajući u poziciji erosa, u koju ga je suvremena civilizacija s materijalnom hiperprodukcijom i dostupnom socijalnom i zdravstvenom zaštitom zaljuljala, koristeći sublimat sve neobuzdanije potrošnje i proglašenog ideala hedonističke pozicije, pojedinac se prije nekoliko mjeseci susreće s tatanosom, informacijom virusne epidemije u dalekoj Kini. Reagira u početku znatiželjom, smatrajući kako se radi o relativno bezopasnom virusu i relativno udaljenoj zemlji. Razvoj epidemije, porast broja zaraženih, informacije o visokoj kontagioznosti (sposobnost prenošenja), kao i težini kliničke slike, odnosno mogućnosti smrtnog ishoda, prvi put poziva na oprez. Daljnji razvoj situacije, slike koje putem globalnog sela i sveprisutnih medija bombardiraju svakog uz oprez radaju i buđenje emotivne komponentne, dakle anksioznost (predosjećaj i strepnja pred realnom ili zamišljenom opasnošću). Trenu-

tak dolaska bolesti u Europu, u neposredno susjedstvo (Italija), potom i u samu Hrvatsku radaju opravdana strahovanja za sebe i najbliže. Svatko reagira na svoj način, sukladno zrelosti. Djeca reagiraju najčešće regresijom (djetinjastim ponašanjem), ili pak agresijom, odnosno psihosomatikom. Što je dijete mlađe, opasnost više percipira kroz ponašanje i mimiku roditelja. Starije i zrelije dijete manje idealizira roditelje, i uspješnije bi se trebalo nositi sa situacijom opasnosti. Ponekad kronološka dob ide ispred razvoja maturacije, odnosno zrelosti tako da reakcije "odraslih" na krizu pandemije podsjećaju na nezrelost dječjih reakcija.

Preispitivanje koncepta slobode

Kriza pandemije dovela nas je sve do preispitivanja koncepta neograničene slobode pojedinca, te efikasnosti sustava koja počiva isključivo na teoremu bezuvjetne slobode. Shvaćajući da dopuštajući pojedincu, bez obzira na njegovu zrelost i odgovornost, da sam odlučuje o nošenju s realitetom i opasnošću pandemije i cijelu zajednicu izlaže riziku, moramo privremeno odustajati od koncepta bezuvjetne slobode pojedinca za sigurnost i spas kolektiva. Epidemiologi-

ja nema dilema o načinu borbe s ovakvim situacijama, struka zna kako se postaviti u korist zajednice, posljedično i pojedinca. Jer, zlatni kavez ne može izolirati pojedinca u društvu izloženom strahotama pandemije, što smo najbolje naučili na primjeru neprocijepljene djece, kada padom broja cijepljenih riziku bolesti izlazimo i cijepljene i neprocijepljene. Možda će netko u ovim teškim vremenima pričati o "teroru javnog zdravstva", uskratama većine građanskih prava na koja smo navikli, i koja smatramo bogomdanim ili izborenim, ali to je jedini put da zaštitimo sebe, svoje i zajednicu. Zapravo, dolazimo u zrelost poziciju davanja dijela sebe za opće dobro, ostvarujemo osobnu maturaciju kroz zaštitu svojih "od nezrelog sebe", dajemo životu smisao kroz zrelost prihvaćanja trpljenja i patnje, sve za opće dobro i preživljavanje, odnosno dobitak u izvjesnosti budućnosti. A podsjećam kako je "princip odloženog zadovoljstva" upravo znak maturacije i zrelosti, odnosno uživanja u odgovornosti. Zato zagrlimo križ iskušenja kroz koji prolazimo i ponosno ga nosimo.

*KBC Sestre milosrdnice – Zagreb, specijalist adiktolog i psihoterapeut

Kula Lotrščak
IVAN PERKOV

GRIJESI MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA – GRIJEH ŠESTI

PIŠE:

PROF. ANTE ČOVIĆ

Znanstveni časopisi podjednako pripadaju znanosti i kulturi i predstavljaju jednu od najsnažnijih spona između tih sfera ljudske duhovnosti (pod pojmom „znanstveni časopisi“ u ovom su osvrtnu obuhvaćeni stručni časopisi sa znanstvenim udjelom kao i popularizacijski časopisi). Striktno razdvajanje znanosti i kulture civilizacijski je anakronizam koji, među ostalim, nemušto progovara i kroz pomodnu ideologiju i idolatriju tzv. STEM-znanosti. Znanost je u svim vidovima znanstvene djelatnosti nesporna kulturna činjenica i čimbenik kulturnog života, dok je kultura metodološki nužna dopuna znanosti u njenoj ulozi stvaranja orijentacijskog znanja. Znanstveno izdavaštvo jedan je od vidova znanstvene djelatnosti kojemu je zadaća stvarati i održavati znanstvenu infrastrukturu za prijenos znanstvenih informacija i rezultata istraživanja ne samo unutar istraživačke zajednice nego i prema širokom spektru institucija javnog i društvenog života. Ne samo sada i ovdje nego i u perspektivi budućih vremena kao i u najširim razmjerima ukupnosti duhovnog prostora.

Znanstveni časopisi s jedne strane etabliraju znanost kao javno dobro, dok s druge strane, na paradoksalan način, tim putem osiguravaju privatna prava (intelektualno vlasništvo) na znanstvene doprinose pojedinih znanstvenika. O tome je dr. Tvrtko Šercar, arhitekt sustava znanstvenih časopisa u Hrvatskoj svojedobno napisao: „Znanost je javno, a ne privatno znanje. Znanstvenik daje svoj znanstveni prinos samo onda kada objavi (otudi od sebe) svoje ideje i pronalaskе. Dakle, istom onda kada svoja otkrića učini javnima, i time ih prinese u općedruštveno vlasništvo dostupno svakome kompetentnom znanstveniku, sadašnjem i budućem, može polagati intelektualno pravo vlasništva nad njima“ (*Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa*, Globus, Zagreb 1988., str. 13.).

Infrastruktura ispred svoga vremena

Osim znanstvene i kulturne uloge znanstveni časopisi imaju i specifičnu političku funkciju jer u svom području prezentiraju državu na međunarodnom planu. Znanstveni časopisi predstavljaju intelektualnu reprezentaciju države koja sudjeluje u kontinuiranoj utakmici na međunarodnom igralištu i iznimno su važni za ugled nacije. Samo što površni političari ne pokazuju interes za intelektualne „bobane“ i „modriće“ i ne hrle na njihovo igralište da im pruže potporu kao što se vole nacrutati na nastupima nogometne reprezentacije.

U kulturnom pejzažu časopisi se mogu pojavljivati raspršeno po znanstvenim područjima i poljima, ali isto tako mogu biti grupirani i povezani u određene cjeline. Hrvatski znanstveni časopisi u tom pogledu predstavljaju u jedinstveni fenomen u globalnim razmjerima. Njihovo funkcionalno povezivanje preraslo je na razini države u sustav koji je jedinstven prema značajkama konceptualne osmišljenosti, organiziranosti i uspješnosti.

Sve je počelo daleke 1980.

Kulturocid ministrice znanosti ili zašto ministrica želi srušiti kulu Lotrščak

Kada bi postojala valuta kojom se mjeri kulturna vrijednost, onda bi se kulturna šteta herostratskog čina aktualne ministrice znanosti mogla izraziti kao ekvivalent koji bi odgovarao rušenju kule Lotrščak

godine kada je, na sjednici Komisije za izdavačku djelatnost tadašnjeg RSIZ-a za znanost, koja je održana u prostorijama Društva inženjera i tehničara u Berislavićevoj ulici br. 6, na prijedlog Tvrtka Šercara, u to vrijeme na funkciji tajnika Referalnog centra Sveučilišta u Zagrebu, prihvaćen novi način vrednovanja, praćenja i podupiranja znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj. Motiv za infrastrukturnu inovaciju s dalekosežnim učincima - ne samo prema subjektivnom svjedočenju podnositelja inicijative nego i prema potvrdi u objektivno ostvarenim postignućima - bio je dvojak: osloboditi taj vitalni dio sustava znanosti i kulture od ideološko-političke ovisnosti i podariti mu materijalnu stabilnost. Tom je inovacijom kriterije podobnosti zamijenila formula prema kojoj je, iz umnoška faktora vršnoće i faktora količine, svaki urednik mogao precizno izračunati udio od ukupno raspoloživih sredstava koji pripada njegovu časopisu. Od tog momenta uređivanje i izdavanje časopisa u Hrvatskoj nije više bila slučajna popratna pojava znanstveno-istraživačkog procesa nego društveno uvažena i institucionalno etablirana znanstveno-kulturna djelatnost sa samostojnom vrijednošću i vlastitom misijom.

Bila je to formula uspjeha za ono što će uslijediti i kamen temeljac na kojem će u iduća četiri desetljeća generacije urednika, bibliotekara, informatičara, znanstvenika i javnih djelatnika predano graditi i usavršavati sustav hrvatskih znanstvenih časopisa do razine kompaktnosti i zaokruženosti na kojoj je, bez ustezanja se može reći, sustav prerastao u infrastrukturnu i kulturnu instituciju od nacionalne važnosti. Zato Sustav hrvatskih znanstvenih časopisa (SUZNACAH) treba pisati velikim slovom.

Znanost kao javno dobro

Bilo bi preuzetno ovdje ulaziti u prikaz povijesti građenja koja je nagomilala građu za više doktorskih disertacija ili istraživačkih projekata, ali najvažniju dogradnju sustava moramo spomenuti izriječno i s posebnim naglaskom. Riječ je o uspostavljanju središnjeg portala hrvatskih znanstvenih časopisa HRČAK koji je javno otvoren 7. veljače 2006. To je upravo onaj datum kada je sustav postao institucija s trostrukom zadaćom: (1) institucija za posredovanje znanstvenih rezultata i informacija;

(2) institucija otvorenog pristupa znanosti; (3) kulturna institucija od nacionalne važnosti.

Možemo s ponosom navesti da je time otvoreni pristup znanosti u Hrvatskoj dobio institucionalni oblik prije nego što se o toj temi u europskim i svjetskim razmjerima počelo ozbiljno raspravljati, što znatno uvećava međunarodni i kulturološki saldo Sustava hrvatskih znanstvenih časopisa. Time je u hrvatskim razmjerima institucionalno osigurana uvodno citirana maksima da je znanost javno, a ne privatno znanje.

Treba napomenuti da je institucija Sustava hrvatskih znanstvenih časopisa izgrađena na čvrstim pravnim temeljima, jer osim uhodane zasebne stavke za podupiranje znanstvenih časopisa u Državnom proračunu, koji donosi Hrvatski sabor, ima uporište u *Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, gdje stoji-

Prof. Ante Čović Srđan Vrančić/HANZA MEDIA

ji odredba da proračunska sredstva za znanstveno izdavaštvo „... raspoređuje ministar na temelju javnog poziva i mišljenja odgovarajućih povjerenstva koje imenuje ministar“ (čl. 108. st. 3.). U sklopu Ministarstva znanosti djeluje Povjerenstvo za znanstveno-izdavačku djelatnost, koje svoje mišljenje, odnosno prosudbu zahtjeva časopisa za financijskom potporom donosi na temelju *Kriterija za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti*.

U naličju linije građenja Sustava hrvatskih znanstvenih časopisa, s oni stranu graditeljskog zanosa, kontinuirano je djelovala i destruktivna linija rušitelja institucije. Na toj mračnoj strani povijesti institucije zabilježena su tri neuspjela pokušaja rušenja Sustava i četvrti pokušaj koji je, nažalost, završio uspjehom, premda tek polovičnim.

Prvi pokušaj izveo je akademik Vlatko Silobričić 1991. godine, za što je iskoristio kaotične predratne prilike da bi, kao predsjednik tročlanog povjerenstva koje je imenovao ministar prof. Osman Muftić, pokušao nametnuti tezu o samo šest-sedam časopisa koje bi Hrvatska trebala financirati. Razorni moment te ideje lako je izračunati iz usporednog podatka da se u Hrvatskoj od uspostavljanja sustava redovito financira dvjestotinjak znanstvenih časopisa. S obzirom na to da su se druga dva člana povjerenstva (prof. Nikša Staničić i doc. Ante Čović) žestoko usprotivili toj nakaradnoj zamisli, prestao je sazivati povjerenstvo i potpuno samovoljno, bez ikakvih kriterija izradio je prijedlog financiranja časopisa za 1991. godinu. Taj gotovo uspjeli pokušaj destrukcije sustava spriječen je odlukom novog ministra znanosti početkom kolovoza 1991., kojom je poništena volontaristička raspodjela sredstava časopisima za 1991. godinu i naložena isplata prošlogodišnjih iznosa koji su bili utvrđeni u regularnoj proceduri.

Opetovani pokušaji destrukcije

Drugi pokušaj destrukcije izveo je ministar Radovan

Fuchs, kada je planirana sredstva za financiranje znanstvenih časopisa u 2010. godini sveo na 4.933.460 kuna, što je daleko ispod razine preživljavanja. Moment razornosti ovog poteza lako je izračunati iz usporednog podatka da se financijska potpora časopisima na razini godine kretala u rasponu između 24 i 15 milijuna kuna. Taj pokušaj financijskog davljenja znanstvenih časopisa nadobudni ministar izvršio je uz „stručnu“ asistenciju svog pomoćnika za financije koji je poznat po opsesiji da rezanjem troškova za znanstvene časopise i čistačice nastoji državu zaštititi od bankrota. U toj operaciji stradalo je Povjerenstvo za znanstveno-izdavačku djelatnost, na čelu s profesorom Anom Marušićem, koje je svojim hrabrim držanjem i, posebice, sazivanjem sastanka urednika znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa 2. prosinca 2009. otvorilo manevarski prostor za formiranje Skupa urednika kao „kriznog tijela sa zadaćom da se izabere za dostatno, regulirano i transparentno sufinanciranje hrvatskih znanstvenih časopisa i znanstvene knjige“. Navođeni Skup urednika uspio je energičnim nastupom i nizom akcija natjerati nadobudnog ministra i njegova opsesivnog pomoćnika da spašavanje države od bankrota preko leđa znanstvenih časopisa ostave za neka bolja vremena.

Kao protagonist trećeg pokušaja destrukcije ponovno se pojavljuje akademik Silobričić kada je usklupo operacije zaposjedanja vitalnih punktova u sustavu znanosti i visokog obrazovanja pod komandom Saše Zelenike zasjeo na čelo Povjerenstva za znanstveno-izdavačku djelatnost MZOS-a.

On najvišem rangu koji je akademik Silobričić uživao u destruktivskom pokretu Saše Zelenike svjedoči podatak da su mu u operaciji zaposjedanja, unatoč poodmakle dobi - koja je inače vodi destruktivskog pokreta u drugim slučajevima, čak i u znatno manjim dobnim iznosima, neopisivo smetala - pripala čak dva vitalna punkta. Odjednom je tako postao predsjednik Upravnog vijeća Instituta Ruđer Bošković (16. 2. 2012.) i predsjednik rečenog povjerenstva (12. 3. 2012.). Nešto kasnije bit će iz istog centra moći predložen i za člana Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju. Preopterećenost destruktivnim zadaćama kao i relativno kratki rok trajanja funkcije predsjednika Povjerenstva s koje

je smijenjen 3. 2. 2015. zasigurno su pogodovali Sustavu znanstvenih časopisa tako da pužajuća destrukcija pod njegovim predsjedanjem nije stigla dosegnuti točku u kojoj bi sustav postao ugrožen.

Financijski inženjering i rušenje kule Lotrščak

Četvrti pokušaj rušenja Sustava izvela je aktualna ministrica znanosti i obrazovanja u formi proceduralne podvale kojom je financijskim inženjeringom bez zakonskog uporišta i materijalnog pokrića prebacila obvezu sufinanciranja za otprilike polovicu znanstvenih časopisa na sveučilišta. Riječ je o dijelu časopisnog korpusa koji izdaju sveučilišta, fakulteti i druge sveučilišne institucije. U prevaru je uvučena Vlada RH jer je protuzakonita i materi-

jalno nepokrivena obveza „sufinanciranja izdavanja znanstvenih časopisa“ upakirana u *Odluku o programskom financiranju javnih visokih učilišta u RH* koja je pripremljena u Ministarstvu znanosti i obrazovanja te usvojena na sjednici Vlade 27. rujna 2018.

Navedeno prevajivanje obveze sufinanciranja znanstvenih časopisa na sveučilišta u formalnom je pogledu protivno već citiranoj odredbi čl. 108. st. 3. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, dok je u materijalnom pogledu nepokriveno, jer za tu namjenu u pripremljenim programskim ugovorima nisu predviđena nikakva konkretna sredstva. Osim toga glavina sveučilišta u Hrvatskoj ponuđene programske ugovore uopće nije htjela potpisati upravo stoga što su rađeni u metodologiji financijskog inženjeringa.

Najznačajnija tijela i akteri u sustavu znanosti i visokog obrazovanja na vrijeme su dramatičnim apelima ukazivali na neodrživost i štetne posljedice takve resorne samovolje. Senat Sveučilišta u Zagrebu uputio je 9. 7. 2019. Vladi Republike Hrvatske *Apel za očuvanje sustava javnog financiranja domaćih znanstvenih časopisa te za regularno i dostatno financiranje znanstvenih časopisa u 2019. godini*. Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnologiju donijelo je, na sjednici 18. 10. 2019., u povodu *Apele Senata Sveučilišta u Zagrebu* dokument pod nazivom *Mišljenje i prijedlog* kojim je u potpunosti podržalo *Apel* i dalo konkretne prijedloge za izbjegavanje „nesagledivih posljedica“.

U dokumentu Nacionalnog vijeća, među ostalim stoji ocjena „... da je razdvajanjem znanstvenih časopisa u skupinu onih koje izdaju sveučilišne institucije i javni instituti i skupinu onih koje izdaju znanstvene udruge, HAZU i trgovačka društva uništen jedinstveni sustav javnog financiranja znanstvenih časopisa koji je izgrađivan desetljećima i koji je temeljem svoje uspješnosti doživio međunarodnu afirmaciju“. Senat Sveučilišta u Zagrebu još jednom je o istom problemu 19. 11. 2019. donio zaključke koje je u formi upozorenja uputio Vladi Republike Hrvatske. Tome se pridružio i Rektorski zbor Republike Hrvatske koji je na sjednici 25. 11. 2019. podržao zaključke Senata Sveučilišta u Zagrebu.

Sve je bilo uzalud i nastupile su štetne posljedice: (1) polovica znanstvenih časopisa ostala je u 2019. godini bez financijske potpore i osuđena je na ponižavajući i krajnje neizvjesni oblik preživljavanja pomoću milodara; (2) uništen je jedinstveni sustav vrednovanja, praćenja i podupiranja znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj kao infrastrukturna i kulturna institucija od nacionalne važnosti.

Kada bi postojala valuta kojom se mjeri kulturna vrijednost, onda bi se kulturna šteta takvog herostratskog čina aktualne ministricke znanosti mogla izraziti kao ekvivalent koji bi odgovarao rušenju kule Lotrščak. Zašto ministrica želi srušiti kulu Lotrščak?

Znanstveno utemeljenje sustava znanstvenih časopisa (Globus, Zagreb, 1988.)

Hrvatski časopisi u međunarodnim bazama podataka

Piše:

IVANA HEBRANG GRGIĆ

Hrvatska je teritorijalno i brojem stanovnika mala država, hrvatski jezik spada u „male“ jezike, a ekonomski se Hrvatska ubraja u zemlje u razvoju. Stoga Hrvatsku smatramo zemljom tzv. znanstvene periferije. Hrvatski znanstvenici djeluju u raznolikim znanstvenim područjima u kojima vrijede različite prakse objavljivanja – u nekim područjima važno je objavljivati na hrvatskome jeziku, dok je za druga područja ustaljena komunikacija na engleskom. Također, nekim je znanstvenicima važno objavljivati u domaćim časopisima, dok su drugima važniji strani. Razlozi su razni, od prirode samih istraživanja, preko raznih pravila (o napredovanjima u znanstvenim zvanjima, uvjetima raznih natječaja i sl.), do osobnih interesa i želja.

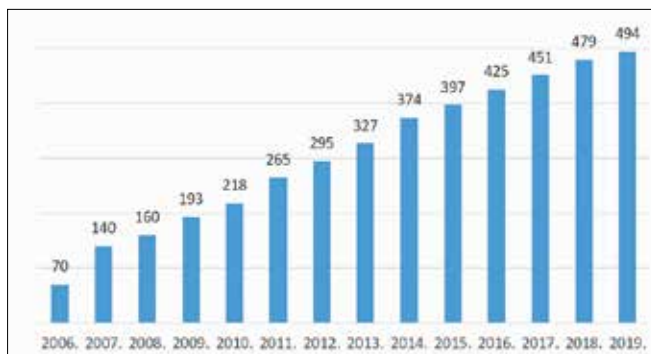
U svijetu je komunikacija znanstvenim časopisima započela 1665. godine i sve do danas je ostala najprihvaćeniji i najbrži način diseminacije provjerenih (recenziranih) znanstvenih informacija.

Iako je Hrvatska mala zemlja, iako nije ekonomski najrazvijenija, a hrvatski jezik razumije mali broj ljudi, Hrvatska ima relativno velik broj kvalitetnih znanstvenih časopisa.

Broj hrvatskih znanstvenih časopisa

Ukupan broj znanstvenih časopisa u Hrvatskoj moguće je pratiti u posljednjih 15-ak godina na temelju portala Hrčak koji omogućuje pristup hrvatskim znanstvenim i stručnim časopisima. Hrčak je pokrenut 2005. godine na Srcu (Sveučilišnom računskom centru Sveučilišta u Zagrebu) i djeluje na načelima otvorenoga pristupa te prihvaća samo one časopise koji su spremni objavljivati sve svoje brojeve na način da budu dostupni svima, bez plaćanja pretplate. Hrčak provjerava rad uredništava prije uvrštavanja časopisa, a obavezni kriteriji koje časopis mora zadovoljiti jesu: otvoreni pristup, povezanost s Hrvatskom, navođenje podataka o uredništvu, objavljivanje uputa za autore, postojanje razrađene politike recenziranja, provođenje kategorizacije radova te navođenje potrebnih podataka u impresumu. Postoje i dodatni, tj. preporučeni kriteriji kojima Hrčak nastoji podizati svijest o važnosti drugih aspekata uređivačke politike časopisa, poput etičkih pitanja i korištenja identifikatora.

Grafikon 1. prikazuje porast broja časopisa na Hrčku od 2006. godine, neposredno nakon pokretanja portala. Treba imati na umu da to nisu sve znanstveni časopisi, poneki su i stručni, neki su časopisi za popularizaciju znanosti, a ima i časopisa koji su prestali izlaziti (ali su stari brojevi i dalje dostupni na portalu). Ipak, većina časopisa su znanstveni, što znači da objavljuju rezultate znanstvenih istraživanja, a prije toga provode postupak recenzije.

Grafikon 1. Broj časopisa na Hrčku od 2006. do 2019. godine.

Kvaliteta hrvatskih znanstvenih časopisa

Kada želimo analizirati kvalitetu znanstvenih časopisa, postoji niz mogućnosti. Svaka od njih ima svoje prednosti i nedostatke. Zadržat ćemo se ovom prilikom na analizi broja hrvatskih časopisa u svjetski priznatim relevantnim bazama podataka. Takav pristup može naići na kritike jer zaista postoje kvalitetni časopisi koji zbog objektivnih razloga nisu uvršteni u te baze, a moguće je da postoje i časopisi koji su u nekom trenutku zadovoljili kriterije i ostali u bazama iako možda trenutno ne zadovoljavaju kriterije (treba napomenuti da sve te baze rade provjere i moguće je da časopis „ispadne“ iz baze, ali ne baš odmah kada prestane zadovoljavati kriterije). Isto tako, moguće je postaviti pitanje kriterija uvrštavanja časopisa u određene baze. Ipak, usprkos kritikama i ograničenjima, oslonit ćemo se ovdje na te baze kao u svijetu prihvaćene pokazatelje kvalitete časopisa, a raspravu o eventualnim nedostacima takve evaluacije ostaviti za neku drugu priliku.

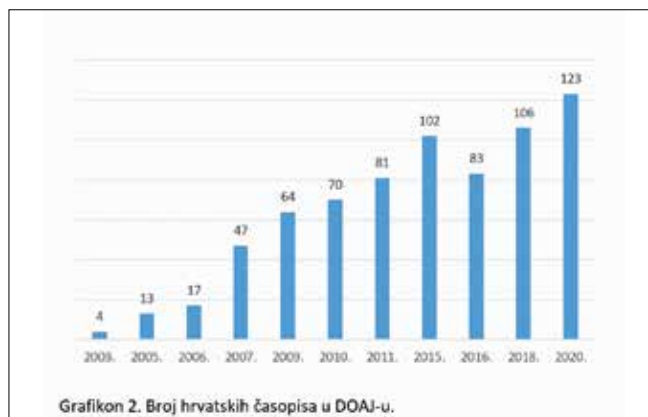
Prikazat ćemo broj hrvatskih časopisa u tri značajne baze po-

dataka: WoS (Web of Science), Scopus i DOAJ (Directory of Open Access Journals). Prve dvije su citatne baze dok je treća vrlo slična Hrčku – na temelju postavljenih kriterija okuplja otvoreno dostupne znanstvene časopise iz cijeloga svijeta.

Budući da ovaj tekst nastaje u posebnim okolnostima i da autorici nisu trenutno dostupni svi podaci, ograničit ćemo se na broj hrvatskih časopisa u bazi Scopus i DOAJ te na broj hrvatskih časopisa u bazi Journal Citation Reports koja je dio baze WoS i omogućuje vrednovanje časopisa na temelju raznih pokazatelja od kojih je najpoznatiji faktor odjeka (IF, *impact factor*).

Baza DOAJ pokrenuta je 2003. godine s ciljem okupljanja svih otvoreno dostupnih časopisa. Važno je napomenuti da Hrčak od samih početaka promovira i potiče prijavu hrvatskih časopisa u DOAJ pa je stoga na Grafikonu 2 vidljiv značajniji porast hrvatskih časopisa u DOAJ-u u 2007. godini, neposredno nakon uspostave Hrčka, kao i daljnji kontinuirani porast.

S vremenom su se, međutim, u svijetu pojavili i časopisi upitne kvalitete pa je DOAJ 2015. godine uveo strože kriterije i zatražio od časopisa da se ponovo prijave. Tada se broj svih časopisa, pa tako i hrvatskih, u DOAJ-u smanjio, ali ne nužno zato što su nekvalitetni, već zato što neka uredništva nisu odmah ponovo prijavila časopise. U tom svjetlu treba promatrati pad broja hrvatskih časopisa 2016. godine, nakon čega njihov broj ponovo raste.

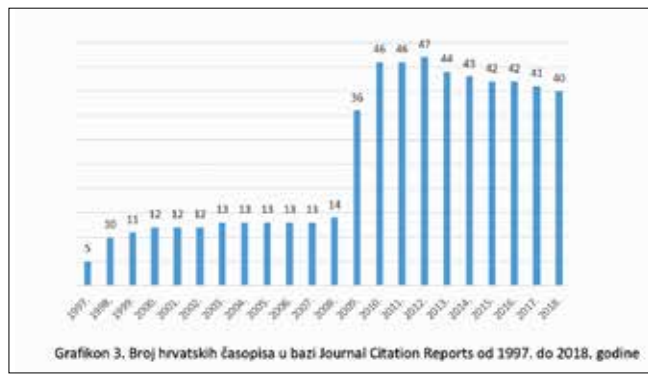

Grafikon 2. Broj hrvatskih časopisa u DOAJ-u.

Značajno je spomenuti da je Hrvatska trenutno (u ožujku 2020. godine) 23. na listi od 130 zemalja svijeta koliko ih je u DOAJ-u. Sve 22 države koje su ispred Hrvatske imaju najmanje nekoliko milijuna stanovnika više od Hrvatske, a poneke i znatno razvijeniju ekonomiju. Usporedbe radi, Irska trenutno ima 16 časopisa u DOAJ-u, Bosna i Hercegovina 24, Mađarska 36, Slovenija ih ima 53, a Austrija 55. Stoga, s obzirom na veličinu države, broj stanovnika i aktivnih znanstvenika, možemo reći da je Hrvatska na vrlo visokom mjestu u svijetu prema broju otvoreno dostupnih časopisa provjerene kvalitete. Prema jednom istraživanju iz 2017. godine (Van Noorden, R. Indonesia tops open-access publishing charts. *Nature News*, May 15, 2019. <https://www.nature.com/articles/d41586-019-01536-5>) Hrvatska i Velika Britanija su vodeće europske zemlje prema broju znanstvenih radova u otvorenome pristupu (svjetski prosjek je 41%, a Hrvatska i Velika Britanija imaju 60%).

Pogledamo li bazu JCR u posljednjih 10 godina broj hrvatskih časopisa se kreće oko 40. Grafikon 3 pokazuje kretanje broja hrvatskih časopisa u bazi od 1997. do 2018. godine (za 2019. godinu podaci još nisu dostupni). Relativno veliki porast broja časopisa u 2009. godini rezultat je promjena unutar baze jer je odlučeno da će se, zbog primjedbi da baza daje prednost časopisima iz većih i razvijenijih zemalja, baza proširiti na više časopisa iz zemalja tzv. znanstvene periferije. Međutim, dosta je zemalja znanstvene periferije, pa i onih razvijenijih od Hrvatske, koje imaju manje časopisa od Hrvatske u toj bazi. Tako je, usporedbe radi, u 2018. godini Hrvatska u JCR-u imala 40 časopisa, a Bosna i Hercegovina 1, Slovenija 19, Irska 28, Mađarska 37, a Austrija 39.

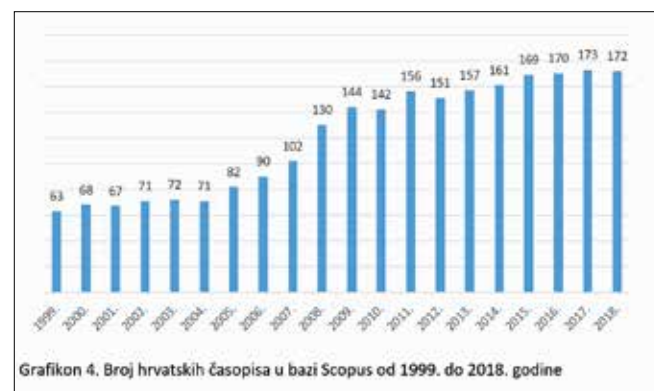
Ako analiziramo broj hrvatskih časopisa u bazi Scopus, kako

Grafikon 3. Broj hrvatskih časopisa u bazi Journal Citation Reports od 1997. do 2018. godine

je prikazano u Grafikonu 4, ponovo vidimo konstantan porast, od 63 časopisa u 1999. godini do 172 prema najnovijim podacima (za 2018. godinu jer podaci za 2019. još nisu dostupni). Usporedbe radi, u 2018. godini je u bazi bilo 12 časopisa iz Bosne i Hercegovine, 73 časopisa iz Austrije, 76 iz Slovenije i 102 iz Mađarske.

Grafikon 4. Broj hrvatskih časopisa u bazi Scopus od 1999. do 2018. godine

Važnost kontinuiteta

Pogledamo li sve prikazane grafikone, uz sva spomenuta ograničenja vezana uz nedostatke pojedinih baza, moguće nedostatke ili nepravovremenosti primjene kriterija uključivanja te uz trenutnu nemogućnost preciznije provjere podataka, možemo zaključiti da Hrvatska ima zadovoljavajući broj kvalitetnih znanstvenih časopisa od kojih je većina u otvorenome pristupu. Razloge možemo tražiti u nacionalnim strategijama, u pravilima i uvjetima sufinanciranja, u kvaliteti hrvatskih znanstvenika i urednika. Teško je na temelju kratke analize utvrditi sve razloge, ali zasigurno je nacionalna politika poticanja izvrsnosti i međunarodne vidljivosti bitan čimbenik. Stoga je važno učiniti sve da zadržimo ili još više poboljšamo kvalitetu koju imamo.

Hrvatski znanstvenici i informacijski stručnjaci od samih se početaka, već dvadesetak godina, zalažu za otvorenost u znanosti. Danas je ta tema aktualna, svi govore o otvorenosti u znanosti i visokom obrazovanju, o otvoreno dostupnim časopisima i repozitorijima, o otvorenim istraživačkim podacima, softverima otvorenoga koda i sl. Osim svih dobroti za razvitak znanosti i obrazovanja, ovih dana, pogođeni pandemijom i potresima, svjedoci smo koliko su važne provjerene i otvorene informacije. Za ovaj tekst korišteni su neki „zatvoreni“ podaci do kojih u trenutnim uvjetima nije bilo lako doći. Zato hvala kolegicama iz knjižnica koje i u ovako teškim vremenima ne posustaju. Hvala i svim znanstvenicima koji istražuju i pišu, hvala urednicima hrvatskih znanstvenih časopisa, hvala izdavačima, financijerima... potrudimo se svi zajedno da zadržimo kvalitetu i otvorenost hrvatskih znanstvenih časopisa kako bi bili na korist i na čast hrvatskoj i svjetskoj javnosti.

SeaEU projekt

MEĐUNARODNA SURADNJA

SEA EU - novi projektni ured na Sveučilištu u Splitu

Glavni cilj ureda jest stvaranje suverenog odgovora na izazove u visokom obrazovanju

Piše:
IVANA JADRIĆ

Umrežavanje projektnih ureda, poticanje multilingvizma i osnivanje korisno učenje samo su neke od aktivnosti kojima je započeo SEA-EU projektni ured na Sveučilištu u Splitu. Riječ je o nedavno osnovanom uredu, kojim se osigurava provedba ambicioznog projekta *The European University of the Seas (SEA-EU)*. Ured koji vodi prorektorica za međunarodnu suradnju prof. Đurđica Miletić ima za cilj stvaranje suverenog odgovora na izazove s kojima se susreće područje visokog obrazovanja.

U sklopu projekta se predviđa niz aktivnosti kojima će se Sveučilište u Splitu pozicionirati na europsku kartu ponajboljih sveučilišta te maksimalno umrežiti na svim područjima sa svojih pet partnerskih sveučilišta. Iako je riječ o ambicioznom projektu, suradnja svih šest sveučilišta, od samih rektora i prorektora do svih operativnih suradnika pruža sigurnost da će se projekt uspješno i realizirati.

Iako se projekt provodi od listopada 2019. godine, već su pokrenute brojne aktivnosti, koje za cilj imaju maksimalnu isprepletenost raznih suradnika, akademskog i neakademskog osoblja, infrastrukture, resursa itd. Neke

od njih su umrežavanje eksperata u pogledu sličnih područja istraživanja; od migracija, društveno korisnog učenja, digitalizacije kvalifikacija, automatskog priznavanja kvalifikacija do umrežavanja stručnjaka koji pokrivaju područje plave bio-ekonomije. Također, u planu je *staff week* posvećen uredima za projekte, znanost i transfer tehnologije u ožujku u Splitu, cijela delegacija Sveučilišta u Splitu provodi jedan tjedan na Sveučilištu u Gdansku u travnju te Sveučilištu u Brestu u srpnju, a uprava Sveučilišta planira i posjet upravi Sveučilišta u Kielu u lipnju. Kao rezultat dogovorenih posjeta planira se povezivanje sveučilišta partnera na svim razinama. Sveučilište u Splitu je aktivno odgovorilo na pozive svih drugih SEA-EU partnera te osiguralo svoje predstavnike na gotovo svim *staff weekovima* koji se planiraju do kraja godine. Dogovoreni su i posjeti predstavnika drugih sveučilišta koji u sljedećim mjesecima posjećuju Split, što ide u prilog jednoj od glavnih zadaća projekta – povećanju razine studentske, akademske i neakademske mobilnosti.

Osim mobilnosti, važnu karijeru u provedbi projekta ima i poticanje aktivnosti kojima se stvara ugodno višejezično okruženje, stoga je u sklopu SEA-EU ureda planirana provedba tečaja poljskog jezika

za sve zainteresirane te tečaj francuskog jezika, na koji se, u prvoj fazi, mogu prijaviti isključivo studenti, a naknadno će tečaj biti ponuđen i zainteresiranom osoblju unutar Sveučilišta. Osim radnog paketa u cijelosti posvećenog istraživanjima i povezivanju istraživanja sa zajednicom, za koje odgovara Sveučilište u Splitu, planira se i pokretanje centra za društveno korisno učenje. Upravo je u tijeku formiranje

ekspertnih timova te analiza primjera dobre prakse koji se mogu podijeliti s partnerima u projektu, jer je Sveučilište u Splitu identificirano kao partner koji je najdalje napredovao u vezi implementacije društveno korisnog učenja na Sveučilištu. Mnogo je planiranih aktivnosti, ali i konkretnih koristi koje mogu imati brojni suradnici koji se odlučuju biti dio projekta. SEA-EU ured je otvoren za razne ideje i mogućnosti koje se svakodnevno rađaju. Sigurni smo da je niz projekata, koji se u međuvremenu prijavio na temelju SEA-EU projekta i partnerstva, samo jedan od primjera kako započeta suradnja možete nadići sve izazove i proširiti mogućnosti koje prelaze granice samog projekta.

Kako navodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, koje pruža podršku provedbi projekta od samog početka, riječ je o projektu kojim se postiže najveća razina internacionalizacije visokog obrazovanja. Stoga, možemo zaključiti da s nestrpljenjem očekujemo provedbu aktivnosti koje su pred nama i koje tek trebaju dokazati snagu splitskog Sveučilišta.

Više informacija: www.sea-eu.org; #seaeu.unist

“
Riječ je o projektu kojim se postiže najveća razina internacionalizacije visokog obrazovanja

Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, raspisuje

NATJEČAJ

Za izbor:

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje brodogradnja i odgovarajuće radno mjesto;
2. jednog suradnika u zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje brodogradnja, na određeno vrijeme. Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju, pored uvjeta navedenih u natječaju, ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-Odluka USRH, 60/15 i 131/17).

Pristupnici pod točkama 1. moraju ispunjavati i uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti (NN 106/06) odnosno Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno stručne djelatnosti (NN 122/17) te su o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze. Pristupnici uz potpisanu prijavu prilažu: životopis, dokaz o državljanstvu, a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika C2 razina, dokaz o odgovarajućoj stručnoj spremi iz koje se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje i radno mjesto, bibliografiju te podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), dokaz o navedenim poželjnim iskustvima u radu.

Ako su pristupnici kvalifikaciju stekli u inozemstvu trebaju dostaviti rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije. Pristupnici prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti, moraju se u prijavi pozvati na to pravo, odnosno uz prijavu priložiti svu propisanu dokumentaciju prema posebnom zakonu. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale candidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj.

Za pristupnike koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 121/17). Popis potrebne dokumentacije dostupan je na poveznici <https://branitelji.gov.hr//zaposljavanje-843/843>.

Sve zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će podnositelj takvih prijava naknadno biti pozvani da dopune prijave. Isprave se prilažu u neovjerenoj preslici, a pri izboru kandidat će priložiti izvornik.

Prijavom na natječaj, pristupnici natječaja su suglasni da Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka. Prijave s dokazom o ispunjavanju uvjeta podnose se u roku od 30 dana od objave natječaja koji je posljednji objavljen u odgovarajućim medijima.

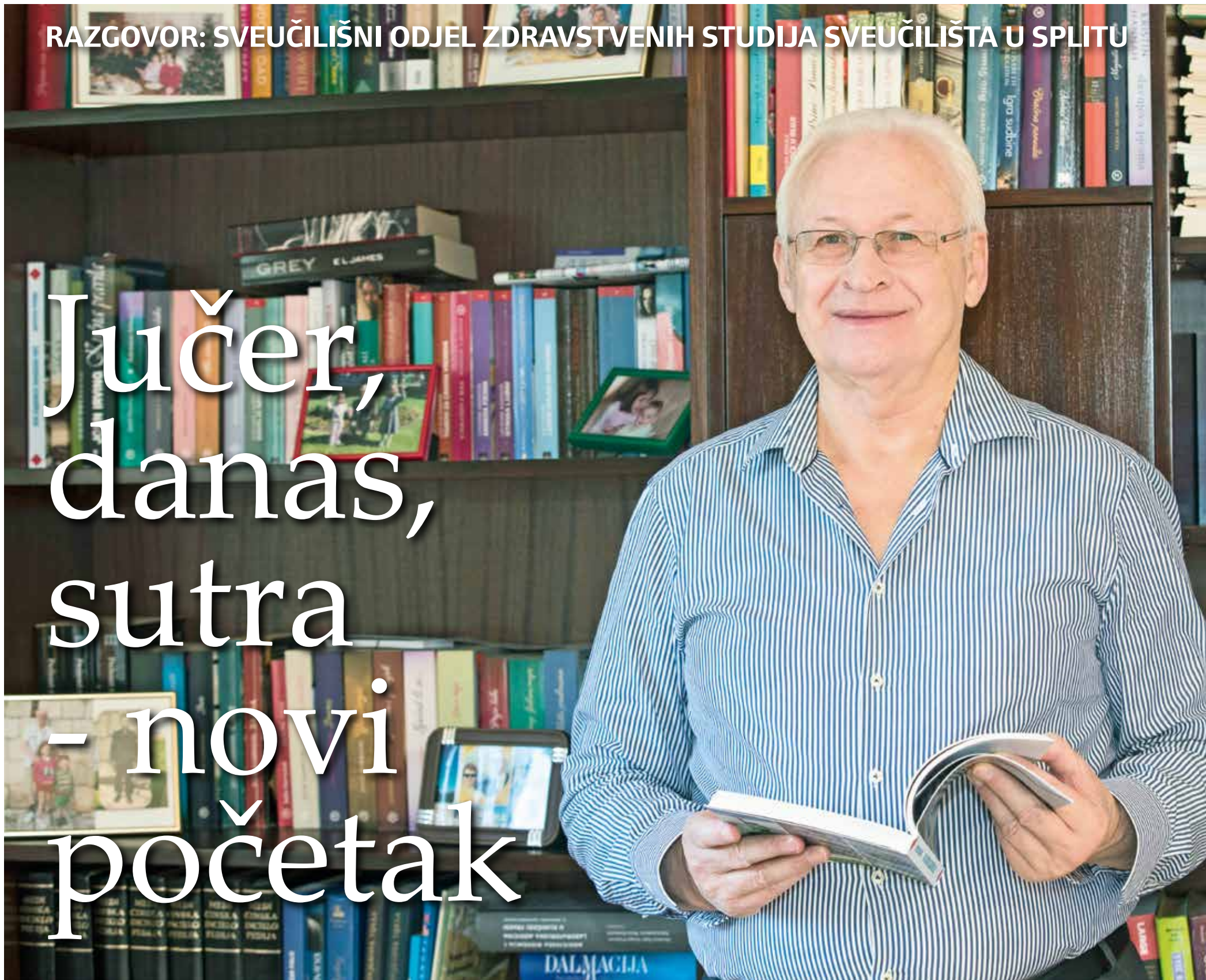
Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 69/17.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni pismenim putem.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića 32., 21000 Split.

RAZGOVOR: SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Jučer, danas, sutra - novi početak

Na prijedlog rektora započeli su pregovori o kupnji prostora u blizini Medicinskog fakulteta i KBC-a Split – bolnica Križine, koji bi nakon preuređenja u potpunosti zadovoljio naše potrebe. Paralelno s tim radi se na ubrzanom kadrovskom popunjavanju SOZS-a. Zahvaljujući tome i uviđajući relativno brza rješenja, mi smo to nazvali novim početkom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, ističe pročelnik prof. Stipan Janković

PRIREDILA:
MILA PULJIZ

Što vas je motiviralo da pokrenete Odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu?

- Ja osobno nisam imao nikakvih motiva za pokretanje Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Imao sam samo određeno iskustvo kao dugogodišnji nastavnik, ali i spoznaje vezane za tendencije, pokretanja i organizaciju visokih učilišta u Republici Hrvatskoj kao član Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje Republike Hrvatske (2009. - 2013. godine).

No, postojao je snažan interes Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, prvenstveno zbog potrebe njegova snaženja kao istraživačke visokoobrazovne institucije u Biomedicini i zdravstvu za osnivanjem posebne sastavnice Sveučilišta u Splitu, na kojoj bi se obrazovanje zdrav-

stvenih radnika podiglo sa stručne na sveučilišnu razinu uz snažni partnerski odnos s Medicinskim fakultetom. Takav svoj interes Medicinski fakultet je iskazao odlukom Fakultetskog vijeća na drugoj izvanrednoj sjednici u kojoj se, uz ostalo, u točkama 3., 4. i 5. navodi (citat):

- točka 2.: Fakultetsko vijeće suglasno je da se za organizaciju i izvođenje sveučilišnih studija osnuje posebna sastavnica Sveučilišta u Splitu (npr. Fakultet zdravstvenih studija), pri čemu se u izvode-nje nastavnih programa ponajprije treba uključiti Medicinski fakultet sa svim svojim resursima, ali i ostale sastavnice Sveučilišta u Splitu (Filozofski fakultet, PMF, KTF, FESB, Ekonomski fakultet, Kineziološki fakultet, Pravni fakultet, KBF, itd.). Sukladno usvojenom programu, nastavne baze za izvođenje tih sveučilišnih studijskih programa trebaju biti prije svega KBC Split sa svim svojim kapacitetima te primarna zdrav-

stvena zaštita županije Split-sko-dalmatinske (DZ, HMP, itd.), Nastavni zavod za javno zdravstvo te akreditirani vrsni privatni dijagnostički i terapijski zdravstveni centri i poliklinike u dalmatinskim županijama.

- točka 3.: Elaborat za pokretanje ovih studija izradit će povjerenstvo u sastavu: prof. dr. sc. Stipan Janković (predsjednik), prof. dr. sc. Nikola Bradarić (član) i prof. dr. sc. Tonko Vlasković (član).

- točka 4.: Fakultetsko vijeće Medicinskog fakulteta predlaže Senatu Sveučilišta u Splitu da prihvati ovu inicijativu i osnovna načela glede ustrojavanja nove sveučilišne sastavnice.

Kvaliteta obrazovanja

Senat Sveučilišta u Splitu je prihvatio ovu inicijativu fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta, te na 41. sjednici Senata održanoj 1. ožujka 2010. godine usvojio „Strateški plan osnivanja novih sveučilišnih preddiplomskih, sve-

“

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija „dizajniran“ je za potrebe četiriju dalmatinskih županija po hrvatskome modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika, potpuno usklađen s hrvatskim i europskim kvalifikacijskim okvirom (HKO i EKO)

učilišnih diplomskih, sveučilišnih integriranih, stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija Sveučilišta u Splitu“. U tom strateškom dokumentu za znanstveno područje Biomedicinu i zdravstvo predviđeno je osnivanje preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih zdravstvenih studija nakon akademske godine 2010./11, odnosno početak za akademsku godinu 2011./2012. godinu. Tako je i bilo, i to se upravo i dogodilo odlukom Senata Sveučilišta u Splitu.

Društvenu opravdanost pokretanja Fakulteta zdravstvenih studija tada su potvrdili svi recentni podaci: županijskih zavoda za zapošljavanje, strateški ciljevi iz Smjernica za visoko obrazovanje dalmatinskih županija, projekcije razvoja i mogućnosti zaposlenja ovih djelatnika na godišnjoj razini Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske, kao i vlastite vrlo precizne analize stanja i potreba najvažni-

jih profila zdravstvenih radnika navedenih u elaboratu o pokretanju studija, bez kojih je nemoguće funkcioniranje zdravstvenog sustava u županijama i Republici Hrvatskoj. Dodatno društvenu opravdanost su potvrdili i egzaktni podaci o veoma izraženom interesu završenih srednjoškola za obrazovanjem u navedenim profesijama, jer se na jedno raspoloživo upisno mjesto na studijskim smjerovima u pravilu javlja najmanje tri do deset kandidata, te očekivano znatno povećano zapošljavanje ovih kadrova nakon izlaska zemlje iz recesije i uvođenja brojnih novih zanimanja u javnom i privatnom sektoru.

Osim navedenog pri sagledavanju razvojnih perspektiva i društvene opravdanosti pokretanja sveučilišnih studija za ove profile zdravstvenih radnika, osim nužnog podizanja kvalitete obrazovanja, važno je napomenuti i potrebu hitnog povećanja broja europski obrazovanih sestara i pri-

VLADIMIR DUGNDŽIĆ/HANZA MEDIA

ne poliklinike u gradu Splitu i našoj županiji.

Za redovne studente upisna kvota nije se mijenjala od početka do danas, te smo svake godine upisivali po stotinu redovitih studenata.

S vremenom smo razmjerno dinamično kadrovskog popunjavanja, posebno znanstveno – nastavnim kadrovima, otvarali i diplomske studije, te smo do sada otvorili i kontinuirano se izvode diplomski studiji Sestrinstva, Radiološke tehnologije i Fizioterapije.

Od početka travnja 2020. započeli smo s izvođenjem izvanrednog sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo s godišnjom kvotom od 60 studenata. Razlog za to su velike potrebe tržišta radne snage, do čega smo došli anketiranjem poslodavaca i medicinskih sestara u gradu Splitu i Splitsko – dalmatinskoj županiji.

Koji sve studiji postoje na odjelu? Kolike su upisne kvote?

- Na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija organizirani su sljedeći studijski programi:

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

Sestrinstvo, ukupno mjesta: 40 (30 iz sustava državne mature, 10 iz kvote razredbenog ispita, odnosno starijih od 24 godine)

Fizioterapija, ukupno mjesta: 15 (13 iz sustava državne mature, 2 iz kvote razredbenog ispita, odnosno starijih od 24 godine)

Primaljstvo, ukupno mjesta: 15 (13 iz sustava državne mature, 2 iz kvote razredbenog ispita, odnosno starijih od 24 godine)

Radiološka tehnologija, ukupno mjesta: 15 (13 iz sustava državne mature, 2 iz kvote razredbenog ispita, odnosno starijih od 24 godine)

Medicinsko-laboratorijska dijagnostika, ukupno mjesta: 15 (13 iz sustava državne mature, 2 iz kvote razredbenog ispita, odnosno starijih od 24 godine)

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo, 25 studenata

Diplomski sveučilišni studij Fizioterapija, 20 studenata

Diplomski sveučilišni studij Radiološka tehnologija, 20 studenata

IZVANREDNI PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI SESTRINSTVO

60 studenata (od travnja 2020. godine)

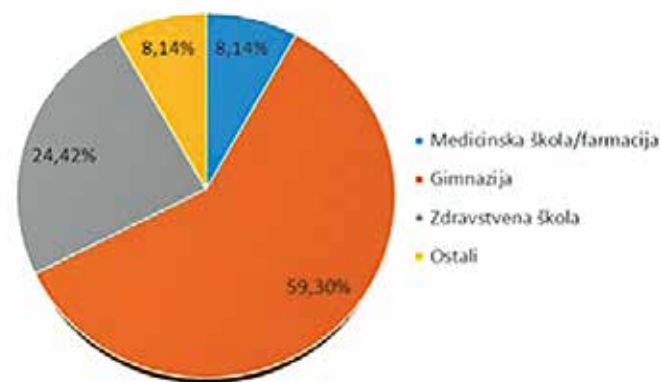
Sve bolji studenti

Posljednjih godina vaši su studiji među najpopularnijim u državi? Koliki je broj prijavitelja u odnosu na broj upisanih i hoće li se povećavati?

- U pravu ste. Naši studiji su stvarno među najpopularnijima u RH. Za njih postoji veliki interes te se svake godine javlja znatno veći broj od upisnih kvota. I ne samo to, iz godine u godinu javljaju se sve bolji i bolji studenti.

Iako se i otpočela rada Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija do danas javljaju ponajbolji studenti na naše studijske programe, u tekućoj akademskoj godini prosječan broj bodova za sve studijske smjereve je za oko 150 do 200 veći u odnosu na prvu akademsku godinu 2011./12. Nadalje, što je veoma važno za ocjenu motiviranosti naših studenata, prosječni po-

Akademsko godina	SESTRINSTVO	PRIMALJSTVO	FIZIOTERAPIJA	RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA	MLD
2011./12.	343	185	386	332	270
2012./13.	399	235	377	329	281
2013./14.	340	192	374	288	317
2014./15.	378	185	346	291	340
2015./16.	347	189	361	330	377
2016./17.	348	199	373	339	361
2017./18.	304	144	350	321	341
2018./19.	260	145	290	186	302
2019./20.	260	145	290	186	302
Ukupno	2979	1619	3147	2602	2891

stotak osipanja studenata ja 2,3 % godišnje u posljednjih devet godina.

Što se tiče atraktivnosti naših studijskih programa, u nekoliko novinskih izvješća prije nekoliko godina, od pet najatraktivnijih studijskih programa na Sveučilištu u Splitu bila su tri naša sveučilišna preddiplomska studijska programa.

Koji je profil vašeg prosječnog bruoša? Jesu li to 18-godišnjaci koji tek izlaze iz srednje škole ili su to postojeći zdravstveni radnici koji se žele dodatno obrazovati?

- Naši prosječni studenti iz kvote državne mature su tek završeni srednjoškolci, najčešće gimnazijalci te u manjem broju kandidati sa završenom srednjom medicinskom školom. Po svakoj upisnoj kvoti putem razredbenog ispita upisuju se i studentice i studenti stariji od 24 godine (po dvoje studenata na četiri studijska smjera i 10 na Sestrinstvo).

Odakle vam sve dolaze studenti i je li više žena ili muškaraca?

- Studenti nam dolaze za-

pravo iz svih krajeva RH i BiH. Svakako najviše iz naše županije, ali i prosječno svake godine otprilike jedna trećina svih upisanih studenata je izvan naše županije. Inače, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija je „dizajniran“ za potrebe četiriju dalmatinskih županija po hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika, potpuno usklađen s hrvatskim i europskim kvalifikacijskim okvirom (HKO i EKO).

Što se tiče odnosa žena i muškaraca upisanih na naše studijske programe, daleko je veći broj žena (različiti omjer u svakom studijskom smjeru), čiji je broj preko 80 posto u odnosu na muškarce.

Je li im problem naći posao i gdje se najčešće zapošljavaju?

- O tome nemamo sasvim precizne podatke, ali iskustveno znamo da se lako zapošljavaju u najvećem broju u KBC-u Split i drugim našim nastavnim bazama, kako i u gradskim bolnicama naše regije, ali i u različitim privatnim ordinacijama, ili

čak otvaraju i vlastite male ordinacije ovisno o vrsti završenog studijskog programa i razini (preddiplomski – diplomski). Naši diplomirani studenti su pak mahom zaposleni i vraćaju se na svoja radna mjesta sa znatno proširenim i kvalitetnijim kompetencijama i mogućnostima daljnjeg napredovanja.

Inače, prema podacima HZZ-a za posljednje dvije godine, mali je broj nezaposlenih naših završenih studenata, u postotcima upravo toliki da poslodavci mogu obaviti kvalitetan izbor među njima.

Hoćete li, po uzoru na MEFST, uvesti i studije na engleskom?

- Za sada nemamo studije na engleskom jeziku zbog nepovoljnih prostornih i kadrovskih uvjeta. No, zahvaljujući razumijevanju u naporima rektora Sveučilišta prof. dr. sc. Dragana Ljutića i sveučilišnog Senata taj problem se počeo konačno rješavati. Na prijedlog rektora započeli su pregovori o kupnji prostora u blizini Medicinskog fakulteta i KBC-a Split – bolnica Križine, koji bi nakon preuređenja u potpunosti zadovoljio naše potrebe. Paralelno s tim radi se na ubrzanom kadrovskom popunjavanju SOZS-a osobito znanstvenonastavnim i nužnim administrativnim kadrovima. Zahvaljujući tome i uviđajući relativno brza rješenja, mi smo to nazvali **novim početkom** Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. I jedno i drugo je od ključne važnosti za uspješnu reaktivaciju te potpuno osamostaljenje fakulteta (što je i želja rektora i Senata Sveučilišta u Splitu) te njegovo prerastanje u samostalnu sastavnicu Sveučilišta u Splitu – Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

Za sada se mogu samo pojedini predmeti izvoditi na engleskom jeziku, a kada se prostorno, kadrovski i s opremom kompletiramo, moći ćemo svakako izvoditi i studije na engleskom jeziku za što već imamo ponude o takovim zajedničkim projektima s norveškim sveučilištem NTNU iz Trondheima.

Kada planirate startati sa Studijem radne terapije, što je najavljivao rektor?

- Inicijativa rektora prof. Dragana Ljutića za pokretanje Studija radne terapije javila se krajem prošle i početkom ove kalendarske godine, jer taj studij prirodno spada u naše područje edukacije studenata, ali i naš izvorni program mogućih studija na SOZS-u, odnosno FZS-u. Glede te inicijative već smo obavili pripreme i izravne kontakte s Hrvatskom komorom zdravstvenih radnika koji zajedno s nama rade na tom projektu. Ideja je napraviti kvalitetan projekt koji bi se pod vodstvom eminentnih stručnjaka iz EU-a te suradnicima s Medicinskog fakulteta i SOZS-a te do sada diplomiranih zaposlenika ove struke koji rade u Splitu i županiji financirao europskim sredstvima uključivši i financiranje prvih godina studija.

ranih zaposlenika ove struke koji rade u Splitu i županiji financirao europskim sredstvima uključivši i financiranje prvih godina studija.

Novi studiji

Što je još u planu?

- Kako je u aktu o osnivanju SOZS-a zapisano, SOZS može izvoditi kako sveučilišne, tako i stručne studije. Zahvaljujući tome planiram pokrenuti studij higijeničara u dentalnoj medicini, studij protetskih tehničara, tehničara za ortopedsku pomagala, itd.

U zajednici s nedavno osnovanom Konferencijom fakulteta zdravstvenih studija Republike Hrvatske započeli smo razgovore o ujednačavanju kurikuluma naših studijskih smjerova, kako bismo povećali mobilnost unutar hrvatske države, izradu kvalitetnih knjižica kliničkih vještina i, što je osobito važno, zajedničko pokretanje pojedinih doktorskih studija.

U skorij budućnosti, za nekoliko mjeseci organizirali smo Dane Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, koji će trajati pet do šest dana, a sadržavat će brojne aktivnosti: studentska natjecanja, tribine s istaknutim nogometnim trenerima, prezentaciju najboljih doktora u tijeku naših zaposlenika, diplomskih radova naših studenata, svečanu promociju studenata sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija (ukupno više od 130), a zadnjeg dana održat ćemo cjelodnevni certificirani tečaj oživljavanja koji je u prvom redu namijenjen za naše mentore iz nastavnih baza, ali i ostale zainteresirane zdravstvene radnike. Jedan od važnijih događaja bit će i snažna zdravstveno preventivna akcija organizirana na Rivi zajedno s veteranima Domovinskog rata 158. br i 6. dp HV-a namijenjena upravo veteranima Domovinskog rata, kao posebno osjetljivoj skupini naših građana, ali svakako i svim drugim građanima koji se tog dana 9. svibnja 2020. zateknu na Rivi i pozele provjeriti razinu šećera u krvi, krvni pritisak, EKG, indeks tjelesne mase te podučiti za neke fizioterapijske vježbe.

Nakon ljetne stanke uslijediti će proces re-akreditacije SOZS-a, traženje dopusnice za osnivanje Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, uređenje i opremanje vlastitog poslovnog prostora, itd.

Krajnji naš cilj je do kraja ustrojiti i izvoditi sveučilišne (a prema potrebama tržišta rada i stručne) preddiplomske, diplomske i poslijediplomske studijske programe, obavljati stručni i znanstveni rad u području Biomedicine i zdravstva, te ustrojiti i provoditi izdavačku i bibliotečnu djelatnost za potrebe nastave, te stručnog i znanstvenog rada. Pored navedenoga, organizacijski i kadrovski profilirati se u vrhunsku sveučilišnu instituciju za cjeloživotno učenje brojnih kako tradicionalnih, tako i novih profesija u našoj regiji i Republici Hrvatskoj. Sve to u potpunosti usklađeno s najvišim europskim standardima visokog obrazovanja zdravstvenih radnika i uz poštovanje odredbi Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) i Europskog kvalifikacijskog okvira (EKO).

Sveučilišni studij

Prof. Janković je sažeto iznio već povijesne podatke o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija kao izričitu volju MEFST-a i apsolutni prioritet u smislu daljnjeg razvoja Sveučilišta u Splitu. SOZS je bio najprije konstituiran kao samostalni Fakultet zdravstvenih studija, ali je zbog nepostojanja mreža visokobrazovnih institucija u RH morao biti preimenovan u Sveučilišni odjel zdravstvenih studija. S radom je započeo u akademskoj godini 2011./12. kao prvi takav studij u RH konstituiran po tzv. Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u RH, a bio je vrlo važan i u pretprijetnim pregovorima za prijem RH u EU kod zatvaranja poglavlja visoko obrazovanje. Sveučilišni odjel je organiziran na najracionalniji mogući način, uz korištenje svih postojećih resursa Sveučilišta u Splitu te je dobio sve važeće dopusnice MZO-a i Sveučilišta u Splitu za svoj rad. U tom smislu od neobične važnosti je tripartitno potpisan ugovor s partnerskom institucijom Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu koji izvodi svu pretkliničku nastavu (i njih ne može nitko zamijeniti a niti ugovor o partnerstvu može promijeniti bilo koji od dionika). U izvođenju pojedinih predmeta na SOZS-u sudjeluje još osam fakulteta Sveučilišta u Splitu kroz institut tzv. unutar sveučilišne suradnje. To je najpovoljnija organizacija Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i najjeftinija, jer s jedne strane znanstveno-nastavno osoblje s MEFST-a i drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu ostvaruje svoju nastavnu normu, pa je na taj način osigurana obostrana korist. Radi toga prof. Janković moli da što se tiče SOZS-a ostane ovaj tip organizacije i rada znanstveno-nastavnih kadrova kao i do sada, jer bi neki drugi model bilo nemoguće primijeniti.

PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE
INTERREG ITALIJA - HRVATSKA 2014. - 2020.

DEEP SEA - put prema održivome nautičkom turizmu na Jadranu

Projekt 'Razvoj planiranja energetske učinkovitosti i usluga za mobilnost marina na Jadranu' ima za cilj poboljšati postojeće usluge mobilnosti marina te ih pretvoriti u ekološki prihvatljive i energetske učinkovite sustave bez ispuštanja ugljikova dioksida

PIŠE

KATARINA ROGULJ

Nautičke marine duž jadranske obale i otoka među glavnim su generatorima turističkih tokova, ali i štetnih utjecaja na okoliš onečišćenjem fosilnim gorivima i bukom, te su često uzrok prometnih zastoja. Projekt DEEP-SEA (Razvoj planiranja energetske učinkovitosti i usluga za mobilnost marina na Jadranu), razvijen u sklopu Programa prekogranične suradnje INTERREG Italija - Hrvatska 2014. - 2020., ima za cilj poboljšati postojeće usluge mobilnosti marina te ih pre-

tvoriti u ekološki prihvatljive i energetske učinkovite sustave bez ispuštanja ugljikova dioksida. Njegova vrijednost iznosi 2.511.567,50 eura, a provedba je započela u siječnju ove godine, s trajanjem do kraja lipnja 2021.

Nositelj je projekta Specijalna agencija gospodarske komore Julijske krajine - ARIES, a uz hrvatske partnere - Javnu ustanovu RERA SD za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, tvrtku H.L. Dvorac, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Sveučilište u Rijeci - Pomorski fakultet, Županijsku lučku upravu Krk, Općinu Malinska-Dubašnica, projek-

tne partnere iz Italije čine Sveučilište u Trstu, Gospodarska komora Foggie, regija Andria te regija Apulija.

Projekt će podupirati operatore i javnu upravu u planiranju i provedbi održive mobilnosti, što uključuje povećanje ponude energetske učinkovitih usluga mobilnosti i poticanje marina u odgovoru na rastuću potražnju punionica za električne brodove. Partneri su za ispitivanje novih usluga i proizvoda održive mobilnosti odabrali četiri pilot-područja: Julijsku krajinu, pokrajinu Barletta-Andria-Trani, Malinsku na otoku Krku i Maslinicu na otoku Šolti. Fakultet

“

Planirani rezultati projekta uključuju poboljšane usluge održive mobilnosti i povezanosti putnika u marinama, povećane nadležnosti donositelja odluka i operatera te integrirano upravljanje, suradnju i umrežavanje operatera mobilnosti, sveučilišta i javnih ustanova s obiju strana Jadrana

građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu zadužen je za vođenje i koordinaciju provedbe pilot-akcija, odnosno malih tehnoloških ulaganja, instalacije opreme i pokretanja novih usluga.

JU RERA SD s regionalnog aspekta pridonosi izradi analiza okvira i investicijskih planova za nautičke marine, smjernica za energetske učinkovite mobilnost u marinama na Jadranu te provedbi pilot-akcija. Tvrtka H.L. Dvorac odgovorna je za provedbu pilot-akcije marine u Maslinici, kao i za analizu postojećih usluga mobilnosti i potrošnje energije te izradu investicijskog plana za energetske učinkovite mobilnost.

U sklopu pilot-akcije u Maslinici instalirat će se punionica za električna vozila i plovila, nabaviti po četiri električna i obična bicikla sa stalkom i sustavom za najam i punjenje, mikromrežni sustav za proizvodnju solarne energije i električni automobil. Uspostavit će se usluga za prijevoz turista i poboljšati postojeća usluga mobilnosti uvođenjem ekološki prihvatljivog i energetske učinkovitog sustava.

Planirani rezultati projekta uključuju poboljšane usluge održive mobilnosti i povezanosti putnika u nautičkim marinama na Jadranu, povećane nadležnosti donositelja odluka i operatera u daljnjem razvoju ekološki održivih usluga mobilnosti te integrirano upravljanje, suradnju i umrežavanje između operatera mobilnosti, sveučilišta i javnih ustanova s obiju strana našega mora.

Meni je na početku rečeno da će biti nemoguće organizirati Ultru u Splitu, što iz ekonomskih i financijskih razloga, u jednoj malenoj zemlji poput Hrvatske

IVO RAVLIČ/HANZA MEDIA

PIŠE

MILA PULJIZ

Studenti Hotelijerstva i gastronomije imali su priliku poslušati predavanje Joe Bašića, organizatora Ultra Europe Music Festivala te osnivača i direktora MPG-a, najveće marketinške i promocijske agencije u jugoistočnoj Europi s prometom iznad 25 milijuna eura godišnje. Gostujuće predavanje održano je u okviru strateškog opredjeljenja prema kojemu su predavanja eksperata iz prakse sastavni dio studijskog programa, pri čemu se ovaj put željelo studentima prikazati jedan veliki i uspješni projekt u svim njegovim elementima i fazama realizacije.

Predstavljajući gosta, voditelj studija prof. dr. sc. Ivan Pavić, ponovio je riječi koje je izrekao prigodom svečanog početka akademske godine, da je studij Hotelijerstva i gastronomije drugačiji od sličnih studija, a jedan od elemenata po kojima se razlikuje upravo su gostujuća predavanja ljudi iz prakse. Na taj način, kako je istaknuo prof. Pavić, želi se teorijska znanja studenta obogatiti životnim i poslovnim iskustvima poznatih i priznatih praktičara, sve u nakani kako bi studenti naposljetku izašli s diplomom koja će biti tražena na tržištu rada, odnosno koja će im omogućiti brzo zapošljavanje i uspješan rad.

Mediteranski ambijent

Predavanje je održano pod nazivom "Mala zemlja za veliki glazbeni festival". Nakon što je predavač iznio nekoliko poruka i podataka o svjetskom i hrvatskom turizmu, nastavio je s izlaganjem o tome kako je glazbeni festival Ultra došao u Split te kakvo je njegovo gospodarsko i turističko značenje za grad i njegovu okolicu. U završenom dijelu svojega izlaganja J. Bašić je govorio o budućnosti ovoga festivala u Hrvatskoj, odnosno Splitu. Predavanje je održano unutar ciklusa predavanja Talk&Grow by UNIST čiji je prvi gost bio uspješni poduzetnik Branko Roglič.

Iznoseći detalje o Ultri, Bašić je naglasio da je festival velika stvar za Hrvatsku, kako za njen proračun i potrošnju, a posebno za razvoj turizma koji je zadnjih godina prerastao u glavnu gospodarsku granu ovog dijela Hrvatske. Ovaj festival elektroničke glazbe dnevno posjeti više od 40 tisuća mladih iz cijelog svijeta, a prevladavaju mladi iz bogatih zemlja poput Španjolske, Australije, Njemačke, Ujedinjenog Kraljevstva i Norveške. Ultra mladim partijanerima, osim izvrsne glazbe i zabave, nudi grad Split, napose njegov mediteranski ambijent, njegovu povijest i arhitekturu, ali također i prekrasne otoke na kojima se također odvija

“

Kao studenti uvijek morate gledati stvari drugačije. Ono oko čega svi drugi možda imaju kakve predrasude, to nikada ne smije biti vaš temelj za donošenje odluka, uvijek morate razmišljati drugačije, izvan okvira, poručio je Bašić

SRĐAN VRANIČIĆ/HANZA MEDIA

PREDAVANJE STUDENTIMA HOTELIJERSTVA I GASTRONOMIJE U MAKARSKOJ

Joe Bašić: Tek smo na pola puta, postoji veliki potencijal za rast i razvoj Ultra

Organizator Ultra Europe Music Festivala te osnivači i direktor MPG-a, najveće marketinške i promocijske agencije u jugoistočnoj Europi, prikazao je veliki i uspješan projekt u svim elementima i fazama realizacije

dio festivala.

Inače, kako je istaknuo Bašić, njegova marketinška i promocijska agencija MPG još je ranije prepoznala potencijal Hrvatske kao tržište za razvitak glazbenih festivala. O tome svjedoči činjenica da je ova agencija bila osnivač festivala poput Umag Nationa i Big Beach Festivala. Upravo na njima se počeo stvarati temelj i znanje koje je bilo potrebno za razvoj Ultra. Grad Split se u to vrijeme, 2013. godine, pokazao izvrsnim odabirom za Ultru zbog svojih idealnih uvjeta za daljnji rast, kao što su novi autoput koji povezuje grad Split s Europom, aerodrom, željeznica, brodski prijevoz te široki akvatorij što znači da u obzir dolaze i otoci Brač, Hvar i Vis. Nijedan drugi grad u Hrvatskoj to nema.

Posebno je bila interesantna sljedeća poruka studentima: "Kao studenti uvijek morate gledati stvari drugačije. Ono oko čega svi drugi možda imaju kakve predrasude, to nikada ne smije biti vaš temelj za donošenje odluka, uvijek morate razmišljati drugačije, izvan okvira. Meni je na početku rečeno da će biti nemoguće organizirati Ultru u Splitu, što iz ekonomskih i financijskih razloga, u jednoj malenoj zemlji poput Hrvatske. Naša upornost, plivanje protiv struje kao i drukčiji pogled na stvari su se na posljetku isplatili. Danas čak ni zagrebačka Arena ne prodava toliko ulaznica tokom cijele godine koliko mi prodamo u samo tri dana" kazao je istaknuvši kako festival ostvari više od 10 milijardi kuna dodatne potrošnje te stvori sadržaj koji godišnje privuče pažnju 200 milijuna osoba iz cijelog svijeta.

Mediji i društvene mreže

Gost predavač nije propustio spomenuti kako su jedan od ključeva uspjeha Ultra Eu-

“

Godišnje stvaramo više od 200 milijuna impresija na Youtubeu, Instagramu, Facebooku i Twitteru. Niti jedan projekt ili firma iz Hrvatske ne ostvaruje niti pola toga

rope Festivala, ali i koristi koju u vidu promocije ostvaruje Hrvatska, a najviše Split i Dalmacija, mediji i društvene mreže. Društvene mreže su u današnje vrijeme ključ komunikacije među mladima. "Mi godišnje stvaramo više od 200 milijuna impresija na Youtubeu, Instagramu, Facebooku i Twitteru. Niti jedan projekt ili firma iz Hrvatske ne ostvaruje niti pola toga godišnje." dodao je gostujući predavač te napomenuo kako Ultra Europe sa svojih 7 godina na polju digitalnog uspjeha pretječe neke festivale starije od 20 godina.

U širem gospodarskom smislu, J. Bašić je istaknuo da se mnogo toga dogodilo zahvaljujući između ostaloga i Ultra Europe festivalu. Tako je naveo da je 2019. godine u

Splitu ostvareno 2,5 milijuna noćenja, dok je 2013. godine kada je festival započeo brojka bila upola manja. Zanimljiv je također podatak su u vrijeme održavanja festivala skočile cijene privatnog smještaja i u hotelima za preko 200%. Zanimljiv je također podatak da 2013. godine 34% ispitanih ljudi u Americi, Engleskoj, Njemačkoj i Australiji uspješno nalazi grad Split na karti nakon čega je istraživanje ponovljeno 2017. godine s rezultatom od čak 67% ispitanika koji su na karti uspješno našli grad Split, što prema mišljenju gostujućeg predavača služi kao dodatna potvrda značaja i snage Ultra Europe Music festivala.

Na kraju predavanja, prije nego su studenti postavljali pitanja, gost je svoje predavanje zaključio sljedećim riječima: "Moje mišljenje jest da smo mi tek na pola puta, postoji veliki potencijal za rast i razvoj ovog projekta, jer se interes iz godine u godinu sve više povećava".

“

Bašić je naglasio da je festival velika stvar za Hrvatsku, kako za njen proračun i potrošnju, a posebno za razvoj turizma koji je zadnjih godina prerastao u glavnu gospodarsku granu ovog dijela Hrvatske

RAZGOVOR: PETAR TOMEV MITRIKESKI, SVESTRANI JAVNI INTELEKTUALAC

A close-up portrait of Petar Tomev Mitrikeski, a middle-aged man with dark, wavy hair and glasses, wearing a light blue shirt. He is looking slightly to the right of the camera with a thoughtful expression. The background is a blurred laboratory or office setting with shelves and equipment.

Znanost je najbolja u
spoznavanju tajni ovoga
svijeta, ali nije dorasla
svim tajnama života!

Znanost je najbolji proizvod ljudskog razuma. Nema boljeg i nikada neće biti. No, eto, ona ima jedan neopisivo velik nedostatak. Znanost ne može odgovarati na pitanja smisla! Naime, sa smislom se ne može eksperimentirati, a znanost ovisi o kontroliranom eksperimentu, ističe doktor Mitrikeski

PIŠE
IVAN PERKOV

Biolog-genetičar i filozof-teolog **Petar Tomev Mitrikeski** docent je na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu na kojemu predaje kolegije iz područja filozofije biologije i filozofije genetike, suradnik na Institutu Ruder Bošković u Laboratoriju za evolucijsku genetiku Zavoda za molekularnu biologiju i vanjski suradnik na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta. Široj je javnosti poznat po sudjelovanju u emisiji *Peti dan Hrvatske televizije* u kojoj s ostalim sudionicima, iz tjedna u tjedan, pretresa važna društvena i životna pitanja. Objavio je više desetaka znanstvenih radova, poglavljia u knjizi i kratkih teološko-filozofsko-znanstvenih eseja. Održao je desetak pozvanih predavanja u Hrvatskoj i u inozemstvu, recenzira za nekoliko stranih i domaćih znanstvenih časopisa, a član je i desetak stručnih udruga iz zemlje i inozemstva. S doktorom Mitrikeskim popričali smo o njegovu profesionalnom putu, stanju u hrvatskoj akademskoj zajednici, ali i o supstancijalnim temama suvremene znanosti.

Prilično neortodoksno, kao biolog-genetičar po struci radite na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti, a pišete i filozofske eseje. Smatrate li da više pripadate prirodoslovlju ili humanistici?

- Da, ta činjenica izmamljuje podjednako uspješno odobravajuće osmijeha i zabrinute uzdahe mnogim komentatorima, dobronamjernima ili onima drugima... No, da odgovorim na vaše pitanje. U svojem profesionalnom habitusu sam svakako prirodoslovac ili kako se danas voli reći, STEM-ovac. S druge strane, u sveobuhvatnom misliljskom poduhvatu – u koji se rado upuštam još od rane mladosti – potpuno sam okrenut ka dubljim promišljanjima o smislu svega. Takva promišljanja nužno zahtijevaju poznavanje filozofskih koncepata, klasičnih tj. temeljnih i onih modernih, nerijetko „uvrnutih“. Dakle, moderan misliljel mora podjednako zainteresirano baratati „golim“ umovanjem (filozofija) kao i s preciznim detaljiziranjem, tj. empirijom (prirodoslovlje), ne bi li napao sva pitanja zbiljnosti koja podliježu logičkoj analizi, tj. konceptualnom promišljanju koje se drugačije naziva znanost. Dakle, u konačnici, činjenica je da izvorno dolazim iz prirodoslovlja, i ostajem ukorijenjen u njemu, ali da moj um ne može bez dubokog zalaženja u humanistiku. Ja sam genetičar koji zna da, primjerice živu tvar, a posebice sveobuhvatni fenomen čovjeka, ne možemo posve uspješno objasniti samo biologijom. Potrebni su nam sveobuhvatniji koncepti koji se najčešće ne mogu provjeriti eksperimentom jer redukcionistički pristup jednostavno nije dorastao tajnama žive tvari. Ona je svrhovita, njena svrha je da preživi. To je njena teleonomija. Genetičar, upravo zbog evolucije, to nabolje vidi.

Kako vidite trendove u suvremenoj znanosti, sve

veću specijalizaciju s jedne i potrebu za sve većom transdisciplinarnošću i usmjerenošću problemu, s druge strane?

- Ja sam jedan od onih znanstvenika koji ne vole moderne trendove u znanosti (ima nas još!). To je dobro za moj um, oduvijek sam to znao, ali je loše za moju karijeru. Svejedno, ja ne držim baš mnogo do uspinjanja po ljestvici formalnog napredovanja, što je, svakako, loše za moj džep (ha, ha). Dakle, od kuda da krenem s ovim pitanjem? Koncept moderne znanosti je korporativnost (huh?!, teško mi je to i izgovoriti). To je paradoks samo po sebi jer – duboko u svojoj suštini – istinski je znanstveni prodor napor jednog jedinog usredotočenog uma, uobičajeno genijalnog, ali minimalno nadprosječnog. Jednom kada taj divan ljudski um proizvede neki posve novi koncept, potrebni su i umovi ostalih znanstvenika, inženjera, tehničara, činovnika (političara te ljudi iz raznih ureda) i ulagača (legalnih profitera) ne bi li se takav koncept, ta velika ideja, pretvorio u novo znanje kojim će čovječanstvo sveobuhvatno baratati i ubirati njegove plodove. Eto, ovo je doba tih ostalih (pomoćnih) umova. Oni određuju gotovo sve smjere današnjice. Zato je današnji znanstveni poduhvat u svojoj operativnosti posve drugačiji od, recimo, onog u doba Mendela, Darwina, Thomasa Hunta Morgana, pa čak i Einsteina.

Duh vremena

No, daleko od toga da su moderni trendovi u znanosti posve pogrešni. To nikada nisam mislio. Oni su jednostavno sukladni duhu našega vremena. To je duh tehnološkog napretka (ja, eto, zazirem i od toga jer smatram da tehnološki napredak ne može sam po sebi riješiti sveobuhvatne ljudske probleme, ali to je jedna posve druga tema koja zahtijeva drugačije okruženje tj. traži dijalog umjesto monologa). No, vratimo se na ove pomoćne umove. Oni su tu prijeko potrebni, tj. neophodni kako bi se današnji sveobuhvatni znanstveni poduhvat razvijao i napredovao. Oni mogu, i zapravo trebaju, s jedne strane biti (i) posve specijalizirani u svojoj autističnoj okrenutosti nekom konkretnom problemu, a s druge strane (ii) spremni za transdisciplinarnost jer današnja znanost upravo i jest intelektualno promiskuitetna. I tu se javlja jedan mali,

ali nezanemarivi, paradoks: kako mlade umove istovremeno poučavati sveobuhvatnoj neovisnosti promišljanja uz neophodno njegovanje spremnosti na specijaliziranost? Dakle, prva nam je zadaća da ih poučavamo da vole znanstveni poduhvat per se, a druga – kontradiktorno – da nauče susprezati svoje umove fokusirajući ih na neki konkretan problem ne bi li se proizveli rezultati. Nakon dugo vremena u akademskom, igrom slučaja umno vrlo poticajnom okruženju, smatram da je jedan od načina upravo povratak na izvorne filozofske koncepte uz istovremeno stjecanje velikih količina prirodoslovnog znanja.

Čini li vam se da su hrvatski znanstvenici i stručnjaci dovoljno prisutni u javnom životu zemlje?

- Zanimljivo pitanje. No, zanimljivo je i to što nemam neki posve jasan odgovor na njega?! Iskreni odgovor bio: ne znam. No, probajmo malo promisliti. Danas su u javnom životu Hrvatske prisutni brojni istaknuti znanstvenici – lokalni ili gastarbajteri – sa sjajnim karijerama, ali i takvi koji se samo vrlo uspješno prodaju kao vrhunski proizvod (zašto to čine, ostaje posve maglovito, zanemarujući ovdje uobičajene slabosti ljudske prirode). No, prije nego nastavim, valja napomenuti da ja nisam znanstvenik koji ima vrhunske rezultate. Neke moje kolege su frustrirane zbog činjenice da si ne mogu pridodati epitet „vrhunski“. Ja nisam. Postizanje vrhunskih rezultata nije pitanje samo sjajnosti naših umova (premda, svakako, nema vrhunskih

rezultata bez sjajnoga uma), već je puno više pitanje prilika koje nam se nude i okolnosti u kojima smo prebivali u ranoj karijeri. Stoga je posve besmisleno biti frustriran oko takvih stvari. Biti znanstvenik znači uživati u umovanju. To je sve. Postizati sjajne rezultate je super, ali to nije cilj, već posljedica. Cilj je slobodoumno promišljati, a ako se pruži prilika i poučavati i usmjeravati mlade ljude tomu. No, vratimo se na uskost pitanja. Neka budem ovdje posve konkretan. Da, potrebno je da znanstvenici budu prisutni u javnom životu. No, s kojim ciljem? To je najvažnija dilema. Jedan od ciljeva je popularizacija znanosti što je samo po sebi dobro ako ne prede u sekularnu religioznost (što se, na žalost, prečesto događa). Znanost nije i ne može biti svjetonazor. Drugi razlog je uobičajena znanstvena komunikacija profesionalaca prema neprofesionalcima. To činim i ja, recimo na Otvorenom danu Instituta Ruder Bošković (IRB) ili na sličnom događaju na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti (FFRZ) s posve istim ciljevima – pojednostavljanje i predaja znanja široj javnosti. I treći razlog je posve čudan: nepotrebno pretvaranje uspješnih znanstvenika u svojevršne javne atrakcije inzistirajući na njihovu zvjezdanom sjaju, tj. prenaplašavajući njihovu uspješnost. To je meni osobno silno zabavno jer mi daje jedinstvenu priliku za promatranje ljudske prirode na djelu. Dakle, da završim, dok su prvi i drugi kontekst prisutnosti znanstvenika u javnom životu opravdani i posve razumljivi, treći ostaje upitan i vrlo problematičan. Kojaje, dakle, uloga znanstvenika u ovom trećem kontekstu?

Pa eto, koja je društvena uloga javnoga intelektualca i kako komentirate primjedbe da se u emisiji u kojoj sudjelujete bavite temama koje nisu predmet proučavanja vaše struke?

- Ovo je naoko jednostavno pitanje, ali, zapravo, vrlo teško. Jednostavan odgovor bi bio: velika. Javni intelektualci (umnici) su vrlo važni za moderno društvo, ali samo pod jednim uvjetom. Naime, moraju ostati posve neovisni. To je, dakako, teško jer su intelektualci samo ljudi. U tom svjetlu, i sama riječ intelektualac je meni oduvijek bila problematična jer, moramo iskreno priznati, to je neki tip elitizma. Pa što onda ako je netko intelektualac? Što to uopće znači? Je li intelekua-

lac bolji od onoga koji to nije? Odgovor je veliko NE. Samo je moralan čovjek bolji od onog drugog čovjeka upravo zbog toga jer ovaj drugi to, eto, nije ili ne želi biti. Okrenimo se sada na potpitanje. Da, ja sam, eto, pristao javno govoriti o temama s kojima se izravno ne bavim. Ne smatram da je to problem. Naime, ja se prije svake emisije i za svaku temu spremam. Naravno da je ad hoc priprema za neku novu temu u svojoj suštini površnost. Ja to niti ne krijem. Jednostavno nema potrebe za tim, svima je jasno da se jedan čovjek ne može baviti svim pitanjima koja postoje, a zanimljiva su društvu tj. javnosti. No, ono što je dobro je jedna vrlo jednostavna činjenica. Naime, novajlija u nekoj temi može, a to se i često događa, primijetiti ono što starosjedilac možda ne vidi jer je previše unijet u temu. Eto, to je prednost bavljenja temama koje nisu izravan predmet našeg profesionalnog vidokruga. Zapravo, urednica Gabrijele Perišić od nas upravo to i traži, da promislimo o nečim što je često izvan našeg interesa te iskreno i, koliko je god moguće, neovisno komentiramo. Nema drugog načina. Alternativa je da o svakoj javno zanimljivoj temi govore usko specijalizirani stručnjaci. Slažem se, to bi bilo posve korektno, ali vjerojatno i nezanimljivo jer postoji jasna mogućnost da zalutaju u, za većinu, negledljivu stručnost. Za to postoje stručni skupovi namijenjeni samo profesionalcima. Ali, to ne može biti zanimljivo javnosti.

Često u javnim istupima naglašavate kršćanske vrijednosti i pripadnost religijskoj zajednici. Kako odgovarate na primjedbe članova znanstvene zajednice koji bavljenje znanostu i religioznost smatraju nespojivima?

- Naglašavanje kršćanskih vrijednosti je vrlo važno u našim vremenima upravo zbog opće izgubljenosti i posvemašnje površnosti i ispraznosti modernog čovjeka. Nema ništa loše ako se javno pozivamo na riječi Gospodina. Blagost njegovih riječi ne stvara podjele, već ujedinjava upravo zbog toga što upozorava na slabost pale ljudske prirode. Taj problem nam je zajednički svima i nitko ne može kazati da ostaje neokrznut njegovom sveobuhvatnosti. Nitko, pa ni ateisti (ako se dovoljno udube), ne može pro-

➔ nastavak
sa str. 17

naći ništa pogrešno niti isprazno ili neprihvatljivo u poukama Gospodina. Drugi dio pitanja je od prevelike akademske važnosti. Ne postoji niti jedan jasan filozofski razlog zašto bi bavljenje znanosti trebalo biti brana otajstvu vjere! Nitko do sada nije uspio iznijeti valjani argument za takvu tvrdnju. Naime, da je nekomu to uistinu uspjelo, vi mi danas ne biste mogli postaviti takvo pitanje. Ali, krenimo redom. Baviti se znanosti znači umno uživati u traženju istine. No, koje istine? Istine o svijetu oko nas. Uistinu, znanost je najbolji način da se razaberu tajne ovoga svijeta. Ona je metodična, ustrajna, samokorektivna, počiva na logici, ona stvara predikcije i provjerava ih kontroliranim eksperimentom, nakon čega gradi modele koji nam objašnjavaju kako svijet funkcionira. Ne može biti bolje.

Pitanje smisla

Štoviše, znanost je najbolji proizvod ljudskog razuma. Nema boljeg i nikada neće biti. No, eto, ona ima jedan neopisivo velik nedostatak. Znanost ne može odgovarati na pitanja smisla! Naime, sa smislom se ne može eksperimentirati, a znanost ovisi o kontroliranom eksperimentu. Nema eksperimenta, nema znanosti. Pitanje smisla je područje prije svega filozofije, ako želite ostati u domeni posve racionalnog. No, pitanje smisla je također i područje teologije. Razlika je što se filozofija ne oslanja na dogmatiku i otajstvo, već na racionalnost. Sve što nije logično u filozofiji, otpada jer ga sankcionira snaga ljudskog razuma. Posve suprotno, vjera počiva na povjerenju prema riječima Gospodina. To je otajstvo. Uzdati se u otajstvo vjere kroz nadahnutu intuitivnost nije nespojivo s hladnom racionalnošću znanosti upravo zbog činjenice da znanost ne može odgovarati na pitanja smisla, a to su daleko najvažnija pitanja. No, vjera može. To zna svaki znanstvenik koji živi otajstvo povjerenja prema Gospodinu. Pa koji je onda problem? Jednostavno je – treba povjerovati (ha, ha). Eh sad, kada slijepo vjerujemo svom razumu, ne možemo povjerovati Gospodinu ili nam je, u najmanju ruku, to silno teško. Suprotno, ako potpuno vjerujemo Gospodinu, tada nam neće biti teško ovaj svijet, u svoj njegovoj datosti, promatrati kroz prizmu moćne

“

Uzdati se u otajstvo vjere kroz nadahnutu intuitivnost nije nespojivo s hladnom racionalnošću znanosti upravo zbog činjenice da znanost ne može odgovarati na pitanja smisla, a to su daleko najvažnija pitanja. No, vjera može.

znanosti – štoviše, znanost će nam nužno trebati za tumačenje njegove puke materijalnosti – jer nećemo imati problema s tumačenjem smisla njegova postojanja. To dolazi iz snage vjere. Vjera daje smisao. Suprotno, znanost razabire gole činjenice dok joj otajstvo smisla ostaje zauvijek nedostižno. No, skupa čine skladnu cjelinu. Objekti su brana praznovjerju.

Za kraj, kojim se projektima trenutno bavite i na što je koncentriran vaš mladi tim?

- Ja sam djelatnik FFRZ-a, vanjski sam suradnik IRB-a (Laboratorij za evolucijsku genetiku Zavoda za molekularnu biologiju), ali i Filozofskog fakulteta (FF) Sveučilišta u Zagrebu (Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju). Sve je to nekakav mikro povijesni sklop raznih akademskih okolnosti kroz koje struje mnoge profesionalne silnice, ranije suradnje koje su još žive i žilave... No, da skratim. Na FFRZ-u sam došao prije nepunih godinu dana. Polako, ali pažljivo sam procijenio stanje stvari te uspostavio suradnju sa studentima i uspio uspostaviti jedan omanji tim od nekoliko studenata s kojima trenutno uspostavljamo modus operandi za dugoročnije promišljane o dva zanimljiva pitanja koja nadilaze skučenost odvojenih, specijaliziranih područja: (i) Kakva je sveobuhvatnost odnosa znanosti i kršćanskih vjerovanja i (ii) Što je život? Na prvom problemu trenutno radim s mojom diplomanticom,

Dorinom Plejić, jedan vedri, vrlo zanimljiv mladi um, a na drugom pitanju s mladim studentom, Ivanom Davidom Doganom, jedan ambiciozan i pomalo neobuzdan mladi um. Silno me veseli ta suradnja. Za ostale aktivnosti na drugim spomenutim institucijama nekom drugom prilikom...

NA EKONOMSKOM FAKULTETU U SPLITU ODRŽANA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

Poslovni sektor za klimatski neutralnu Europu

Zaključci konferencije upućuju da sve veći broj europskih kompanija mijenja način razmišljanja i poslovanja, te osim poslovnih aspekata u svakodnevnom poslovanju uzima u obzir okolišne i društvene aspekte

PIŠE **MARINA TUDOR**

Na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu 9. ožujka ove godine održana je međunarodna konferencija o ulozi poslovnog sektora u ostvarenju novog europskog Zelenog plana, donesenog u prosincu 2019. kao odgovor Europe na klimatske promjene i uništavanje okoliša, a s ciljem pretvaranja Europe u prvi kontinent koji je klimatski neutralan i gdje gospodarski rast nije u koliziji s upotrebom resursa. U raspravi su sudjelovali: visoki predstavnici iz Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora, UN Global Compact mreže, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Hrvatske udruge poslodavaca, predsjednici uprava hrvatskih tvrtki te prof. Maja Fredotović, dekanica institucije domaćina.

Zaključci konferencije upućuju da sve veći broj europskih kompanija mijenja način razmišljanja i poslovanja, te osim poslovnih aspekata u svakodnevnom poslovanju uzima u obzir okolišne

i društvene aspekte, no kako bi transformacija u zeleno gospodarstvo bila uspješna, Europska unija mora osigurati ravnopravne uvjete za sve svoje tvrtke te povećati konkurentnost i ulaganja. Iako raste dostupnost “zelenih” tehnologija i rješenja, i dalje se radi o značajnim ulaganjima koja ni jedno gospodarstvo ne može samo financirati. Europska unija na nacionalnoj i globalnoj razini mora podržati privatni kapital javnim financiranjem.

Osvrnuvši se na integriranje ciljeva održivog razvoja u poslovanje tvrtki, dekanica Fredotović je izjavila: “Usklađivanje europskoga gospodarstva s ciljevima održivog razvoja bit će izazov i u tehnološkim i u političkim okvirima, no jedno je jasno – nazad više nije moguće”.

Konferenciju su zajedno organizirali Europski gospodarski i socijalni odbor, Hrvatska udruga poslodavaca, UN Global Compact mreža Hrvatska, Ekonomski fakultet u Splitu i Europski dokumentacijski centar pri Ekonomskom fakultetu u Splitu.

EFST konferencija

NOVI STUDENTSKI PRAVOBRANITELJ ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA

Studenti, upoznajte i koristite sva SVOJA PRAVA!

U tri tjedna već sam se susreo s različitim problemima: od ostvarivanja prava na mirovanje obveza, oštećenja studentske iskaznice, upita u vezi prava na prehranu do problema s pisanjem diplomskog rada, stegovnog postupanja protiv studenata i drugih grubih kršenja studentskih standarda, kaže Tin Kolenko

Piše:
IVAN PERKOV

Tin Kolenko, uspješni student četvrte godine prava na Pravnom fakultetu u Zagrebu i član Studentskoga zbora, u veljači je postao studentski pravobranitelj Sveučilišta u Zagrebu. Dolaskom na tu funkciju zadužen je za postojeće i potencijalne probleme više od 70 tisuća studenata zagrebačkoga Sveučilišta. S Tinom smo popričali o planovima i izazovima koji ga očekuju **Zašto ste se odlučili kandidirati na funkciju pravobranitelja?**

– Na kandidaturu sam se odlučio tijekom razgovora s prethodnom pravobraniteljicom **Anom Zrnom**. Znao sam da se radi o vrlo odgovornoj funkciji i da je potrebno uložiti puno vremena pa na prvu nisam bio siguran želim li se uopće kandidirati. No, s obzirom na to da sam se već ranije susretao sa sveučilišnim propisima, kao predsjednik Odbora za statutarna pitanja Studentskoga zbora i član studentskog zbora Pravnog fakulteta, to me iskustvo ipak potaknulo da isprobam nešto novo i zahtjevnije. Želio sam iskusiti primjenu sveučilišnih propisa na razini svih studenata, a ne samo SZZG-a, te tako pomoći studentima koji ne znaju svoja prava ili ih ne znaju pravilno primijeniti.

S čime ste se sve susreli u dosadašnjem mandatu i kakvu ste situaciju naslijedili od prethodnica?

– Za sada, s obzirom na to da mi mandat traje samo nekoliko tjedana, susreo sam se s oko 15-20 slučajeva. Rekao bih da je to zadovoljavajuća brojka, iako očekujem da će puno više upita biti u udarnim mjesecima: lipnju, rujnu i veljači. Susreo sam se s različitim problemima: od ostvarivanja prava na mirovanje obveza, oštećenja studentske iskaznice, upita u vezi pra-

va na prehranu do problema s pisanjem diplomskog rada, stegovnog postupanja protiv studenata i nekih drugih grubih kršenja studentskih standarda. Od zanimljivijih bih istaknuo slučaj kojim se trenutno bavim, a tiče se ostvarivanja prava na odradu prijašnje prakse na Učiteljskom fakultetu. To je prvi slučaj u kojem sam slao službeni dopis upravi sastavnice, a sada sam u fazi čekanja na odgovor prodekanice za nastavu.

Fakultetske obveze

Kako izgleda vaš radni tjedan?

– Raspored mi je poprilično ispunjen. Na prvome mjestu su mi fakultetske obveze, tako da najviše vremena provedem u pripremanju za ispitne rokove. Uz učenje, trenutno se bavim i jednim projektom koji sam pokrenuo u suradnji s kolegama na FER-u i FOI-u, a tiče se pravnog opismenjanja IT-evaca. Osim fakulteta i spomenutog projekta, također radim na nekoliko propisa sveučilišta u okviru dviju radnih skupina studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu. Naravno, bavim se i upitima studenata kao studentski pravobranitelj. Pokušavam tijekom dana odgovoriti na sve upite, a one kompleksnije ostavljam za kraj dana kako bih imao više vremena da im se posvetim i detaljnije ih pročitam.

Kada ste i kako dostupni studentima?

– Dostupan sam primarno preko službene e-mail adrese studentskog pravobranitelja: pravobranitelj.unizg@gmail.com; također sam dostupan i preko Facebook stranice "Studentski pravobranitelj Sveučilišta u Zagrebu", no apeliram na to da mi pošaljete e-mail kako bih sve upite imao na jednom mjestu. Ako smatrate da bi se trebali konzultirati preko telefona, tada mi u e-mail napišite vaš broj pa ću vas ja nazvati u najkraćem

Za sada su svi studentski pravobranitelji Sveučilišta odradili dobar posao i ja namjeravam nastaviti slijed

mogućem roku. Osim elektroničkim putem, dostupan sam i preko tjednih konzultacija, na koje možete doći ako smatrate da je potrebno da uživo popričamo o vašem slučaju. Konzultacije se odvijaju u Studentskom centru, Savska cesta 25 (prostorijske studentskog zbora, međukat), uz prethodnu najavu na službeni e-mail. Trenutačno konzultacije držim srijedom od 12 sati, ali raspored konzultacija ovisi o mom tjednom rasporedu, što znači da mogu varirati. Raspored konzultacija se objavljuje u nedjelju za nadolazeći tjedan/tjedne preko navedene službene Facebook stranice studentskog pravobranitelja. **Koliko je po vašem mišljenju, institut studentskog pravobranitelja prepoznat na Sveučilištu? Koliko vam se studenata javlja?**

– Smatram da je institut nedovoljno prepoznat, i od studenata, i od uprava sastavnica. Razgovarajući s prijašnjim pravobraniteljicama shvatio sam da se studenti najčešće pravobranitelju Sveučilišta obraćaju na preporuku kolega, i to često a da nisu iskoristili mogućnost instituta pravobranitelja sastavnice. Često studenti i ne znaju da postoji pravobranitelj na njihovu fakultetu, već misle da postoji samo jedan pravobranitelj, onaj na Sveučilištu. A razlog je jednostavan, studenti nisu dovoljno informirani. Prijašnji rad pravobraniteljica također je uključivao raznolike edukativne programe kako bi se studentima približio rad pravobranitelja i njihovih studentskih prava. Slične programe i ja namjeravam nastaviti. Smatram da bi

cijelo Sveučilište trebalo raditi na većoj prepoznatljivosti instituta studentskih pravobranitelja i informiranosti studenata o njihovim studentskim pravima. To nije samo zadatak pravobraniteljstva, već na tome moraju raditi i studentski zborovi sastavnica zajedno s upravama, kako bi se studentski standard što više poštovao.

Broj upita najviše ovisi o mjesecu. Ranije sam rekao da najviše upita pristiže u veljači, lipnju i rujnu (upisi u ak. godine i ispitni rokovi). Prethodna pravobraniteljica imala je oko 400 slučajeva tijekom svoga mandata, tako da i ja očekujem slične brojke. Naravno, taj broj obuhvaća evidentirane slučajeve, a ne, primjerice, razne upite koji nemaju neki formalni oblik (ako se i takvi slučajevi uzimaju, brojka je znatno veća).

Kakvu suradnju imate s upravom sveučilišta i sastavnica i što od te suradnje očekujete?

– Suradnja uprave Sveučilišta sa studentskim prijašnjim pravobraniteljicama bila je dobra te očekujem da će se nastaviti. U najtežim slučajevima, kada uprave sastavnica nikako ne popuštaju, nerijetko uprava Sveučilišta najviše može pripomoći studentskom pravobranitelju kako bi slučaj priveli kraju. Zbog toga je kvalitetan odnos uprave Sveučilišta ključan kako bi moj posao u određenim slučajevima bio efektivan.

Koji su vam planovi u mandatu i možete li uskladiti studentske i pravobraniteljske zadatke?

– U svom planu rada za mandatno razdoblje 2020.-2021., iznio sam nekoliko ključnih ciljeva. Prvo, kako sam i prije naveo, nastavi informirati studente o njihovim pravima i uloziti studentskog pravobraniteljstva. Drugo, raditi na ujednačenoj praksi svih pravobranitelja sastavnica češćim sazivanjem sjednica svih pravobranitelja. Treće, raditi na suradnji studentskog pravobraniteljstva Sveučilišta u Zagrebu s drugim sveučilištima u RH. Završno, surađivati i savjetovati SZZG u vezi svih pitanja studentskog standarda, i pred upravom Sveučilišta, i pred drugim tijelima u RH.

Što se tiče usklađivanja studijskih zadataka s funkcijom pravobranitelja, naravno da mi je krajnji cilj da ispunim i svoje fakultetske obveze. Na kraju krajeva, student sam i koliko god smatram da je lijepo biti student, toliko bih želio svoj studij privesti kraju te krenuti u nova iskustva. Uskladiti jedno s drugim nije jednostavno, ali je moguće.

Mislite li da je funkciju pravobranitelja potrebno profesionalizirati u budućnosti?

– Smatram da funkcija studentskog pravobranitelja Sveučilišta zahtijeva dosta vremena, te se po

mногоčemu može sagledati kao posao. Uz vremenski faktor, traži se i određena stručnost u analizi i tumačenju sveučilišnih propisa. Studenti moraju imati određeno povjerenje da se na njihove upite točno odgovara, a propusti studentskog pravobranitelja mogu rezultirati time da student ne ostvari svoja studentska prava. Sve to mora balansirati običan student, dakle, osoba koja, kao i stranka, najvjerojatnije ima i svoje fakultetske obveze. Za sada su svi studentski pravobranitelji Sveučilišta odradili dobar posao i ja namjeravam nastaviti slijed. No ipak, mislim da bi se određene promjene u smjeru profesionalizacije morale provesti. S time sam se također namjeravao pozabaviti tijekom mandata, ako ne za sebe, onda za buduće studentske pravobranitelje.

Bez zamjenika

Tko vam najviše pomaže u radu, kakve suradnike trebate i uspijevate li doći do njih?

– Općenito sav posao radim sam, a i prijašnje su ga pravobraniteljice, također, (koliko znam) same radile. Pravobranitelji sastavnica imaju zamjenike, no pravobranitelj Sveučilišta ih nema. Najbliže tome su suradnici, od kojih je trenutno jedna kolegica koja vodi internetske stranice. Lagao bih kad bih rekao da nemam nikakvu pomoć. Određena pitanja prvo uvijek sam rješavam, a, ako je potrebno, prosljedim i prijašnjoj pravobraniteljici da me uputi.

Nisam još tražio suradnike, no nastojat ću da to bude jedna osoba. Bitno je jednu osobu podučiti kvalitetno, nego više njih nedovoljno dobro. Ali se ne zavaravam da će to biti lagan zadatak. Zbog svega što sam ranije naveo, teško je naći osobu koja ima dovoljno vremena i živaca da se time bavi, da ima određenu pravnu podlogu kako bi mogla uspješno tumačiti propise.

Očekujete li probleme vezano uz suspenziju nastave zbog koronavirusa i imate li strategiju rješavanja tih problema?

– Iskreno, ne očekujem. Pretpostavljam da će većina problema uslijed koronavirusa biti tehničke prirode (npr. pad sustava prilikom izvođenja nastave i slično), no spreman sam, ako dođe do slučajeva koji spadaju u moju nadležnost. Konzultacije ću do daljnjega odgoditi, ali većinu slučajeva ionako rješavam preko e-maila, tako da se neće previše toga promijeniti.

Poruka studentima za kraj?

– Za kraj ću samo kratko navesti da apeliram na to da mi se obratite (možete i anonimno) sa svim problemima za koje mislite da ih mogu riješiti. Nekada ti problemi ne spadaju u moju nadležnost, ali u tom slučaju uputit ću vas nadležnom tijelu. Vi studirajte te, ako zapne, mi se obratite.

NA KEMIJSKO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU U SPLITU

Predstavljeni rezultati uspješnog projekta UniCompoST

Autori
UniCompoST-a
Zvonimir Jukić i Ante
Čović-Stanić

Piše:
TINA DISOPRA ZALOVIC

Na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu, 11. ožujka, predstavljeni su rezultati projekta UniCompoST, osmišljenog i realiziranog u sklopu projekta PAZI! (Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno – programi društveno korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj). Radi se o projektu čiji je nositelj Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj "Sunce", a koji se provodi skupa sa četiri splitska fakulteta (Ekonomske fakultet, Kemijsko-tehnološki, Pravni i Filozofski fakultet) te Udrugom bivših studenata i prijatelja KTF-a.

Autori UniCompoST-a Zvonimir Jukić i Ante Čović-Stanić, obojica studenti druge godine diplomskog studija Kemijske tehnologije, smjer Zaštita okoliša na splitskom KTF-u, u prosincu prošle godine sudjelovanjem u projektu PAZI dobili su priliku upoznati se s problematikom biootpada i educirati se o tome. Za projekt koji su trebali osmisliti i provesti odabrali su automatski vođen reaktor-ski komposter. Uz njih dvojicu tu je još 18 studenata koji pomažu u provedbi projekta u raznim aktivnostima (edukacije, marketing,...) i koji će ostati uključeni i nakon završetka PAZI projekta. Na pitanje zašto baš komposter, odgovorio je Ante Čović Stanić na prezentaciji održanoj na KTF-u: "UniCompoST je ideja koja može promijeniti smisao smeća. Ako pak na smeće gledamo kao na otpad, treba

Ovaj studentski projekt želi potaknuti zajednicu na promjenu svijesti i razmišljanja u pristupu i postupanju s otpadom, prvenstveno s biootpadom koji može biti veliki zagađivač okoliša, ili vrijedan resurs s primjenom u poljoprivredi, hortikulturi i održavanju zelenih površina, objašnjava Zvonimir Jukić

reći da se radi o resursu koji dalje možemo koristiti."

Nakon prezentacije kompostera, razgovarali smo sa Zvonimirom Jukićem, koji nam je približio čitav projekt.

Na koji način ste se informirali o projektu PAZI, zašto ste se i kada prijavili?

- O PAZI projektu smo se informirali kada je projekt započeo s provedbom u 2018. godini, preko Kemijsko-tehnološkog fakulteta i ostalih partnerskih institucija, a uz to smo već i ranije pratili aktivnosti Udruge "Sunce" Split. Odlučili smo se prijaviti u drugom semestru prošle akademske godine, za aktivnosti u ovoj akademskoj godi-

ni kao posljednja studentska grupa. Motivi su od početka bili jasni, s obzirom na to da se na fakultetu bavimo zaštitom okoliša, želja nam je bila potaknuti zajednicu na promjenu svijesti i razmišljanja u pristupu i postupanju s otpadom, prvenstveno s biootpadom koji može biti veliki zagađivač okoliša, ili vrijedan resurs s primjenom u poljoprivredi, hortikulturi i održavanju zelenih površina.

Koja su bila vaša očekivanja od sudjelovanja u projektu?

- Što se tiče očekivanja od sudjelovanja u projektu, željeli smo steći dodatne vještine za daljnje napredovanje, ali najviše od projekta očekujemo da se konačno pokrene kotač promjene u našoj zajednici i društvu.

Jeste li prije bili upoznati s društveno korisnim učenjem?

- Već smo se prije upoznali s društveno korisnim učenjem, stoga nije bio problem uključiti se u projekt.

Tema projekta vaše grupe je komposter. Kako ste došli na tu ideju, zašto ste se odlučili baš za komposter?

- S obzirom na studij koji pohađamo i osobne preferencije, komposter je bio logičan odabir teme. Ako uzmemo u obzir današnje stanje s odvajanjem, zbrinjavanjem i oporabom otpada, pogotovo biootpa-

da, htjeli smo osmisliti rješenje koje će potaknuti društvo na promjene i ispravno postupanje s otpadom. S obzirom na to da je današnje društvo tehnološko i da se svakim danom ubrzano razvijaju nove tehnologije, odlučili smo u komposter implementirati i dio tehnologije – senzorsku tehnologiju za nadzor i upravljanje komposterom, čime smo se željeli približiti ciljanim korisnicima – mladima i osobama u sustavu osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Vodili smo se mišlju da ćemo, ako spojimo ugodno s korisnim, lakše educirati mlade o problematici gospodarenja biootpadom. Osim toga, stvara se temelj i za daljnji razvoj ovakvih oblika kompostera koji su potrebni za efikasno rješavanje problematike biootpada, prvenstveno na lokalnoj razini.

Koliko su studenti generalno upoznati s odvajanjem otpada (iz vašeg iskustva, što vam se čini)?

- Iz iskustva mislim da su studenti dobro upoznati s odvajanjem otpada, ali mislim da je mentalitet najveći problem koji ih sprječava da svoje znanje primjenjuju u praksi. Dovoljno je pogledati u kante za otpad po fakultetima.

Opišite nam proces nastanka kompostera – od same ideje, preko izrade do realizacije.

- Od početka je ideja bila izraditi komposter s mogućnošću očitavanja i praćenja parametara bitnih za sam proces kompostiranja. Pri tome treba uzeti u obzir da proces kompostiranja nije unificiran – tijek ovisi o količini i sastavu biootpada. Na osnovu toga i dosta eksperimentalnog rada izradio bi se sustav koji bi bio autonoman o ljudskom faktoru – od pokretanja do završetka procesa, sustav bi sam održavao parametre i reagirao na anomalije. Slične tehnologije se razvijaju u svijetu, samo na različitim razinama – od malog kompostera za jedan objekt kao što je naš, do velikih industrijskih kompostera za obradu biootpada iz jednog cijelog naselja. Od ideje do izrade funkcionalnost kompostera je ostala ista, ali smo nekoliko puta modifikovali dizajn radi lakše izvedbe. I u izradi smo imali neke promjene u odnosu na prvotno zamišljeno. Na kraju smo dobili funkcionalni metalni komposter koji se može postaviti u zatvoreni prostor ili na otvorenom.

Cilj svakog projekta je održivost. Kazali ste kako vjerujete da će komposter ostati u upotrebi na fakultetu i nakon vašeg odlaska. Jeste li već o tome razgovarali s vodstvom fakulteta i kakve su bile reakcije?

- Od početka smo se vodili mišlju da bi projekt trebao biti dugoročno održiv. I tu najvažniju ulogu imaju sami studenti, a kako smo mi na završnoj godini studija, u projekt smo ciljano uključili studente nižih godina koji imaju afinitete prema ovoj temi i problematici. Vodstvo Kemijsko-tehnološkog fakulteta pružalo nam je podršku od samog početka i njihove reakcije su pozitivne, stoga se nadamo da će komposter, osim kroz studentske aktivnosti, biti obuhvaćen i nastavom, kroz laboratorijske vježbe.

Što biste poručili drugim studentima – potencijalnim sudionicima projekata društveno korisnog učenja: koje su prednosti sudjelovanja?

- Svim studentima bih preporučio sudjelovanje u projektima društveno korisnog učenja, jer je ovo odlična prilika za primjenu stečenih teorijskih znanja, uz izravno aktivno sudjelovanje u rješavanju društvenih problema.

“

Studenti su dobro poznati s odvajanjem otpada, ali mislim da je mentalitet najveći problem koji ih sprječava da svoje znanje primjenjuju u praksi

“

Slične tehnologije se razvijaju u svijetu, samo na različitim razinama – od malog kompostera za jedan objekt kao što je naš, do velikih industrijskih kompostera za obradu biootpada iz jednog cijelog naselja

Zvonimir Kuzmanić i Josip Borić

VERONICA MINESSEO

NACIONALNO NATJECANJE

Splitski studenti najbolji u pravnom savjetovanju stranaka

Riječ je o natjecanju u kojem timovi sastavljeni od dvoje studenata simuliraju intervju sa strankom kao njezini odvjetnici i savjetnici, a unaprijed im nije poznata priroda pravnog problema

Piše ZVONIMIR KUZMANIĆ

Studenti pete godine Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu Josip Borić i Zvonimir Kuzmanić sudjelovali su 21. veljače 2020. godine na nacionalnom natjecanju studenata prava pod nazivom „Brown Mosten International Client Consultation Competition“. Natjecanje je održano na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a organizirala ga je Katedra za građansko procesno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Riječ je o natjecanju u kojem timovi sastavljeni od dvoje studenata simuliraju intervju sa strankom kao njezini odvjetnici i savjetnici a nije im unaprijed poznata priroda pravnog problema. Ovakav koncept natjecanja, koje se održava na engleskom jeziku, zahtijeva široko pravno znanje te razvijene jezične i komunikacijske vještine. Timove ocjenjuje multidisciplinarni tim znanstvenika sastavljen od pravnih praktičara i drugih stručnjaka (sociologa, psihologa, socijalnih radnika i sl.). Sudjelovanje studenata splitskog Pravnog fakulteta na ovogodišnjem nacionalnom natjecanju inicirao je voditelj Pravne klinike dr. sc. Ratko Brnabić, izvan-

redni profesor Katedre za trgovačko pravo i pravo društva Pravnog fakulteta u Splitu. Splitski tim uspješno se kvalificirao u finale nacionalnog natjecanja te u njemu pobijedio snažan zagrebački tim na temelju ocjene peteročlanog multidisciplinarnog žirija kojim je predsjedavao prof. dr. sc. Fokke Fernhout sa Sveučilišta u Maastrichtu, a čiji je član bio i prof. dr. sc. Alan Uzelac s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pobjeda na nacionalnoj razini omogućava pobjedničkom timu sudjelovanje na svjetskom prvenstvu na kojem, još od 1985. godine, snage odmjeravaju studenti prava svjetskih prestižnih sveučilišta iz preko 30 zemalja.

“*Timove ocjenjuje multidisciplinarni tim znanstvenika sastavljen od pravnih praktičara i drugih stručnjaka (sociologa, psihologa, socijalnih radnika i sl.)*”

Studenti putem ovog natjecanja, a poglavito na svjetskoj razini dokazuju između ostalog i kvalitetu rada sveučilišta kojeg predstavljaju. Svjetsko prvenstvo organizira se u suradnji s Međunarodnom odvjetničkom komorom (International Bar Association), a ove godine održava se u Tampi (Florida, SAD). Studenti Zvonimir Kuzmanić i Josip Borić tijekom svog studiranja s ponosom su predstavljali Sveučilište u Splitu i na razne načine podizali kvalitetu studentskog pravoobranitelja Sveučilišta u Splitu te je bio predsjednik Splitske debatne unije, sudjelovao je na 31th International Scientific Conference on Economic and Social Development - “Legal Challenges of Modern World”, organizirao međunarodni debatan turnir “Split Open”, te je predstavljao Sveučilište u Splitu na Svjetskim debatnim prvenstvima u državama Europe, Sjeverne Amerike, Azije i Afrike. Trenutno je voditelj emisije “Debate u eteru” na Radio Kampusu. S druge strane, Josip Borić je aktualni administrator Pravne klinike u Splitu, dok je prethodnih godina bio

mentor, sudjelovao je na Public and private justice conference u Dubrovniku, predstavljao je Pravni fakultet u Splitu na regionalnom Moot Court natjecanju, te je boravio na Sveučilištu u Genovi. Obojica su se svojevrmeno plasirali u završna ročišta nacionalnog Moot Court natjecanja. Iznimnu podršku pri organizaciji odlaska na svjetsko prvenstvo pružili su Sveučilište u Splitu, koje je na čelu s rektorom prof. dr. sc. Draganom Ljutićem i prorektorom prof. dr. sc. Tomislavom Kilićem prepoznalo ovaj izniman uspjeh i mogućnost predstavljanja Sveučilišta među najprestižnijim sveučilištima svijeta, te Pravni fakultet u Splitu.

“*Koncept natjecanja, koje se održava na engleskom jeziku, zahtijeva široko pravno znanje te razvijene jezične i komunikacijske vještine*”

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije
raspisuje

NATJEČAJ

1) izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na određeno vrijeme (do povratka privremeno nenazočne poslijedoktorandice sa roditeljnog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za hidrologiju.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17). Pristupnik koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu sa člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN br. 121/17) imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima i dužni su, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta priložiti i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Prijave se podnose protokolu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj. Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17), a uz vlastoručno potpisanu prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti:

- životopis
- presliku diplome diplomiranog inženjera građevinarstva odnosno magistra inženjera građevinarstva
- dodatke diplomu s preddiplomskog i diplomskog studija s prijepisom ocjena odnosno njemu izjednačene potvrde ukoliko je završen dodiplomski studij

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Fakultet smije koristiti, prikupljati i obrađivati podatke u svrhu provedbe natječaja. Fakultet zadržava pravo provođenja testiranja znanja i vještina te održavanja razgovora za prijavljene pristupnike koji zadovoljavaju formalne uvjete navedene u natječaju.

Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se pristupnicima prijavljenima na natječaj. U slučaju nastanka nepredvidljivih okolnosti Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu pridržava pravo ne donijeti odluku o izboru pristupnika te poništiti ili obustaviti natječaj bez posebnog obrazloženja.

Svi pristupnici iz ovog natječaja koji se prijavljuju na radno mjesto za koje su dužni upisati poslijediplomski sveučilišni (doktorski studij) temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Fakultet će uputiti na odgovarajući studij u Republici Hrvatskoj, što će se regulirati ugovorom o radu.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU:

PROF. VLADO GUBERAC, REKTOR SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Napredak Sveučilišta za opstanak i razvoj Slavonije

Prof. Vlado Guberac,
rektor Sveučilišta u
Osijeku

Akademsku godinu 2019./2020., obilježava nekoliko aktualnih i zanimljivih tema kao što su pitanje državne mature, upisnih kvota, modernizacije većine postojećih i uvođenja novih studijskih programa, odseljavanja mladih

PIŠE
TOMISLAV LEVAK

Kako biste ocijenili aktualnu situaciju na Sveučilištu u Osijeku, s naglaskom na ponudu fakulteta i sveučilišnih studija te kvalitetu nastave i uspješnost studiranja?

- Na sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku nastava se u akademskoj godini 2019./2020. izvodi na 12 fakulteta, jednoj akademiji i četirima sveučilišnim odjelima. Ponuda je studijskih programa vrlo široka i obuhvaća ukupno 135 studijskih programa, od čega je 125 sveučilišnih i deset

stručnih studija. Ako se programi analiziraju po razini, onda je riječ o 47 preddiplomskih sveučilišnih studija, 73 diplomatska sveučilišna studija, pet integriranih preddiplomskih i diplomskih studija, devet preddiplomskih stručnih studija i jednom specijalističkom diplomskom stručnom studiju u svih osam područja

znanosti i umjetnosti. Postojeći se studijski programi neprekidno osuvremenjuju i prilagođavaju potrebama tržišta rada, ali se oblikuju i novi programi. Kvaliteta se nastave od akademske godine 2007./2008. sustavno prati provedbom anonimne Jedinствене sveučilišne studentske ankete. Rezultati pokazuju porast pro-

sječne ocjene nastavnika (koje ocjenjuju studenti) s 3,61 na 4,58 u intervalu od deset godina što je za gotovo čitavu jednu ocjenu više. Smatramo to iznimnim uspjehom i dokazom predanosti kvaliteti rada naših profesora i suradnika u prijenosu znanja.

Indikatori sustava osiguravanja kvalitete važni su

i za povjerenje zajednice u uspješno ispunjavanje misije Sveučilišta. Nastavak studija ili uspješno zapošljavanje u struci u Hrvatskoj ili inozemstvu dokaz su kvalitete stečenih znanja, kompetencija i vještina na našim sastavnicama. Treba imati u vidu da broj studenata preddiplomskih i diplomskih studija u

INTERNACIONALIZACIJA VISOKOG OBRAZOVANJA

NOVI STUDIJSKI PROGRAM MEDICINSKOGA FAKULTETA OSIJEK

Medicina na njemačkom jeziku

Studijski se program pokrenut je uskladu sa strategijom i planom internacionalizacije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Medicinskoga fakulteta Osijek, radi podizanja kva-

litete nastavnih i znanstvenih aktivnosti te veće vidljivosti i prepoznatljivosti na međunarodnoj razini - i Fakulteta i Sveučilišta. Tijekom protekle akademske godine u skladu sa Zakonom o

znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja, izvođenje studijskoga programa i reakredi-

taciju visokih učilišta, studijski program Medicina na njemačkom jeziku prošao je sve potrebne verifikacijske procedure priznavanja. Nositelj studija i izvođač studija Medicinski je fakultet Sveučili-

šta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Medicina na njemačkom jeziku traje dvanaest semestara, odnosno šest godina. Student tijekom studija mora pri-

kupiti minimalno 360 ECTS bodova. Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom sveučilišnog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Medicina na njemačkom jeziku jest doktor medicine (dr. med.).

45.GODINA U SRCU RAVNICE - UČIMO, ISTRAŽUJEMO, RAZVIJAMO

tzv. STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) području upisanih u akademsku godinu 2018./2019. na Sveučilištu u Osijeku iznosi čak 54% što je iznad hrvatskoga prosjeka. To danas postaje još važnije s obzirom na činjenicu da se dio naših diplomiranih stručnjaka (posebice u STEM području) zapošljava u inozemstvu. Ipak, mi ne želimo da to bude jednostrano, nego bismo htjeli učiniti naše studijske programe što više međunarodno prepoznatljivim i atraktivnim kako bismo na njih privukli i inozemne studente. U tom smislu želim pohvaliti neke naše sastavnice koje provode projekte internacionalizacije visokoga obrazovanja u sklopu kojih razvijaju studijske programe na engleskom ili njemačkom jeziku. Nužno je stoga povećati ulaganja u daljnju internacionalizaciju visokoga obrazovanja kako bi se naše studijske programe učinilo međunarodno dostupnim i konkurentnim. Pri tome je važna potpora Ministarstva znanosti i obrazovanja s obzirom na potrebna ulaganja u ljudske i prostorne kapacitete te osiguranje studentskoga standarda i za dolazne inozemne studente.

Nedavno je završen i jesenski upisni rok u prvu godinu studija na hrvatskim učilištima na kojem je ponovno zabilježen pad ukupnoga broja novih studenata. Kako to tumačite? Gdje vidite razloge za takav trend?

- Pad ukupnoga broja novih studenata posljedica je smanjenoga broja maturanata, smanjenoga broja onih koji su uspješno položili ispite državne mature te prisutnih migracijskih procesa. Na sastavnicama Sveučilišta u Osijeku upisan je u ovoj akademskoj godini na prvu godinu preddiplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija te na preddiplomske stručne studije ukupno 2951 student što je za 106 manje nego prethodne godine. Ipak, na diplomatske su sveučilišne studije u prvu godinu upisana ukupno 1662 studenta što je za čak 260 više nego lani, tako da je ukupan broj studenata upisanih na prve godine obiju razina studija veći za 154. Želim naglasiti da je i osim pada od 3,5% na upise prve godine preddiplomskih studija, to za pravo vrlo mali broj, s obzirom na situaciju u kojoj djeluje jedino Sveučilište u istočnoj Hrvatskoj. Očigledno je da će broj mogućih domicilnih studena-

ta biti sve manji u idućim godinama, stoga je nužno okrenuti se i onima iz inozemstva i ustrojiti studijske programe na stranim jezicima. Posljedica je to prisutnih globalizacijskih trendova koji su zahvatili i tržište visokoga obrazovanja.

Smatrate li da su upisne kvote na Sveučilištu u Osijeku dobro postavljene ili negdje postoji prostor za poboljšanje?

- Upisne se kvote svake godine donose odlukom Senata Sveučilišta, a na osnovi prethodnih prijedloga sastavnica koji su usklađeni s potrebama tržišta rada i zajednice. Većina se postojećih studijskih programa neprekidno osuvremenjuje i prati suvremene trendove u struci na koju se oslanjaju. Izmjene i dopune studijskih programa razlikuju se kao one do 20% i one preko 20% za koje je obvezno mišljenje bar dvaju recenzenta. Iste se putem Povjerenstva za preddiplomske, diplomske i stručne studije upućuju na Senat Sveučilišta i sve usvojene izmjene i dopune unose se u informacijski sustav za podršku postupaka vrednovanja koje provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) pod nazivom MOZVAG. Sve je više i novih studijskih programa kojima naše sastavnice proširuju mogućnosti studiranja i pokušavaju privući nove studente kroz propisane kvote. Mislim da su naše sastavnice Sveučilišta vrijedne u rediziranju postojećih i kreiranju novih programa čime čine sve što je moguće kako bi se upisne kvote uspjele popuniti, uvažavajući pri tome potrebe tržišta rada.

Kako gledate na aktualnu situaciju s državnom maturom, konkretno na rezultate posljednje državne mature na kojoj je palo dosta hrvatskih srednjoškolaca?

- Problematika državne mature bila je tema na prošloj sjednici Rektorskoga zbora prije mjesec dana. Znamo da na drugom, jesenskom roku maturu nije položilo nešto više od 4000 srednjoškolaca. U nekim zemljama zapadne demokracije, na koje se često pozivamo, također se polaže državna matura. Ali u tim državama srednjoškolac ne može pasti na državnoj maturi. On s maturalnoga ispita donosi, parafraziram, jedan, dva ili više bodova koji se vrjednuju kod prijave za upis i kod razredbenoga postupka na željeni fakultet. Nažalost, u Hrvatskoj gimnazijalac uspješno završi četiri ra-

zreda gimnazije, a ne položi, primjerice, esej iz hrvatskoga jezika na državnoj maturi, gubi pravo prijave na bilo koji fakultet na javnim sveučilištima i nema nikakvu stručnu kvalifikaciju! Nema završenu srednju školu! Odjednom se nalaze pred zidom i za njih u bezizlaznoj situaciji. I djeca i roditelji su izvan sebe, a liječnici, psiholozi i psihijatri već dulje vrijeme upozoravaju da takav sustav državne mature nije dobar. Djeca su primorana čekati godinu dana na nov ispit iz mature (što se rijetko događa), primorani su ići izvan Hrvatske ili upisati studij koji nisu željeli na nekom privatnom učilištu, uz plaćanje naravno, budući da na tim učilištima obavljaju upise bez položene državne mature. To je tipična neloyalna konkurencija javnim sveučilištima koja drže na kvaliteti studija koje izvode.

Rektorima hrvatskih javnih sveučilišta (osam javnih sveučilišta) to je itekako bitno jer su ta djeca mogući brucosi na našim fakultetima i akademijama. Državna matura ne bi smjela biti zapreka prijavi na razredbeni postupak na željeni fakultet. Ti su mladi ljudi imali namjeru upisati studije na javnim sveučilištima i treba im omogućiti da se kandidi-

raju u upisnim rokovima, a da bodovi s mature budu dodatno vrednovani u razredbenom postupku. Pogotovo je to važno jer na javnim sveučilištima postoje još uvijek nepopunjene upisne kvote na prvoj godini, a svi mi koji radimo u sustavu visokoga obrazovanja već smo plaćeni za taj posao i djeca bi mogla studirati kao redoviti studenti, naravno besplatno za njih i roditelje.

U nekoliko ste navrata istaknuli kako Sveučilište u Osijeku i sveučilišne sastavnice planiraju pokretanje nekoliko novih studijskih programa. Molim vas, ukratko objasnite o kojim je studijima riječ.

- Potrebno je dati punu potporu osnivanju novih sastavnica Sveučilišta. Stoga je 25. rujna 2019. na sjednici Senata prihvaćena Inicijativa za pokretanje postupka opravdanosti osnutka Kineziološkoga fakulteta. Polazište za osnutak Kineziološkoga fakulteta temelji se na izdvajanjima postojećih sveučilišnih studija, preddiplomskoga sveučilišnog studija Kineziologije i diplomskoga sveučilišnog studija Kineziološke edukacije koji se izvode na Fakultetu odgojnih i obrazovnih znanosti, kao i na programima obrazovanja odraslih (voditelj

športsko-rekreacijskih aktivnosti i voditelj kondicijske pripreme). U akademskoj godini 2018./2019. upisano je 117 studenata. Uz navedene zakonske i statutarne pretpostavke za osnivanje Kineziološkoga fakulteta, a s obzirom na činjenicu da Sveučilište provodi postupak statusnih promjena, ta Inicijativa predstavlja početak provedbe postupka statusne promjene, odnosno polazište za utvrđivanje opravdanosti osnivanja Kineziološkoga fakulteta u sastavu Sveučilišta u Osijeku. Cjelovitu analizu uvjeta, organizacijski ustroj, kadrovske potencijale, prostorne uvjete, opremu i financijske aspekte osnutka Kineziološkoga fakulteta izradit će povjerenstvo u posebnom Elaboratu.

Sveučilišne sastavnice izvode danas velik broj studijskih programa i pokrivaju velik broj područja znanosti. Ulaganjem dodatnih napora na pojedinim sastavnicama ustrojeni su i novi deficitarni studiji. U akademskoj 2020./2021. godini započinje se izvoditi studij Povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu koji ima potvrdu Ministarstva znanosti i obrazovanja. Također, treba ustrojiti i razvijati nove studijske programe na postojećim sastav-

nicama kao što su Farmacija, Šumarstvo i zaštita prirode, Krajobrazna arhitektura i drugi. U tijeku je izrada elaborata za studijski program Farmacije i studijski program Šumarstva i zaštite prirode. Navedeni novi studiji predstavljaju važan potencijal za daljnji razvoj Sveučilišta i način zadržavanja mladih na području istočne Hrvatske.

Na Sveučilištu je još uvijek nedovoljno iskorišten znanstveno-nastavni i umjetničko-nastavni potencijal za ustroj i razvoj zajedničkih studija između dviju ili više sastavnica Sveučilišta (*joint study program*). Zajednički studijski programi, posebice na diplomskoj razini, omogućuju interdisciplinarni pristup, doprinose unutarnjoj mobilnosti nastavnika te studentskoj mobilnosti i stjecanju znanja i vještina kojima završeni studenti mogu bolje konkurirati na tržištu rada.

Neki od novih prijedloga studijskih programa za ustroj studija na diplomskoj razini mogu biti novi studiji: Ekologija i zaštita okoliša, Kontinentalni turizam i gastronomija i slično. Zajednički bi studiji uvelike pridonijeli podizanju kvalitete nastavnoga procesa i privlačenju većega broja studenata na Sveučilište.

Demografska obnova Osijeka i Sveučilišta

U prvim izjavama nakon izbora za novoga rektora istaknuli ste nužnost demografske obnove Osijeka i Sveučilišta. Na koji bi se način to trebalo i moglo provesti?

Strateški razvoj ljudskih potencijala izravno utječe na konkurentnost RH zbog čega je u primjeni Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) usklađen s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) od veljače 2013. Na taj se način bolje povezuje obrazovanje s potrebama tržišta rada. Pri tome je vrlo važno uključiti predstavnike gospodarstva i zajednice u analizu, poboljšanja i izradu novih kurikula kako bi oni mogli dati potrebna znanja i vještine studentima te im omogućiti višu razinu kompetitivnosti na tržištu rada. Važno za uspješno konkuriranje studenata na tržištu rada jest i jasan opis svih znanja, vještina i kompetencija koje stječu tijekom studija. Izuzetno je važno tijekom studiranja omogućiti studentima što više stručne prakse, više kontakata s gospodarstvenicima kao mogućim poslodavcima. Poslodavac može tijekom studija kroz studentsku praksu, stručan ili umjetnički rad stvoriti svoje mišljenje o svakom studentu, vrjednovati ga ili stipendirati te tako vezati uz pravni subjekt nakon što student diplomira.

Sveučilište mora imati „misijsku“ ulogu ne samo u obrazovnom, znanstvenom, umjetničkom i stručnom pogledu, nego i u so-

cijalnom i demografskom. Već pri samom spomenu činjenice da Sveučilište u Osijeku ima studije za gotovo sve akademske profile, za nove naraštaje studenta na razini fakulteta, odjela i Akademije i da je Osijek već pune 44 godine sveučilišni grad, stvara se osjećaj sigurnosti i optimizma. Novi naraštaji studenata ne moraju stanovati u dalekim gradovima i studirati na udaljenim sveučilištima, nego to mogu u svojem gradu. Taj osjećaj sigurnosti zalog je budućnosti i uz jačanje gospodarstva i povezivanje sveučilišta s gospodarstvom treba pridonijeti u sljedećem razdoblju demografskoj obnovi.

Još je jedna velika „misijska“ uloga sveučilišta zadržavanje mladih ljudi u Osijeku, u istočnoj Hrvatskoj, nakon stečene diplome. Vrlo često svjedoci smo odlazaka naših mladih ljudi, akademski obrazovanih, u zemlje Europske unije u potrazi za poslom. Sveučilište mora uložiti maksimalne napore i zadržati akademski obrazovane mlade ljude u Osijeku i istočnoj Hrvatskoj kontaktima tijekom studija s mogućim poslodavcima, prijavljivanjem start-up projekata kod tih poslodavaca, iz znanstvenoga i stručnoga, ali i iz umjetničkoga područja, te edukacijom na sveučilištu u vidu razvoja karijera. I, na kraju, novim studijskim programima i novim fakultetima trebamo zadržati mlade ljude na istoku Hrvatske gdje će zasnovati obitelj.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Studijski program Medicina na njemačkom jeziku izrađen je usporedbom nekoliko europskih studijskih programa medicine: Johannes Gutenberg-Universität Mainz, Medizinstudium (Sveučilište u Mainzu), Die Ludwig-Maximilians-Universität München, Medizinischen Fakultät (Medicinski fakultet u Minhenu), Die Universität Heidelberg, Medizinischen Fakultät Heidelberg, Humanmedizin, Semmelweis Universität für Medizinische Wissenschaften, Studienablauf der Humanmedizin (Sveučilište u Budimpešti) – kako bi bila omogućena mobilnost studenata i nastav-

nika s europskim sveučilišnim prostorom, u skladu s temeljnim smjernicama Europske komisije i bolonjskoga procesa. Medicinski fakultet Osijek time postaje treći medicinski fakultet koji obrazuje studente medicine na njemačkom jeziku izvan njemačkoga govornog područja, nakon Budimpešte i Pečuha, čime se postiže konkurentnost s obzirom na postojanje više od stotine studija medicine na engleskom jeziku koji već dulje vrijeme postoje u europskom visokoobrazovnom

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU: 45.GODINA U SRCU RAVNICE - UČIMO, ISTRAŽUJEMO, RAZVIJAMO

Potpisivanje ugovora o osnivanju studija medicine na njemačkom jeziku

nastavak sa str. 23

prostoru i tri postojeća studija medicine koji se provode u Hrvatskoj.

Pripreme radnje u osnivanju tog studija započele su prije tri godine i sadržavale su više faza i razina aktivnosti. Među ostalim treba na prvom mjestu istaknuti projekt **Razvoj i osnivanje integriranog studijskog programa „Medicina na njemačkom jeziku“** koji je prihvatilo i podržalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja kroz **Operativni program: „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020. god.** i osiguranim sredstvima Europskoga socijalnog fonda kojim su provedene planirane pripreme aktivnosti u partnerstvu s **Filozofskim fakultetom Osijek – Odsjekom za germanistiku**. U okviru toga projekta provodilo se neprekidno jezično osposobljavanje naših nastavnika za vođenje nastave na njemačkom jeziku. U edukaciju su bila uključena 84 nastavnika i administrativna djelatnika Medicinskoga fakulteta Osijek.

Osim tih aktivnosti, usporedno su se provodile i druge pripreme radnje koje su uključivale **obnovu fakultetske in-**

frastrukture, uz financijsku pomoć Ministarstva znanosti i obrazovanja kao i s vlastitim sredstvima.

Važno je i napomenuti da je bilo bitno uspostaviti suradnju s njemačkim zdravstvenim institucijama u kojima će studenti moći odraditi klinički dio nastave i stručnu praksu. Iz tog razloga sklopljen je **Ugovor s partnerima AMEOS grupacije** koja u svojem sastavu ima 80 klinika u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj. Ugovoreno je da će se u tim klinikama održavati klinički dio nastave, od 6. do 11. semestra, kada studenti dolaze u kontakt s pacijentima, kako bi se izbjegli problemi jezične barijere u komunikaciji između studenata i pacijenata. Ugovor je potpisan na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku dana 30. rujna 2019. godine.

Širu važnost novoosnovanog studija treba staviti i u kontekst suvremenih trendova i iseljavanja lokalne zajednice u zemlje zapadne Europe. Tim studijskim programom mijenjamo smjer mobilnosti i predstavljamo Medicinski fakultet Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kao međunarodno atraktivan centar edukacije u području

Osječka bolnica, Medicinski fakultet

Automobilsko računarstvo i komunikacija

Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija ima dopusnicu za izvođenje nastave diplomskog studija Automobilsko računarstvo i komunikacije na engleskom jeziku i od ove akademske godine upisuje i strane studente. Diplomski studij Automobilsko računarstvo i komunikacije osmišljen je u suradnji s proizvođačima softverskih i hardverskih rješenja u području automobilske industrije i FERIT se po njemu proćuo daleko izvan granica Lijepe naše. Izvodi se od 2017. i godišnje upisuje 15-ak studenata.

Naime, programska podrška i elektronika te ugrađeni računalni sustavi u automobilima u fokusu su napredne automobilske industrije pa su inženjeri tih specijalnosti izrazito traženi na tržištu rada. Takva suradnja postoji još od 2016. godine s Institutom RT-RK Osijek iz Novog Sada i potom s Rimac Automobilima koji su poslovanicu otvorili upravo u Osijeku.

Na projektu Modernizacija laboratorija za inovativne tehnologije (DRIVE) od 2016. do kraja 2019. godine FERIT je surađivao s novosadskim Fakultetom tehničkih nauka (FTN) u sklopu Interreg IPA programa Hrvatska – Srbija 2014.-2020. Tim projektom svaki od fakulteta dobio je po dva specijalizirana laboratorija s najsuvremenijom računalnom infrastrukturom za programsku podršku za automobilsku industriju.

biomedicine i zdravstva. Smatramo da će pokretanje tog studijskog programa izravno i neizravno pomoći u daljnjem gospodarskom razvitku regije jer će se usporedno s njim, zbog dolaska stranih studenata, snažnije razvijati uslužne i turističke djelatnosti. Nadalje, ne smijemo zaboraviti ni povijesnu poveznicu s manjinskom zajednicom njemačkoga govornog područja koja je u Osijeku aktivna više stoljeća kao ni regionalne specifičnosti koje su iskazane povijesnim vezama sa zemljama njemačkog govornog područja u cilju osnaživanja i produblivanja kulturnih i gospodarskih odnosa.

Prof. dr. sc. Jure Mirat,
dr. med., F.E.S.C.

Laboratorij za obradu slike i videa u automotiv aplikacijama

Svečana sjednica Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta povodom 351. obljetnice fakulteta

OBIJELJEŽENA 351. OBLJETNICA KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA

Svjetlo znanja kao odgovor na izazove vremena

Piše: **TATJANA KLARIĆ BENETA**

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu obilježio je 11. ožujka 2020. godine svoju 351. obljetnicu. Tom prigodom, održana je svečana sjednica Fakultetskoga vijeća u zagrebačkom Međubiskupijskom sjemeništu te promovirala diplomanata i dodjela nagrada zaslužnim studentima, profesorima, djelatnicima i suradnicima fakulteta.

Reforme crkvenih studija

Veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** svojim je pozdravnim govorom predstavio apostolsku konstituciju pape Frane o crkvenim sveučilištima i fakultetima *Veritatis gaudium* (Radost istine) iz prosinca 2017. godine, u kojoj je Papa uputio apel svim djelatnicima akademskog obrazovanja i znanstvenog istraživanja, za "velikodušni i usklađeni napor u smjeru radikalne promjene paradigme" – kazao je Bozanić te napomenuo da Papa traži napor koji treba ići u smjeru smione kulturne revolucije.

Kardinal Bozanić podsjetio je da je papa Frane pozivao na nužno provođenje reforme crkvenih studija, kako bi se oni mogli suočiti s potrebama današnjeg urbaniziranoga svijeta i kako bi se odgovorilo na izazove današnjega vremena. Istaknuo je da Papa potiče i "hitno umrežavanje različitih sveučilišnih ustanova kako bi se aktivirale prikladne sinergije s akademskim ustanovama različitih zemalja, ali i s onima koji se nadahnjuju na drukčijim kulturalnim i vjerskim tradicijama". Pojasnio je da papa Frane

Konstitucijom 'Veritatis gaudium' papa Frane poziva na temeljitu reformu crkvenih studija koji se ne mogu ograničiti na prenošenje spoznaja, stručnosti i iskustva ljudima današnjice koji žele rasti u svojoj kršćanskoj svijesti, nego trebaju preuzeti 'hitnu zadaću izrade intelektualnih alata koji se mogu predložiti kao paradigme djelovanja i mišljenja, korisne za navještaj u svijetu obilježenom etičkim i religijskim pluralizmom' - pojasnio je kardinal Bozanić

Dekan KBF-a, prof. dr. sc. Mario Cifrak s prodekanima

konstitucijom *Veritatis gaudium* poziva na temeljitu reformu crkvenih studija koji se ne mogu ograničiti na prenošenje spoznaja, stručnosti i iskustva ljudima današnjice koji žele rasti u svojoj kršćanskoj svijesti, nego trebaju preuzeti "hitnu zadaću izrade intelektualnih alata koji se mogu predložiti kao paradigme djelovanja i mišljenja, korisne za navještaj u svijetu obilježenom etičkim i religijskim pluralizmom".

Odgovj u duhu ljudskih vrijednosti

Okupljene je pozdravio i rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. **Damir Boras** ka-

zavši da je radost za istinom i za istraživanjem istinskoga svjetla znanja sadržana u motu zagrebačkoga Katoličkoga bogoslovnog fakulteta "lux vera". Podsjetio je da se Sveučilište u Zagrebu tijekom svojih 350 godina suočavalo s radostima istraživanja, ali i kušnjama koje su bile svekolike, ali je ipak u cijelom tom razdoblju ostalo svjetionikom znanja i ljubavi prema domovini.

– Pri tim kušnjama se zaboravlja da su sveučilišta temelj društva koje stvara, ne samo visokoobrazovane ljude koji će dalje voditi ovo društvo, nego i ljude koji će dalje obrazovati naše mlade u duhu ljud-

Proslava dana Fakulteta uveličana je prigodnim glazbenim programom

skih vrijednosti – pojasnio je rektor Boras.

Rektor Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta prof. dr. sc. **Željko Tanić** također se referirao na Papinu konstituciju naglasivši da papa Frane govori o četiri ključne riječi – kontemplacija, prebivanje, prihvaćanje i slušanje. Stoga je zaželio da Katolički bogoslovni fakultet i dalje bude mjesto kontemplacije, mjesto prebivanja, prihvaćanja i slušanja Božje riječi koja "ima snagu mijenjati živote i svijet".

Dekan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta prof. dr. sc. **Mario Cifrak** podnio je izvješće o radu KBF-a u prote-

kloj godini. Naveo je kako je na svim smjerovima Fakulteta ove godine upisano 469 studenata. Iznio je pregled znanstveno-nastavne i umjetničko-nastavne aktivnosti, djelatnost fakultetske knjižnice te sudjelovanja profesora i studenata na simpozijima i skupovima.

Katolički bogoslovni fakultet glavna je visokoškolska ustanova Katoličke crkve u Hrvatskoj i jedan od triju fakulteta, uz Pravni i Filozofski fakultet, koji su 1669. godine uvršteni u "popis generalnih studija zemalja habsburške krune s pripadnim sveučilišnim pravima i povlasticama",

kao začetak Sveučilišta u Zagrebu. Fakultet njeguje znanstveno istraživanje te sustavno i cjelovito izlaganje kršćanske objave te unaprjeđuje njezine spoznaje preko filozofsko-teoloških znanosti, odgoja i obrazovanja biskupijskoga klera, članova ustanova posvećenoga života, članova društva apostolskoga života i katoličkih laika. U suradnji s ostalim znanstvenim ustanovama promiče evangelizaciju i inkulturaciju kršćanstva kao i razvoj kršćanske filozofske i teološke misli te unaprjeđuje ekumenizam i razgovor sa svim kršćanima, ali i svima ostalima.

DOC. MARKO JERKOVIĆ, MEDIEVIST:

HRVATSKI LATINITET nezaobilazan je dio našega kulturnog nasljeđa

Čitanjem latinističkih autora stječe se znanje o specifičnostima hrvatske kulture, ali i nekim općim trendovima koje su hrvatski autori prenosili ili ih pak sami kreirali i time postali inovatori europske kulture

PIŠE PETAR UŠKOVIĆ CROATA

Marko Jerković je docent na Odsjeku za povijest Fakulteta hrvatskih studija, gdje održava nastavu o srednjovjekovnoj civilizaciji. Studentima predstavlja tekovine srednjovjekovne kulture, ponajprije na kolegijima "Opća povijest srednjega vijeka" i "Kaptoli i samostani: žarišta srednjovjekovne civilizacije". Održava nastavu i o hrvatsko-me latinističkom nasljeđu na studiju kroatologije te o kršćanskoj i srednjovjekovnoj kulturi na studiju hrvatskoga latiniteta. Znanstveni interesi su mu institucionalna povijest Crkve, srednjovjekovni kaptoli i poredbena povijest redovništva. Istraživačke je rezultate predstavio u monografskoj knjizi "Zagrebački kanonici u 14. stoljeću: institucionalna i društvena povijest katedralne zajednice", u šest suuredničkih knjiga među kojima je zadnja "The Fourth Lateran Council: An Even that Transformed Europe" te ostalim studijama u časopisima i zbornicima radova o sličnim temama. Usavršavao se se na Institutu za poredbenu povijest redovništva (Dresden, Njemačka). S docentom Jerkovićem razgovarali smo o važnosti istraživanja latinističke kulturne baštine i budućnosti studija latinskoga jezika i hrvatskoga latiniteta.

Kako se razvijao vaš znanstveni interes?

– Zajedno s antičkim nasljedem, kršćanstvo predstavlja temelj na kojem se izgradila Europa. Crkvene institucije tijekom povijesti bile su nositelji idejnoga, intelektualno-

“

Kulturne institucije, ali i država, moraju biti u stanju prepoznati potrebu za promidžbom prepoznatljivoga nacionalnoga identiteta, dok s druge strane znanstvene institucije moraju biti spremne na veće predstavljanje svojih rezultata javnosti

‘Čini mi se da u hrvatskoj humanistici nedostaje konsenzus o tome što bi bila temeljna istraživačka pitanja. Također, nismo razvili sustavnost u istraživanjima. Čest je problem i izostanak želje za uklapanjem istraživanja u šire nacionalne ili globalne trendove’

Marko Marulić - 'Evangelistarium' (1529.)

ga, društvenoga, vjerskoga, a onda i gospodarskoga te političkoga razvoja. U tom smislu, baviti se temama iz crkvene i redovničke povijesti znači razmatrati suštinu europskoga mentaliteta, odnosno to omogućava stvaranje jedne šire slike o razvoju europskih društava. Moj interes, stoga, proizlazi iz želje za razumijevanjem univerzalnih odrednica koje su oblikovale lokalne i nacionalne identitete s jedne i općeeuropske vrijednosti s druge strane. Upravo zbog toga studentima Fakulteta hrvatskih studija mogu pružiti uvid u suodnos nacionalnoga i globalnoga,

odnosno na poredbeni način prikazati kako se razvija hrvatski identitet u okvirima europskoga.

Kako vidite trenutna situaciju i perspektivu razvoja hrvatske humanistike?

– Čini mi se da u hrvatskoj humanistici nedostaje konsenzus o tome što bi bila temeljna istraživačka pitanja. Također, nismo razvili sustavnost u istraživanjima. Čest je problem i izostanak želje za uklapanjem istraživanja (lokalnoga ili partikularnoga karaktera) u šire nacionalne ili globalne trendove. Nažalost, "stemizacija" znanosti (naglašavanje prirodnih, teh-

ničkih i informacijskih znanosti) – trend koji se uočava i na svjetskoj i na hrvatskoj razini – ne ide u prilog humanistici. Dakako da u modernome društvu STEM područje ima svoju bitnu ulogu, ali humanistika je ta koja donosi pojašnjenja o temeljnim kulturološkim i duhovnim pitanjima. Potpuno je jasno kako su pitanja vlastitoga identiteta i identiteta društva u kojem pojedinac živi ključna pitanja koja sebi postavlja većina ljudi. Ključ pozitivnoga razvoja humanističkih studija leži u sposobnosti njezinih institucija da društvu prezentiraju adekvatne odgovore na ta pitanja.

Kakva je trenutna situacija na Fakultetu hrvatskih studija?

– Fakultet hrvatskih studija kao svoju temeljnu zadaću ima istraživanje hrvatskoga nacionalnoga identiteta, i to u okvirima europskoga i svjetskoga. Baš zbog takvoga, poredbenoga pristupa, studenti mogu dobiti potrebnu širu perspektivu i razumjeti procese koji su oblikovali cijelu jednu kulturu tijekom prošlosti i koji je oblikuju danas. Ideja studija o nacionalnoj kulturi temelji se na interdisciplinarnom i kulturološkom pristupu. Time se naglasak stavlja na razumijevanje pro-

cesa iz različitih kutova gledanja, odnosno omogućava se potpunija slika o kulturnim procesima. Upravo u kontekstu globalizacije s jedne i potrage za vlastitim i kolektivnim identitetima s druge strane, Fakultet hrvatskih studija kao studij jedne nacionalne kulture može pružiti balans, odnosno na znanstveni način pristupiti pitanjima koja su dio svakodnevice, i koja se tiču i Hrvatske i svijeta. Profiliranje Fakulteta u instituciju koja stranoj javnosti predstavlja obilježja hrvatske kulture, a domaćoj hrvatsku uklopljenost u povijesne i moderne suvremene trendove, vidim također kao metodološku prednost u radu sa studentima. Osim toga, bitna je odrednica Fakulteta hrvatskih studija i jedna praktična stavka – tradicionalno ovu instituciju krasi lakoća komuniciranja te sinergija nastavnika i studenata, odnosno studenti mogu na vrlo jednostavan način postati uključeni u znanstveno-nastavne procese kojima su na čelu njihovi predavači i time obogatiti svoju osobnu izgradnju tijekom studija.

Što se sve može usvojiti na studiju latinskoga jezika i studiju hrvatskoga latiniteta?

– Studij latinskoga jezika i hrvatskoga latiniteta obrazuje studente koji kasnije mogu raditi u školi ili raznim kulturnim, odnosno znanstvenim ustanovama. Studij povezuje antičku kulturu (preddiplomski studij) s hrvatskom latinističkom baštinom (diplomski studij). Upravo je diplomski studij hrvatskoga latiniteta odličan primjer orijentacije Fakulteta hrvatskih studija, jer se na studiju kulturološki razmatra hrvatska latinistička baština, odnosno

Knjiga 'Zagrebački kanonici u 14. stoljeću'

Ruder Bošković - 'Theoria philosophiae naturalis' (1763.)

naglasak nije samo na učenju jezika. Pod izrazom hrvatski latinitet podrazumijevamo svu građu i djela hrvatskih autora nastala na latinskoj, odnosno na hrvatskim povijesno-kulturnim područjima. Riječ je, dakle, o autorima i djelima koja zrcale razvoj jednoga društva, u srednjem i ranom novom vijeku. Studenti imaju mogućnost svoja znanja stečena o rimskom društvu, književnosti i civilizaciji primijeniti na diplomatske studije i uočiti koliko je hrvatska kultura u svoj korpus integrirala antičkoga, a koliko kršćanskoga, renesansnoga, baroknoga ili prosvjetiteljskoga nasljeđa. Također, čitanjem latinističkih autora stječe se znanje o specifičnostima hrvatske kulture, ali i nekim općim trendovima, koje su hrvatski autori prenosili ili ih pak sami kreirali i time postali inovatori europske kulture.

Koliko je važno i danas proučavati latinistička djela?

– Smatram da je, kao i u slučaju s drugim humanističkim disciplinama, potrebno mladim ljudima ukazati na svrhovitost i širu uporabnu vrijednost studija. Ako je jezik (na primjer kao i povijest) sredstvo razumijevanja kulture, povijesno-kulturoloških procesa, ali i današnjice, onda latinitet dobiva svoju novu i veću važnost. Studij hrvatskoga latiniteta je interdisciplinarni i usmjeren na razumijevanje većih struktura (kulture u cjelini, nacije, države i sl.). Na takvom studiju se onda otvara mogućnost razmatranja komunikacijske uloge latiniteta, odnosno njegovo posredovanje između pisane riječi i stvaranja identitetskih obrazaca. Prema mojem mišljenju, studij latiniteta koji naglasak stavlja na hrvatski korpus djela, kao na Fakultetu hrvatskih studija, jest atraktivan obrazac istraživanja ne samo latinskoga jezika nego i uopće oblikovanja novoga kulturološkoga pristupa.

Koje su perspektive studija hrvatskoga latiniteta?

Hrvatski latinitet se može ukomponirati u okviru 'brendiranja' promocijom ključnih autora, priređivanjem njihovih djela, ali i objavljivanjem knjiga popularnoga sadržaja o značajnim hrvatskim latinistima

Studij latiniteta koji naglasak stavlja na hrvatski korpus djela, kao na Fakultetu hrvatskih studija, jest atraktivan obrazac istraživanja ne samo latinskoga jezika nego i uopće oblikovanja novoga kulturološkoga pristupa

– Mislim da je ideja studija hrvatskoga latiniteta veoma dobra i održiva, dok je god naglasak na kulturnoj komponenti. Nadalje, ne smijemo zaboraviti da je latinski jezik temeljno istraživačko oruđe svakom tko se bavi bilo kojim vidom predmodernoga društva. U tom kontekstu, studij hrvatskoga latiniteta, koji donosi znanje latinskoga jezika, ali i širi kontekst njegova razvoja u Hrvatskoj, može postati privlačan i doktorskim, odnosno poslijedoktorskim istraživačima starijih razdoblja koji žele obogatiti svoje znanje. Svaki se student može specijalizirati za neko područje ili pojedinačnoga autora. Također, studenti imaju mogućnost izabrati književnu, jezičnu ili kulturološku temu za pisanje diplomskog rada. Bitno je da se teme diplomskih radova i specijalizacija općenito odnose na korpus hrvatskih latinističkih djela. Također, preko sklopljenih ERASMUS ugovora, studenti hrvatskoga latiniteta imaju mogućnost posjetiti inozemne ustanove, ondje steći iskustvo i dodatno znanje te nove metodološke obrasce koje će primijeniti u radu u Hrvatskoj. Različiti interesi nastavnoga kadra također su prednost prilikom odabira preferiranoga razdoblja ili autora. Studenti mogu izabrati teme iz bilo kojega razdoblja, o žanrovima ili jezičnim karakteristikama pojedinačnoga djela, jer za sve teme postoji odgovarajući personal. Studij hrvatskoga latiniteta obuhvaća i poznate i manje poznate, tj. neistražene autore i njihova djela. Upravo se na taj način stječe dodatna širina u znanju studenata. Na taj se način umjesto o klasičnim

autorima (koji su obrađeni na preddiplomskom studiju) dobiva više informacija o djelima koja su kreirala hrvatski tekstualni latinistički korpus, odnosno oblikovala "tekstualnu zajednicu" preko koje su prenošene kršćanske i humanističke vrijednosti i ideali. Povezivanje istraživanja latinističke baštine s historiografskim, kroatološkim i filozofskim istraživanjima na Fakultetu hrvatskih studija donosi dodatnu interdisciplinarnu komponentu u istraživanjima hrvatskoga bogatoga latinističkog opusa.

Što mislite na koji bi način valjalo "brendirati" hrvatski latinitet i hrvatsko kulturno nasljeđe u cjelini?

– Hrvatska kultura se može "brendirati" suradnjom znanstvenih (humanističko-društvenih) institucija i kulturnih te javnih institucija. Kulturne institucije, ali i država, moraju prepoznati potrebu za promidžbom prepoznatljivoga nacionalnoga identiteta, dok s druge strane znanstvene institucije moraju biti spremne na veće predstavljanje svojih rezultata javnosti. Od takve suradnje korist može imati hrvatsko društvo u cjelini, jer se time definira imidž kojim se predstavljamo unutar i izvan granica Hrvatske. "Brendiranje" treba uključiti tri komponente: definiranje što je hrvatska kultura (što je određuje u povijesnome i suvremenom smislu), što je hrvatski način života te koja su hrvatska vanjska obilježja prepoznatljivosti. U popularizaciji znanstvenoga rada leži veliki potencijal za "brendiranje" hrvatske kulture. Kraće sinteze hrvatske povijesti ili književnosti, kao i slični pothvati koji bi bili dostupni široj (ne samo znanstvenoj) javnosti mogu biti dobar smjer predstavljanja važnosti humanistike. Također, hrvatsko povijesno nasljeđe može pronaći svoje mjesto i u popularnoj kulturi, na primjer u filmskoj industriji. Hrvatski latinitet se može ukomponirati u okviru "brendiranja" promocijom ključnih autora, priređivanjem njihovih djela, ali i objavljivanjem knjiga popularnoga sadržaja o značajnim hrvatskim latinistima. S obzirom na studij hrvatskoga latiniteta, Fakultet hrvatskih studija ima potencijal i ovdje se nametnuti kao nezaobilazna instancija, te tradicionalno dobrom suradnjom studenata i nastavnika promovirati hrvatske latinističke autore.

Koja je vaša poruka gimnazijalcima i studentima humanističkih usmjerenja?

– Gimnazijalcima i ostalim srednjoškolicima želim mnogo uspjeha u obrazovanju i pozivam ih da se ne ustručavaju upisati studij humanističkoga usmjerenja. Ondje mogu saznati mnogo toga korisnoga i važnoga o povijesti, kulturi, umjetnosti, društvu itd., ali se i osobno razviti. Sa znanjima humanističkih struka mladi ljudi postaju noseći stupovi našega društva, koji donose pozitivne promjene, razvijaju sve pozitivne vrijednosti i čuvaju humanost. Studentima poručujem da ustraju u svojem studiju i da spomenute pozitivne vrijednosti uspješno prenesu u lokalnu zajednicu u kojoj će raditi. Studentima latinskoga jezika i hrvatskoga latiniteta čestitam na odabiru studija koji im na posve neposredan način otkriva hrvatsko i europsko kulturno bogatstvo.

Preko dva milijuna kuna za studentske projekte

PISE **MILA PULJIZ**

Rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić te studenti nositelji projektnih aktivnosti potpisali su početkom ožujka Ugovore o dodjeli nenatječajnih sredstava ostvarenih iz upisnina studenata Sveučilišta u Splitu u akademskoj godini 2019./2020. Riječ je o ukupnom iznosu od 2.046.193,12 kuna koja su prema Pravilniku o raspodjeli sredstava iz upisnina Sveučilišta u Splitu dodjeljena studentskim udrugama za financiranje studentskih projekata u tri područja: znanost i tehnologija, kultura, umjetnosti i sveučilišni medij te studentski sport.

U području znanosti i tehnologije sedam je projekata a dodijeljeno im je ukupno 731.232,32kn, zatim područje kulture, umjetnosti i medija gdje je 12 projekata a dodijeljeno im je 583.546,60kn te naposljetku područje sporta s pet projekata s ukupnih 731.414,20kn.

Rektor Sveučilišta kazao je kako se ovim projektima studentima daje prilika da rastu i izgrađuju. "Uz pomoć ovih mladih ljudi, široko otvaramo vrata čime svi oni mogu naći svoju perspektivu" kazao je rektor.

Prisutnima se obratila i Manuela Mirt, predsjednica udruge Studentski katolički centar

iz Splita koja je kazala kako je njena udruga ove godine dobila sredstva za čak četiri projekta. "Od naših projekata izdvojila bi naš veliki volonterski projekt koji je prepoznat u cijeloj Hrvatskoj, "72 sata bez kompromisa". Uz njega, tu je i naš volonterski centar kao i program cjelovite formacije mladih te ljetni kamp na Braču koji organiziramo tokom ljetnih praznika kada studenti nisu baš aktivni na sveučilištu." pojasnila je Mirt.

Antonio Župan, projekt menadžer Splitskog sveučilišnog sportskog saveza kazao je kako savez djeluje na lokalnoj, državnj i međunarodnoj razini kroz mnoga državna, europska i svjetska prvenstva, a tokom godine njihove aktivnosti konzumira preko 4000 studenata. "Naša nogometna reprezentacija se tu posebno isprofilirala, kao trostruki državni prvak i europski prvak iz 2018. godine. Imamo i malonogometni klub "Universitas" koji se natječe u prvoj hrvatskoj malonogometnoj ligi." istaknuo je Župan.

Zanimljiv i hvalevrijedan projekt prezentirao je i Slaven Damjanović. Radi se o projektu o kojem se već prije pisalo, eAgrar, projekt koji je trenutno u pilot fazi.

"To je sustav koji omogućuje poljoprivrednicima provjeru stanja na usjevima. Razvili smo

uređaje, male meteorološke stanice koje omogućuju praćenje vremenskih uvjeta, a drugi dio našeg sustava jest web aplikacija koja poljoprivrednicima omogućuje da u svakom trenutku imaju preciznu informaciju o stanju usjeva, što uključuje moguću pojavu bolesti, mraza, potrebu za navodnjavanjem." objasnio je student FESB-a svoj projekt za kojeg su on i njegove kolege dobili nešto više od stotisuća kuna.

Predsjednik Studentskog zbora Mateo Marušić dodao je kako oni nakon ovog projekta zasigurno neće stati već odmah nakon ovog kruga kreću u novi natječaj za ostale projekte. "Posebnost svega ovoga leži u tome što naše sveučilište izdvaja najviše novaca za studentske projekte u cijeloj Hrvatskoj. Kada se sve zbroji, sa sljedećim natječajem pričamo o ukupno 3 milijuna kuna izdvojenog novca za studentske projekte " kazao je Marušić.

Ranije su se studentski projekti financirali jedino sredstvima Studentskog zbora, stoga je odluka Senata i Uprave Sveučilišta da se financiraju i iz sredstava ostvarenih od upisnina, značajno podigla kvalitetu studentskog standarda, čime je splitsko sveučilište još jednom pokazalo svoju snagu i kvalitetu.

Kreće uređenje Studentskog doma "Bruno Bušić"

Potpisan je Ugovor za uređenje interijera, odnosno izradu i opremanje namještaja za potrebe Studentskog doma "Bruno Bušić" u vrijednosti od 6.050.000kn s PDV-om. Tom prigodom, ugovor su potpisali rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić i Domagoj Pašalić, predstavnik tvrtke MUNDUS VIRIDIS, odabrane na javnom natječaju.

"Potpisivanjem ugovora za opremanje interijera ulazimo u završnu fazu projekta obnove i rekonstrukcije Studentskog doma „Bruno Bušić“. Važno nam je da naši studenti budu zadovoljni. Otvaranje Doma očekujemo u lipnju, a također, uprava Sveučilišta intenzivno radi i na drugim rješenjima za povećanje naših smještajnih kapaciteta, kao što je primjerice izgradnja novog doma u Kampusu te prenamjena zgrade doma Željezničara." kazao je rektor Ljutić.

U ime tvrtke „Mundus Viridis“ Ivić Pašalić je istaknuo kako je riječ o hvalevrijednom projektu, a interijer će biti jako

lijepo uređen, visokog standarda, na veselje svih studenata koji će u njemu boraviti.

Riječ je o završnoj fazi Projekta potpune rekonstrukcije i dogradnje još jednog kata Studentskog doma "Bruno Bušić", sagrađenog za potrebe Mediteranskih igara 1979. Projekt je vrijedan ukupno 62 milijuna kuna, od čega je 32 financirano sredstvima iz Europske unije, 7, 4 milijuna kuna iz Fonda za zaštitu okoliša, 17,4 milijuna kuna iz Ministarstva znanosti i

obrazovanja te 4,5 milijuna vlastitim sredstvima Studentskog centra. Nakon rekonstrukcije dom će imati 174 sobe od kojih je 121 trokrevetna soba, 49 dvokrevetnih soba te četiri jednokrevetne sobe prilagodene osobama s invaliditetom i sa smanjenom pokretljivošću. Ukupni kapacitet predviđen je za 465 studenata. Bruto površina rekonstruirane građevine bit će 7.037 m2 sa svim popratnim sadržajima suvremenog studentskog smještaja.

M. PULJIZ

SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET
RASPIŠUJE

NATJEČAJ

- za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje i radno mjesto asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika, na određeno vrijeme do povratka privremeno nenazočne zaposlenice

Uvjeti:
- završen diplomski sveučilišni studij matematike

Dodatni kriteriji:

- sudjelovanje u znanstveno-istraživačkom radu
- metodičke vještine

Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju, pored uvjeta navedenih u natječaju, ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-Odluka USRH, 60/15, 131/17).

Pristupnici uz potpisanu prijavu na natječaj prilažu: životopis, presliku diplome o završenom studiju, rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije za pristupnike koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu, prijepis ocjena s prosjekom, dokaz o državljanstvu a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina), te dokaz o ispunjenju ostalih uvjeta i navedenih kriterija.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121/17, 98/19), dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, i sve potrebne dokaze iz članka 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da PMF kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Za pristupnike koji ispunjavaju formalne uvjete natječaja, može se provesti provjera znanja i sposobnosti bitnih za obavljanja poslova radnog mjesta, putem testiranja i/ili intervjua.

Ako pristupnik ne pristupi provjeri, smatrat će se da je povukao prijavu na natječaj. O mjestu i vremenu održavanja provjere pristupnici će biti obaviješteni elektroničkom porukom na adresu elektroničke pošte koju navedu u prijavi. Na natječaj mogu ravnopravno sudjelovati pristupnici obaju spolova. Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od posljednje objave natječaja, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Ruđera Boškovića 33, 21 000 Split. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podноситelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE
RASPIŠUJE

NATJEČAJ

za izbor u zvanje

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje računarstvo, za granu programsko inženjerstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;

Točka 1.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012).

Prijavi treba priložiti: životopis pristupnika, presliku diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku), domovnicu ili dokaz o državljanstvu druge države, a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina).

Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka.

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Sveučilišni odjel za stručne studije kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola (čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova, NN 116/03).

Ako pristupnici temeljem posebnih propisa ostvaruju prednost prilikom zapošljavanja, dužni su u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze koje posebni propisi propisuju za ostvarivanje navedenog prava. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“ broj 121/17) imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, na adresi: Kopilica 5/II kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja koji je zadnji objavljen u odgovarajućim medijima. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podноситelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili nepravovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj te se neće obavještavati o rezultatima natječaja.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
POMORSKI FAKULTET

raspisuje NATJEČAJ

za izbor:

1. Jednog nastavnika u znanstveno–nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanredni profesor u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju elektrotehnika, grani elektronika na Zavodu za PEIT.

2. Jednog nastavnika u naslovnom znanstveno–nastavnom zvanju docent u znanstvenom području društvenih znanosti, polju ekonomija, grani računovodstvo.

3. Jednog nastavnika u naslovnom nastavnom zvanju viši predavač u znanstvenom području društvenih znanosti, polju ekonomija.

4. Jednog nastavnika u naslovnom nastavnom zvanju predavač u znanstvenom području društvenih znanosti, polju ekonomija, grani financije.

5. Jednog suradnika u naslovnom suradničkom zvanju asistent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju brodogradnja.

Pristupnici na natječaj pod rednim brojem 1. moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o radu („Narodne novine“ broj: 93/14. i 127/17.), Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123/03., 131/17.)- Odluka USRH 174/04., 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13. i Odluke USRH 101/14. i 60/15.), te uvjete rektorskog zbora.

Uz prijavu na natječaj pod rednim brojem 1. pristupnici su dužni priložiti: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajuće diplome, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor te drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor, a ako su strani državljani i dokaz o znanju hrvatskog jezika (C2-napredno znanje). Sva dokumentacija, osim radova, predaje se u dva primjerka, a životopis, prikaz nastavne i stručne djelatnosti i popis radova, uz tiskani, trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (na CD-u u 1 primjerku).

Ako pristupnici temeljem posebnih propisa ostvaruju prednost prilikom zapošljavanja, dužni su u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze koje posebni propisi propisuju za ostvarivanje navedenog prava. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121./17.) imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim

uvjetima i dužni su priložiti osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>. Pristupnici na natječaj pod rednim brojem 2., 3., 4. i 5. moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123/03., 198/03., 105/04., 2/07., 131/17.) - Oduka USRH 174/04., 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13. i Odluke USRH 101/14. i 60/15.), te uvjete rektorskog zbora.

Uz prijavu na natječaj pod rednim brojem 2., 3., 4. i 5. pristupnici su dužni priložiti: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajuće diplome, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor te drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor.

Na natječaj, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, pod ravnopravnim uvjetima imaju se pravo javiti osobe oba spola.

Pristupnici na natječaj prijavom na natječaj izričito su suglasni da Pomorski fakultet u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati osobne podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. Rok za podnošenje prijave je trideset dana od dana posljednje objave natječaja. Nepravodobne i nepotpune prijave na natječaj neće se razmatrati niti će podnositelji biti pozvani na naknadnu dopunu. Za pristupnike pod red. brojem 1. koji ispunjavaju formalne uvjete natječaja Pomorski fakultet u Splitu

zadržava pravo provesti provjeru znanja, sposobnosti i vještina bitnih za obavljanje poslova radnog mjesta i/ili intervjua. U slučaju provedbe navedenog, pristupnici su im obvezni pristupiti, u protivnom će se smatrati da su odustali od prijave na natječaj. O rezultatima izbora pristupnici će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru putem web stranice Fakulteta, dok će pristupnici koji su se pozvali na pravo prednosti biti obaviješteni sukladno odredbama Zakona.

Kod prijave na natječaj pristupnici su obvezni navesti i redni broj Natječaja za koji se prijavljuju. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta Natječaja dostavljaju se isključivo na adresu: Sveučilište u Splitu, Pomorski fakultet, Ruđera Boškovića 37, 21000 Split, s naznakom „Za natječaj“ (s obveznim navođenjem datuma objave natječaja i glasila u kojem je natječaj objavljen.)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
METALURŠKI FAKULTET

raspisuje

JAVNI NATJEČAJ

za izbor jednog izvršitelja (m/ž) u suradničko zvanje i na radno mjesto I. vrste – asistent iz znanstvenog područja Tehničke znanosti, znanstvenog polja Metalurgija, područje rada Ljevarstvo, u punom radnom vremenu na određeno vrijeme u Zavodu za procesnu metalurgiju.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola. Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Pravilnikom o uvjetima, mjerilima i postupku izbora asistenata Metalurškog fakulteta (<https://www.simet.unizg.hr/hr/dokumenti>) i o svemu su dužni dostaviti odgovarajući dokaz:

1. državljanstvo Republike Hrvatske/članice Europske unije,
2. završen dodiplomski ili diplomski studij iz tehničkog područja i polja sukladno Pravilniku o uvjetima, mjerilima i postupku izbora asistenta na Metalurškom fakultetu,
3. minimalna prosječna ukupna ocjena studiranja

3,5 (prosječna ocjena obuhvaća ocjene iz svih predmeta zajedno s ocjenom diplomskog rada; ukoliko se radi o kandidatu koji je završio diplomski studij, u ukupnu ocjenu se računaju i ocjene predmeta na preddiplomskom studiju zajedno s ocjenom završnog rada; ukoliko se radi o pristupniku čija je prosječna ukupna ocjena studiranja manja od 3,5, pristupnik se može prijaviti na natječaj uz preporuku dva sveučilišna profesora),
4. znanje jednog ili više stranih jezika,
5. znanje rada na računalu.

Cjelokupnu dokumentaciju, koja mora biti obvezno potpisana na naznačenim dokumentima, potrebno je priložiti u tiskanom obliku i skeniranu u elektroničkom obliku na mediju po izboru (CD ili USB - dostaviti uz tiskanu dokumentaciju):

1. prijavu/motivacijsko pismo s jasno istaknutim razlozima za prijavu na natječaj (obavezno potpisano)
2. životopis (obvezno potpisan),
3. dokaz o državljanstvu,
4. diplomu/diplome (ili rješenje o priznavanju inozemne obrazovne kvalifikacije) o odgovarajućoj stručnoj spremi iz koje se može utvrditi ispunjavanje uvjeta za izbor na odgovarajuće radno mjesto i zvanje,
5. dokaz o znanju hrvatskog jezika stupanj C2 prema

Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike (strani državljani),
6. uvjerenje o ocjenama,
7. dokumente o dobivenim nagradama,
8. potvrdu o stečenom iskustvu u struci (posebice iz područja u kojem će se znanstveno usavršavati),
9. potvrde o radu u studentskim ili sličnim udrugama ili organizacijama,
10. popis objavljenih radova i preslike radova,
11. potvrdu ili drugi dokaz o aktivnom sudjelovanju na domaćim i međunarodnim skupovima,
12. potvrdu ili potpisanu izjavu o znanju jednog ili više stranih jezika,
13. potvrdu ili potpisanu izjavu o znanju rada na računalu.

Razgovor s pristupnicima je obavezan i sastavni dio postupka odabira, a pristupnici koji uđu u uži izbor mogu biti pozvani na razgovor i/ili testiranje kod poslodavca i/ili podvrgnuti postupku profesionalne selekcije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Pristupnik koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo i ima prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima. Da bi ostvario to pravo, dužan je u prijavi priložiti svu potrebnu dokumentaciju propisanu zakonom kojom to potvrđuje, kao i rješenje

o priznatom statusu, odnosno potvrdu o priznatom statusu iz koje je vidljivo navedeno pravo te dokaz da je nezaposlen.

Potpuna prijava smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge navedene u ovom natječaju. Pristupnikom prijavljenim na natječaj smatrat će se samo osoba koja podnese pravovremenu i potpunu prijavu sa svim priložima te ispunjava formalne uvjete iz natječaja. Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili nepravovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj niti će se obavještavati o rezultatima natječaja.

Natječaj je otvoren 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Metalurški fakultet, Aleja narodnih heroja 3, 44000 Sisak, s naznakom „PRIJAVA NA NATJEČAJ“.

Obnašateljica dužnosti dekana Metalurškog fakulteta
izv. prof. dr. sc. Zdenka Zovko Brodarac
Sisak, 18. ožujka 2020.

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Zagreb

Višnja Besendorfer

izabrana u znan.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana genetika evolucija i filogenija

Vesna Buško

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje psihologija, grana opća psihologija

Vlasta Erdeljac

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno, humanističke znanosti, polje filologija, grana opće jezikoslovlje (lingvistika)

Marko Samardžija

izabran u znanstveno-nastavno zvanje redovitog prof. – trajno, biomed. i zdravstvo, polje veterinarska medicina, grana veterinarske kliničke znanosti

Zagreb

Nenad Buzjak

izabran u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje geografija, grana fizička geografija

Anita Filipčić

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u interdisciplinarnom području znanosti, polje geografija, grana fizička geografija

Olga Gornik Kljaić

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana med. biokemija

Mate Kapović

izabran u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana opće jezikoslovlje (lingvistika)

Zagreb

Gordana Medunić

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje geologija, grana mineralogija i petrologija

Snežana Miljanić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje kemija, grana analitička kemija

Danijel Orešić

izabran u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje geografija, grana fizička geografija

Marijan Palmović

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje logopedija

Zagreb

Dario Teskera

izabran u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe – sviranje

Krešimir Matković

izabran u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Dijana Vican

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje pedagogija

Ljiljana Gregov

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje psihologija (psihologija rada)

Split

Žaklina Harašić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje pravo, grana teorija prava i države

Osijek

Tatjana Bertok Zupković

umjet.-nast. zv. red. prof. – prvi izbor, umjet.područje, polje kazališna umjetnost, grana gluma

Zadar

Josip Lisac

redoviti profesor u mirovini Filozofskog fakulteta

Zagreb

Gordan Gledec

izabran je za dekana Fakulteta elektrotehnike i računarstva

KLASA: 112-01/19-01/0036
URBROJ: 2181-207-02-20-0002

Split, 03. ožujka 2020. godine

SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRAVNI FAKULTET

objavljuje
NATJEČAJ

za izbor:

- Jednog suradnika u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta u području društvenih znanosti, znanstveno polje pravo, za znanstvenu granu rimsko pravo, za nastavni predmet Rimsko pravo, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

UVJETI:

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014, 60/2015 i 131/2017) i Pravilnikom o kriterijima za izbor asistenata Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

PRIJAVA NA NATJEČAJ MORA SADRŽAVATI: dokaz o ispunjavanju uvjeta, životopis (Europass CV), preslik odgovarajuće diplome, bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države, a za strane državljanke dokaz o poznavanju hrvatskog jezika.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s čl. 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17 i 98/19), imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, sve potrebne dokaze iz čl. 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposlavanje-843/843>.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 42/2018).

Prijave s natječajnom dokumentacijom podnose se Dekanatu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21 000 Split, u roku od 30 dana od objave natječaja u „Narodnim novinama“.

Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati. Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

universitas

impresum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine
♦ **redakcija** ♦ Dražen Maleš (sport) ♦ Tatjana Klarić Beneta
♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Gordana Alfirević ♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik
♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste ♦ prof. Mirjana Matijević Sokol ♦ prof. Vesna Barić-Punda
♦ **fotografije** ♦ Hanza Media ♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz
♦ **zamjenik glavne urednice** ♦ Ivan Perkov
♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu ♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori
♦ **adresa redakcije** ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split ♦ telefon 021491678
♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas; www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Split

Žaklina Harašić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje pravo, grana teorija prava i države

Osijek

Tatjana Bertok Zupković

umjet.-nast. zv. red. prof. – prvi izbor, umjet.područje, polje kazališna umjetnost, grana gluma

Zadar

Josip Lisac

redoviti profesor u mirovini Filozofskog fakulteta

Zagreb

Gordan Gledec

izabran je za dekana Fakulteta elektrotehnike i računarstva

Novi emeritusi hrvatskih sveučilišta

Josip Lisac

redoviti profesor u mirovini Filozofskog fakulteta

KLASA: 112-01/19-01/0036
 URBROJ: 2181-207-07-02-20-0003
 Split, 03. ožujka 2020. godine
 Sveučilište u Splitu
 PRAVNI FAKULTET
 objavljuje

NATJEČAJ

za izbor:

- Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora, u području društvenih znanosti, znanstveno polje pravo, za znanstvenu granu povijest prava i države, za nastavne predmete Opća pravna povijest i Hrvatska pravna povijest, na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

UVJETI: Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014, 60/2015 i 131/2017).

PRUŽAVA NA NATJEČAJ MORA SADRŽAVATI: dokaz o ispunjavanju nužnih uvjeta propisanih Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (Narodne novine, 28/2017), te Odlukom o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (Narodne novine, 122/2017), životopis, preslik odgovarajuće diplome, bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, te preslike radova relevantnih za izbor (životopis, te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti potrebno je dostaviti i na CD-u), domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države, a za strane državljanke dokaz o poznavanju hrvatskog jezika.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s čl. 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17 i 98/19), imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, i sve potrebne dokaze iz čl. 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposlavanje-843/843>. Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 42/2018).

Prijave s natječajnom dokumentacijom podnose se Dekanatu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21 000 Split, u roku od 30 dana od objave natječaja u „Narodnim novinama“. Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji

Klasa: 112-01/20-01/10

Urbroj: 380-040/040-20-1

Zagreb, 9. ožujka 2020.

Na temelju članka 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, raspisuje se javni

NATJEČAJ

za izbor

na radno mjesto 1. vrste u suradničkom zvanju - asistent, na određeno vrijeme (do 20.12.2022.), s punim radnim vremenom, uz probni rad od 4 mjeseca u Centru za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu, jedan izvršitelja (m/ž).

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine. 123/03, 198/03, 105/04. 174/04, 2/07 - OUSRH. 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-O.RUSRH, 60/15 - OUSRH i 131/17.) i Statutom Sveučilišta u Zagrebu.

Rad će se odvijati na projektu „Robusne i adaptabilne biološke platforme za nova cjepiva - RAPTO-VAX“ financiranom iz Europskog fonda za regionalni razvoj, u Laboratoriju za molekularnu biomedcinu Centra za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu.

Obavezni stručni uvjeti:

-završen diplomski sveučilišni studij biologije ili molekularne biotehnologije (ili srodan sveučilišni diplomski studij iz područja prirodnih znanosti, biotehničkih znanosti ili biomedicine i zdravstva)

-ukupan prosjek ocjena na studiju ne manji od 3,5

-barem jedna preporuka

Dodatni kriteriji:

-poznavanje engleskog jezika

-dobro poznavanje rada na računaru

-interes zarad u području virologije ž

-interes za in vivo metode

Prijava za natječaj mora sadržavati:

-životopis u kojem treba navesti osobne podatke (e-mail, broj telefona) i podatke relevantne za izbor

-presliku diplome o završenom studiju

-dokaze o ispunjavanju uvjeta natječaja

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici natječaja suglasni su da Sveučilište u Zagrebu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti se i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Opće Uredbe EU-a 2016/679 i Zakonom o provedbi opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine broj 42/2018).

Rok za podnošenje prijave je 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama.

Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu, Trg Republike Hrvatske 14, 10000 Zagreb, s naznakom "Prijava na natječaj".

O rezultatima natječaja pristupnici bit će obaviješteni.

Potpunom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge navedene u ovom natječaju. Pristupnikom prijavljenim na natječaj smatrat će se samo osoba koja podnese pravovremenu i potpunu prijavu sa svim prilogima te ispunjava formalne uvjete iz natječaja. Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave.

Sveučilište u Zagrebu pridržava pravo, djelomično ili u cijelosti, u svako vrijeme poništiti natječaj

SVEUČILIŠTE U SPLITU
 PODRUŽNICA – SVEUČILIŠNI ODJEL
 ZDRAVSTVENIH STUDIJA
 raspisuje

NATJEČAJ

Za upis na Program razlikovnog modula (diferencijski ispiti) za stjecanje jednog od uvjeta za upis na diplomске sveučilišne studije SESTRINSTVO, FIZIOTERAPIJA, RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u akademskoj godini 2020./2021. god.

Ovaj Program namijenjen je stručnim prvostupnicima koji namjeravaju nastaviti visoko obrazovanje na diplomskim sveučilišnim studijima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Molimo sve pristupnike da se prije prijave za razlikovni modul upoznaju s uvjetima upisa za diplomске sveučilišne studije Sestrinstva, Fizioterapije, Radiološke tehnologije (na web stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija <http://ozs.unist.hr/>)

1. UVJETI ZA UPIS

Uvjet za upis programa razlikovnog modula je završen odgovarajući stručni preddiplomski studij s ostvarenih minimalno 180 ECTS bodova, a po čijem završetku studentima nije omogućen nastavak studiranja na diplomskim sveučilišnim studijima.

2. UPISNE KVOTE

RAZLIKOVNI MODUL UPISNA KVOTA

Sestrinstvo 30

Fizioterapija 30

Radiološka tehnologija 30

3. KRITERIJA UPIS

- prosjek ocjena s preddiplomske razine 3.0 i više

- u slučaju kada više kandidata ostvari jednaki broj bodova pa zajedno dijele posljednje mjesto unutar dopuštene kvote upisa, pravo na upis ostvarit će kandidat kojemu je duljina studiranja na preddiplomskoj razini bila kraća što dokazuje odgovarajućom potvrdom.

- Nastava Programa razlikovni modul održat će se ukoliko bude minimalno 10 polaznika

4. PRIJAVE ZA UPIS

Obrazac prijave za upis kandidati mogu preuzeti na web stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija <http://ozs.unist.hr/> ili u studentskoj referadi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Osim prijave za upis, kandidati su dužni priložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta i:

- svjedodžbu o završenom studiju u izvorniku ili ovjerenu presliku,

- kandidati koji su preddiplomski studij završili u inozemstvu, trebaju priložiti potvrdu o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije

- prijepis položenih ispita na prethodnom studiju s prosjekom ocjena;

- rodni list ili vjenčani list ako je došlo do izmjena prezimena (u izvorniku);

- preslik osobne iskaznice;

- preslik domovnice;

- potvrdu o uplati od 50 kn na ime troška obrade prijave i razredbenog postupka na žiro račun Sveučilišta u Splitu IBAN: HR0524070001100578938, model 02, poziv na broj 720.

- veliku omotnicu (A4 format) s točnom adresom pristupnika (zbog povrata predane dokumentacije ukoliko se ista osobno ne predigne).

Prijave za upis dostavljaju se u Studentsku referadu **od 2. ožujka 2020. do 10. travnja 2020.** godine od 14:00 sati na adresi:

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA

R. BOŠKOVIĆA 35

p.p. 464

21 000 Split

S naznakom: Razlikovni modul

5. UPISI

Povjerenstvo za upis donosi listu pristupnika koji su ostvarili pravo na upis na temelju pristiglih prijava rangiranih prema kriterijima upisa.

Lista će se objaviti na web stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija dana **15. travnja 2020.** godine u 12:00 sati.

Upis pristupnika obaviti će se **16. travnja 2020.**

Prilikom upisa potrebni su:

- Dvije fotografije formata 35x45;

- Potvrdu o uplaćenju školarine u iznosu od 6.000,00 kuna;

- Potvrdu o uplati iznosa od 200,00 kuna (troškovi upisa).

6. ŠKOLARINA

Školarina za upis razlikovnog modula iznosi **6.000,00 kuna**. Potrebno je izvršiti uplatu školarine, u cijelosti prije upisa, na žiro račun Sveučilišta u Splitu IBAN: HR0524070001100578938 s naznakom "školarina OZS", model 02, poziv na broj 720.

7. OSTALE OBAVJESTI

Sve ostale obavijesti kao i informacije o uvjetima za upis na diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo, Fizioterapija i Radiološka tehnologija pristupnici mogu dobiti na web stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija: <http://ozs.unist.hr/> i u Studentskoj referadi.

Izvođenje nastave organizirati će se, u pravilu, vikendom, u travnju, svibnju i lipnju 2020. godine, odnosno prema rasporedu koji će biti objavljen na web stranici Odjela. Ispiti se trebaju položiti do datuma razredbenog postupka za akademsku godinu na kojoj pristupnici žele upisati diplomski sveučilišni studij. Sveučilišni odjel zdravstvenih studija s polaznicima razlikovnog modula sklopit će ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

Završetkom razlikovnog modula polaznik stječe potvrdu o položenim ispitima razlikovnog modula.

Ova potvrda služi samo u svrhu upisa diplomskog sveučilišnog studija na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Upis na diplomski studij polaznicima koji uspješno završe razlikovni modul nije zajamčen, već ovisi o broju slobodnih upisnih mjesta, odnosno rang listi uspješnosti kandidata, do popune kvote.

Rang lista za upis diplomskog sveučilišnog studija Sestrinstvo, Fizioterapija i Radiološka tehnologija, formira se na osnovi uspjeha u dosadašnjem studiranju i ocjenama / uspjehu s razlikovnog modula.

Završetkom programa polaznik ne stječe automatski uvjete za upis na bilo koji drugi fakultet.

Završetkom razlikovnog modula ne stječe se akademski naziv ili stupanj.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 89. Statuta Fakulteta raspisuje

**NATJEČAJ
za izbor**

1. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za mikrobiologiju pri Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za rad na projektu „Dynamics of virus infection in mycovirus-mediated biological control of a fungal pathogen“ IZHRZO_180651 – 1 izvršitelj.
2. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto poslijedoktoranda iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine, u punom radnom vremenu u Zavodu za eksperimentalnu fiziku, pri Fizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - 1 izvršitelj.
3. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine, u punom radnom vremenu, u Zavodu za eksperimentalnu fiziku, pri Fizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za rad na HRZZ projektu UIP-2019-04-1753 „Mikro i nano-strukture za 3D opto-bioelektroniku (3DOptoBIO)“ – 1 izvršitelj.
4. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika i grana ekologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.
5. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje geologija, grana geologija i paleontologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Geološko-paleontološkom zavodu pri Geološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 2 izvršitelja.
6. u suradničko zvanje asistenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana fizikalna kemija, na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za fizikalnu kemiju pri Kemijskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 2 izvršitelja. Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji. Rok za podnošenje prijave na točke natječaja je 30 dana po objavljivanju natječaja u „Narodnim novinama“. Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Dekanat (Kadrovska služba), Zagreb, Horvatovac 102a. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

STUDENTI PMF-A I ČLANOVI FIZIKALNOG DRUŠTVA SPLIT U AKCIJI

Besplatne pripreme za maturu iz fizike

U sklopu projekta, kao studenti predavači, sudjeluje četrnaest studenata, a projekt će obuhvatiti otprilike sto zainteresiranih maturanata

Studenti predavači

Pisu:
TAJANA LAURA MARINIĆ
i **TAMARA ROM**

Studenti diplomskih i preddiplomskih studija Ocjela za fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu i članovi Fizikalnog društva – Split organiziraju Pripreme za maturu iz fizike.

Prošle godine su studenti Ocjela za fiziku organizirali „Besplatne pripreme za maturu iz fizike“ čiji voditelji projekta su bili Roko Čopac i Josip Gabričević. Projekt je prepoznat i na nacionalnoj razini te su studenti primili nagradu Hrvatskoga fizikalnog društva. Ove godine voditelji su dvije studentice sa diplomskog studija Fizika: Tamara Rom, Astrofizika i fizika elementarnih čestica i Tajana Laura Marinić, Bi fizika. U sklopu projekta, kao studenti predavači, sudjeluje četrnaest studenata, a projekt će obuhvatiti otprilike sto zainteresiranih maturanata.

Projekt je zamišljen s ciljem da se studentima omogući dodatna praksa i iskustvo rada u nastavi. Studenti će sudjelovanjem na Priprema dobiti dragocjeno iskustvo javnog nastupa i povratne informacije o svom radu koje će im pomoći u daljnjem usavršavanju njihovih sposobnosti i razvoju predavačkih, pedagoških i organizacijskih vještina. Projekt je zamišljen tako da se maturanata nizom predavanja koje bi održali studenti volonteri omogući kvalitetna i svima dostupna priprema za ma-

“
Projekt je zamišljen s ciljem da se studentima omogući dodatna praksa i iskustvo rada u nastavi

turu iz fizike, jednog od najbitnijih ispita u dosadašnjem obrazovanju maturanata. Pripreme za maturu iz fizike će se provoditi od 7. ožujka do 18. travnja 2020. godine. Obuhvaćaju petnaest nastavnih cjelina koje su usklađene s Ispitnim katalogom za državnu maturu u školskoj go-

dini 2019./2020. iz Fizike, dva termina predviđena za provođenje Ulaznog i Izlaznog testa, i još jedan termin za uvid u test i konzultacije. Predavanja se sastoje od dva dijela: teorijskog uvoda i rješavanja zadataka. Teorijskim uvodom će se obuhvatiti svi glavni pojmovi koje bi maturanti trebali znati prilikom polaganja mature, dok su zadaci prilagođeni zadacima s prošlih državnih matura. Sve nastavne cjeline će se izvoditi u dva termina, ujutro i popodne u trajanju od dva školska sata, kako bismo se prilagodili školskom rasporedu učenika koji će pohađati Pripreme. Pripreme će se održavati ponedjeljkom, srijedom i petkom. I ove godine projektu je potporu pružio Prirodoslovno-matematički fakultet ko-

ji je studentima omogućio sve što je bilo potrebno za što kvalitetniju organizaciju Priprema. Svoju podršku je dao i Ocjel za fiziku čiji profesori su uvijek tu na raspolaganju uvijek pomognu u realizaciji ideja zbog čega ne sumnjamo u daljnji nastavak ovog projekta. Studenti predavači Studenti koji sudjeluju u ovogodišnjim priprema su studenti Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu. Njihova imena su: Andro Petković, Duje Jerić Miloš, Ivan Koljanin, Ivna Baković, Marija Pervan, Marko Mandarić, Mihaela Pavičić Donkić, Nikša Lovrić, Paula Brčić, Petra Akrap, Robert Turčinov, Tajana Laura Marinić, Tamara Rom i Tome Matešić.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
ZAGREB, HORVATOVAC 102A
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. Statuta Fakulteta raspisuje

**NATJEČAJ
za izbor**

- u nastavno zvanje viši predavač (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, bez zasnivanja radnog odnosa, pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji. Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Matematički odsjek, Zagreb, Bijenička 30, najkasnije u roku od 30 dana od objavljivanja natječaja u Narodnim novinama. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

ODGOĐENI SVI SPORTSKI I DRUGI
DOGAĐAJI UNUTAR UNISPORT
SUSTAVA SVEUČILIŠNOG SPORTA

Virus je pauzirao sportska natjecanja, ali nije zaustavio (uni)sport

Unisport Hr

Globalna pandemija zaustavila (gotovo) sva sportska natjecanja u svijetu

Globalna pandemija COVID-19 posljednjih je tjedna postupno pa onda i konačno zaustavila gotovo sva sportska događanja u svijetu, što (naravno) nije zaobišlo ni sveučilišni sport. U medijima smo iz dana u dan mogli pratiti kako su uslijed rasta broja slučajeva različiti sportski savezi jedan za drugim otkazivali svoja natjecanja, a kada je to učinjeno s najvećim sportskim priredbama, poput UEFA Europskog nogometnog prvenstva te Olimpijskih igara, vjerojatno je i posljednjim skepticima postalo jasno koliko je situacija ozbiljna. Novom virusu i pravilima borbe protiv njega, suvremena sportska industrija u kojoj pravila igre uglavnom određuje kapital, odnosno oglašavanje i biznis prodaje televizijskih prava, nije uspjela odoljeti, ali unatoč (privremenom) padu onih "velikih", primjećujemo kako sport kao takav nije stao – naprotiv, ljude se možda više no ikad javno potiče na tjelesnu aktivnost, odnosno fokus se okreće na ono što sport zapravo i jest (ili bi barem trebao biti).

Odgoda svih sveučilišnih sportskih natjecanja na nacionalnoj razini

Izvršni odbor *Hrvatskog akademskog sportskog saveza (HASS)* na izvanrednoj elektroničkoj sjednici održanoj još 12. ožujka 2020. godine, donio je vlastitu odluku o privremenoj odgodi održavanja sportskih i drugih događanja u organizaciji Saveza kako bi se minimalizirao rizik od širenja virusa uzrokovanog bliskim kontaktom među osobama. Temeljem tada izdanih preporuka *Hrvat-*

Sportski i drugi događaji u organizaciji Hrvatskog akademskog sportskog saveza i sastavnica na lokalnoj razini odgođeni su, ali sport kao takav nije stao, već je - pokazuje primjer iz Splita - prešao u domove studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja, kao i svih drugih zainteresiranih preko online platformi

skog zavoda za javno zdravlje te preporuka *Središnjeg državnog ureda za sport*, Izvršni odbor Saveza donio je odluke vezane za održavanje natjecanja *UniSport HR* sportskog sustava te dodjele godišnjih nagrada Hrvatskog akademskog sportskog saveza. Odluka o privremenoj odgodi odnosila se na kvalifikacijske susrete *UniSport HR* odbojkaškog natjecanja u konkurenciji studenata, planiranog za 17. ožujka u Zadru te 19. ožujka u Slavonskom Brodu. Privremeno su odgođeni i susreti 6. i 7. kola *UniSport HR Futsal lige* u konkurenciji studenata, koji su se trebali održati 17. ožujka u Osijeku i Zagrebu, kao i natjecanja u sklopu *UniSport Play*, planirana od 16. do 19. travnja u Svetom Martinu na Muri. Uz navedena sportska događanja, odgođena je i svečana dodjela godišnjih nagrada Hrvatskog akademskog sportskog saveza, koja se trebala održati 18.

ožujka u prostorijama rektora Sveučilišta u Zagrebu. Kako je situacija sa širenjem virusa iz dana u dan eskalirala, naknadno je održana još jedna izvanredna sjednica i to 19. ožujka, na kojoj je donesena odluka o odgodi održavanja najmasovnijeg događaja u Hrvatskoj iz područja sveučilišnog sporta – završnice nacionalnih sveučilišnih sportskih prvenstava – *UniSport Finals 2020*, planirane 21.-24. svibnja u Rovinju, na kojoj je trebalo sudjelovati oko tisuću studenata sportaša iz cijele zemlje. Kako je objavljeno na službenim internetskim stranicama HASS-a: "termini naknadnog održavanja svih odgođenih natjecanja i događaja bit će pravovremeno objavljeni s obzirom na budući razvoj situacije što se tiče COVID-19".

Odgoda natjecanja na lokalnoj i međunarodnoj razini
Preporuke HASS-a slijedile su i sve njegove sastavnice na lokalnim razinama pa su

tako odgođena ili otkazana sva fakultetska natjecanja, programi besplatne rekreacije za studente i sve ostale aktivnosti koje provode sveučilišni sportski savezi u visokoobrazovnim središtima kao što su, primjerice, Zagreb, Split, Rijeka, Osijek i drugi.

Jednaka sudbina zadesila je i svjetska sveučilišna prvenstva u organizaciji Međunarodne federacije sveučilišnog sporta (FISU), a po svemu sudeći samo je pitanje vremena kada će krovna europska federacija (EUSA), otkazati Europske sveučilišne igre koje se trebaju održati u srpnju u Beogradu i okupiti pet tisuća studenata sa Starog kontinenta, a na kojima je, samo sa Sveučilišta u Zagrebu, trebalo nastupiti čak osamnaest ekipa, o čemu smo se (u nekim bezbrižnijim vremenima), nadali pisati u ovom broju *Universitasa*.

Unatoč odgodama i otkazivanjima – (sveučilišni) sport nije potpuno stao

Unatoč ozbiljnosti situacije, teško se oti dojmima kako su novonastale okolnosti prilika cjelokupnom sportu za svojevrni "reset" te usmjeravanje na ono uistinu bitno, odnosno povratak svojim osnovnim vrijednostima. Te su vrijednosti definirane u dobro poznatom dokumentu zvanom "Olimpijska povelja", koja u prvoj točki svojih temeljnih načela tvrdi: "[...] Spajajući sport s kulturom i obrazovanjem, olimpiizam teži stvaranju takvog načina života koji se temelji na radosti koja proizlazi iz napora, obrazovnoj vrijednosti dobrog primjera, društvenoj odgovornosti i poštivanju univerzalnih temeljnih etičkih načela" (Olimpijska povelja, 2017:10). Naravno, sveučilišni sport vjerojatno nikada neće imati tu komercijalnu snagu ni medijsku atraktivnost kao profesionalni "mainstream" sportovi, naprosto zato jer se radi o amaterskoj razini sporta, no vrijednosti koje isti zastupa poprilično se oslikavaju u spomenutoj prvoj točki temeljnih načela onoga što smisao sporta zapravo jest (ili bi trebao biti).

– U svjetlu globalne kampanje *#ostanidoma*, pokrenuli smo kampanju *#ostaniaktivni*, što zapravo predstavlja nastavak provedbe programa besplatne rekreacije, odnosno zdravstveno usmjerenog vježbanja u zatvorenom, koje se tijekom akademske godine redovito provodi okupljajući velik broj zainteresiranih studenata. Važno je zadržati tu rutinu aktivnosti koja

je postojala dok nije bilo pandemije COVID-19, sada kada su naši studenti u kućama, a koncept podrazumijeva nastavak provođenja našeg najpopularnijeg programa "UniSport Work-out", koji sada postaje "work-in", no to se odnosi i na druge programe, poput zumba, pilatesa i sl. Programi će se provoditi preko društvenih mreža i našim komunikacijskim kanalima, tako da će naši treneri snimati treninge od kuće, a ako okolnosti to dopuste, pripremit ćemo i verziju programa za individualno bavljenje sportom na otvorenom, uz poštovanje svih zdravstvenih mjera minimaliziranja fizičkog kontakta među ljudima, koje propisuju za to nadležna tijela – rekao je dopredsjednik Hrvatskog akademskog sportskog saveza i Splitskog sveučilišnog sportskog saveza Toni Gamulin. – Akademska godina još teče, a time i aktivnosti na polju studentskog sporta i studentskog standarda, unatoč tome što se studenti nalaze u specifičnoj situaciji, jer naš je zadatak djelovati na području sporta i naprosto se moramo prilagoditi novonastalim uvjetima te nastaviti provoditi naše programe i općedruštveno djelovati. Unatoč tome što provođenje prvenstava trenutačno nije moguće, ne smijemo dopustiti da sport stane, zbog čega se posvećujemo provođenju naše rekreacije i zdravstveno usmjerenog vježbanja – zaključio je Gamulin.

Više informacija moguće je pronaći na UniSport ST komunikacijskim kanalima (Facebook i Instagram), a nadamo se da će ovi programi zaživjeti i pokazati kako unatoč specifičnim uvjetima sportska aktivnost svih nas ne može (tako lako) stati.